

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 63:

Forslag til folketingsbeslutning om fortsat dansk bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 12/1 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Troels Lund Poulsen (V):

Folketinget behandler i dag B 63 om forlængelse af de danske soldaters mandat i Irak frem til den 1. juli 2006. Forud er gået mange timers debat her i Folketingssalen om nytten og effekten af at være aktiv i Irak, og flere af Folketingets partier har gjort det til deres varemærke at overbyde hinanden vedrørende en dato for, hvornår de danske soldater skal trækkes ud af Irak.

Lad mig sige det her i dag: Det er ikke en konkurrence, som Venstre ønsker at deltage i. For Venstre er det derimod af afgørende betydning, at den danske beslutning om tilbagetrækning bliver baseret på målbare fremskridt i Irak og de anbefalinger, vi får fra FN og den irakiske regering. Krige har aldrig og vil aldrig blive vundet ved hjælp af tidstabeller.

Sortsyn, hvad angår Iraks fremtid, har fyldt meget i den danske Irakdebat, og lad mig benytte denne ordførertale til at gøre status over den danske indsats og give Venstres bud på fremtiden.

I januar 2005 deltog 8,5 millioner irakere i det første frie valg nogen sinde; i sommeren 2005 blev der enighed om en demokratisk forfatning for Irak; i oktober 2005 deltog næsten 10 millioner irakere i Iraks første folkeafstemning om en forfatning; og i december 2005 deltog næsten 11 millioner irakere i parlamentsvalget. Det svarer til en imponerende stemmeprocent på omkring 70.

Disse fire politiske milepæle viser, at Irak bevæger sig væk fra Saddam Hussein og terror mod frihed og demokrati. Det har vi grund til også at være stolte af her i Danmark, fordi vi med vores militære tilstedeværelse har været med til at gøre en forskel og sikre udviklingen.

Også når vi kaster et blik på den økonomiske udvikling, kan vi med tilfredshed konstatere, at der er fremskridt. Iraks olieproduktion er steget;

Iraks vækst i bruttonationalproduktet er steget i det seneste år og vil vokse alene med 17 pct. i 2006; Iraks arbejdsløshed er faldet; inflationen forventes at blive reduceret til en tredjedel i 2006 i forhold til 2004; over 30.000 nye virksomheder er blevet registreret siden april 2003; og også det irakiske mediebillede er blevet væsentlig forbedret med flere radio/tv-stationer og uafhængige aviser.

Irak bevæger sig i den rigtige retning, men der er fortsat brug for en stærk og handlekraftig international tilstedeværelse. Der er stadig væk grupper af terrororganisationer, som er styret helt eller delvist af Al-Qaeda, der ønsker at underminere det spirende irakiske demokrati. De ønsker jo desværre ikke at følge de demokratiske spilleregler. Vi kender deres metoder. Deres kamp mod demokratiet er primært rettet mod civile irakere gennem terrorhandling. De arbejder målrettet for et destabiliseret Irak.

Netop med afsæt i denne situation skal vi gøre arbejdet færdigt i Irak. Vi skal solidarisk bakke op om FN og FN's resolution 1546, der jo som bekendt er en appel til FN's medlemsstater om at yde et bidrag til sikringsstyrken. Det er hverken klogt eller konstruktivt at fastsætte en dato for dansk tilbagetrækning netop nu, hvor vi endnu ikke har konsulteret den nyvalgte irakiske regering.

Kl. 10.55

Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at udtrykke min store forundring over den måde, hvorpå Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre har optrådt under de forhandlinger, der har været om beslutningsforslaget. Jeg synes ikke, at det har været et særlig kønt syn at se på, at de ikke ville tage et medansvar for indholdet af det beslutningsforslag, som vi diskuterer i dag, specielt med baggrund i de meget flotte taler, som begge partier holder om vigtigheden af at bakke op om FN's fredsbevarende operationer rundt om på kloden. Men denne omsorg for FN gælder åbenbart ikke over for den irakiske befolkning.

Lad mig til sidst nævne et par centrale punkter for Venstres fremtidige irakpolitik. Vi skal støtte anmodningen fra FN's Sikkerhedsråd og den irakiske regering om fortsat militær tilstedeværelse; støtte den fortsatte politiske proces, herunder kapacitetsopbygning til at varetage egen sikkerhed; støtte den civile genopbygning og styrke økonomien; støtte opbygningen af de irakiske sikkerhedsstyrker og det irakiske politi.

De danske soldater skal ikke være i Irak én dag længere end nødvendigt, men så længe FN og den irakiske regering bakker op om vores tilstedeværelse og beder os om at blive, og så længe vi kan gøre en fornuftig indsats – til forskel fra hvad nogle partier, som ønsker at stoppe indsatsen, mener – så lang tid skal vi blive der.

Derfor mener vi, at vi bliver nødt til at bakke op og også gøre arbejdet færdigt, og derfor kan jeg også på vegne af Venstre anbefale at støtte beslutningsforslaget.

Formanden:

Der er foreløbig fire, der har bedt om korte bemærkninger til ordføreren. Først hr. Holger K. Nielsen.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Når man hører hr. Troels Lund Poulsens beskrivelse af situationen i Irak som nærmest værende rosenrød – i hvert fald præget af meget store fremskridt – er det jo lidt underligt.

Man må spørge sig selv, om hr. Troels Lund Poulsen overhovedet har læst den analyse, som FE, Forsvarets Efterretningstjeneste, har lavet om situationen i Irak. Den går jo i den stik modsatte retning end den, hr. Troels Lund Poulsen giver udtryk for. Der er jo tale om en pessimistisk vurdering som aldrig nogen sinde før med hensyn til situationen i Irak, hvor angreb på koalition er steget mellem 2004 og 2005; hvor konflikten har svækket alle moderate kræfter både hos sunnier og shiitter; og hvor militante kræfter har taget kontrollen både hos shiitterne og hos sunnierne.

Hvordan kan hr. Troels Lund Poulsen på det grundlag sige, at her går det vel nok godt?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Som jeg også nævnte i min ordførertale, kan jeg sige til hr. Holger K. Nielsen, at det jo er rigtigt, at der stadig væk findes områder i Irak, hvor der er ustabilitet, og hvor situationen skal forbedres væsentligt, inden man kan trække sig ud.

Det er også derfor, at det er nødvendigt, at man bliver i Irak og gør arbejdet færdigt og ikke, som SF og andre partier, trækker sig ud allerede nu, med fare for at man så får et Irak, der bryder helt sammen. Derfor skal vi gøre en særlig indsats.

Den holdning, som hr. Holger K. Nielsen giver udtryk for, den holdning, som SF's formand,

hr. Villy Søvndal, også har givet udtryk for, er – og jeg citerer:

Hvis USA trak sig ud med en undskyldning, så ville den folkelige opbakning til terroristerne svinde ind. Citat slut.

Det er det, hr. Villy Søvndal har sagt om exitstrategien for SF. Og der må jeg bare sige, at den exitstrategi, som SF lægger op til, er jeg meget, meget uenig i, for den fører ikke nogen steder hen.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Nu er et af problemerne jo, at den her regering jo overhovedet ikke har nogen exitstrategi; overhovedet ikke har villet diskutere, hvordan man trækker sig ud af de problemer, som man står i.

Hr. Troels Lund Poulsen forholder sig jo overhovedet ikke til det, som FE skriver i sin meget, meget dystre rapport – *i sin meget, meget dystre rapport* – og som jo bekræftes af udsagn fra andre steder.

USAID kom i går med en rapport, der var endnu mere dystre. Jeg står her med et citat fra Sir Michael Rose, en af de mest fremtrædende britiske generaler, der til The Guardian har sagt følgende:

Krigen har påført den irakiske befolkning hidtil ufortalte lidelser og gjort alvorlig skade på Vestens muligheder i den bredere krig mod global terror. Citat slut.

Med andre ord: Der er jo en stor, stor, bred kritik af det her, men det påvirker tilsyneladende overhovedet ikke hr. Troels Lund Poulsen; det er som at slå vand på en gås.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Nej, hr. Holger K. Nielsen, det er ikke som at slå vand på en gås. Men som jeg sagde til hr. Holger K. Nielsen, er det, FE skriver, netop også et udtryk for, at ja, der er provinser i Irak, hvor der er meget stor ulykke, meget stor ustabilitet. Men hvad er svaret på det? Er det at trække sig ud, som SF ønsker? Er det at give en undskyldning, som hr. Villy Søvndal siger er SF's exitstrategi?

Kl. 11.00

Nej, det er det bestemt ikke. Det, der er regeringens holdning, det, der er Venstres holdning, er at blive og give den fornødne kapacitet til, at irakerne selv kan tage over.

Det er netop også derfor, at det billede, som FE er med til at tegne, jo netop også er et billede af nødvendigheden af at blive i Irak og gøre ar-

bejdet færdigt og ikke trække sig ud før tid. Trækker man sig ud før tid, er alle de kræfter, vi har brugt på at genopbygge Irak, spildt, og det er jo så det, som SF ønsker. Og der må jeg bare sige, at der skiller vandene. Der er vi uenige.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jo, men man kunne jo godt forestille sig en refleksion hos hr. Troels Lund Poulsen og Venstre, når vi nu kan se her i år 2005, at den militære indsats er vokset. Samtidig er den folkelige modstand i Irak mod besættelsesstyrkerne vokset; samtidig – og det er ifølge Forsvarets Efterretningstjeneste – er antallet af angreb vokset; samtidig kan man sige, at den væbnede konflikt i stigende grad medvirker til, at landet bliver splittet i forskellige etniske og religiøse grupperinger og områder, og at der er en stigende etnisk-religiøs vold, etniske udrensninger. Altså, samtidig med at der har været den linje, regeringen og hr. Troels Lund Poulsen står for – nemlig at nu skal vi gøre arbejdet færdigt med det militær, vi har – og den indsats er vokset i 2005, så er modstanden, volden, angrebene vokset.

Er der ikke noget, der tyder på, at det nærmest bliver værre og værre, jo mere militær USA og Danmark indsætter, og ikke det modsatte?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Nej, det er der ikke noget som helst der tyder på, og det billede, som hr. Frank Aaen tegner, deler jeg heller ikke.

Det er ganske korrekt, at der i FE's rapport står, at der i visse områder i Irak er en ustabilitet og en kraftig uro. Men hvordan sørger vi for, at det ikke bliver det billede, der tegner sig? Det mener jeg bedst vi gør ved at sikre, at det arbejde, som vi har påbegyndt, gør vi også færdigt. Det gør vi jo ikke ved at sætte en bestemt dato. Det gør vi ved at opsætte nogle klare, målbare kriterier og sige, at vi skal have uddannet flest mulige irakiske soldater, vi skal have uddannet flest mulige politibetjente i Irak, hvilket gør, at irakerne er i stand til at varetage deres egen sikkerhed.

Det må vi erkende at irakerne ikke er på nuværende tidspunkt. Vi må erkende, at FN beder os om at blive. Enhedslisten priser FN over alt på jorden, men når FN kommer med en anmodning, lever Enhedslisten jo ikke op til det princip om, at man ønsker at bakke op og være solidarisk med de lande og de befolkninger, som har

brug for vores hjælp. Så siger Enhedslisten: ikke lige i det her tilfælde.

Ellers ser man jo generelt, at Enhedslisten synes, det er vigtigt at leve op til FN's anbefalinger om at være aktiv rundtom i verden, bare ikke hvad angår Irak. Deri er vi uenige. Fundamentet er, at irakerne ikke kan stå på egne ben endnu. Derfor skal vi være med til at opbygge deres kapacitet, og jeg er overbevist om, at 2006 kommer til at være det år, hvor irakerne får en langt bedre kapacitet.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu har vi jo hørt de her optimistiske vurderinger: Ikke i år, men næste år. Altså, alt tyder på, at det går værre og værre i Irak.

Nu synes jeg nok, at hr. Troels Poulsen bagatelliserer det, så derfor vil jeg lige læse citatet op igen:

»En række oprørs- og terrorgrupper yder omfattende voldelig modstand mod regeringen i Bagdad og koalitionen. Antallet af angreb på koalitionen og de irakiske sikkerhedsstyrker er steget i 2005 sammenlignet med 2004. Den væbnede konflikt« – altså den, som vi er en del af – »bidrager til, at Irak i stigende grad bliver splittet langs landets etnisk-religiøse skillelinier. Volden mellem de etnisk-religiøse grupper er tiltagende og i et vist omfang finder etnisk udrensning sted i områder med blandet befolkning.«

Det er selve indledningen til den vurdering, Forsvarets Efterretningstjeneste har lavet af udviklingen i Irak. Og der står så lidt senere hen, at den folkelige modstand – altså ikke bare få grupper – mod besættelsesstyrkerne også er voksende. Samtidig har vi altså set en voksende militær indsats, og vi har set USA smide fosforbomber, vi har set USA bruge napalm. Vi har set, at USA nu i højere grad går over til at kaste bomber, hvor de i stigende grad også rammer civile. Det er jo derfor, jeg spørger: Er der ikke lidt refleksion hos Venstre over, om den militære satsning, som vi i dag er en del af, er en klog satsning?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Nej, men jeg tror heller ikke, hr. Frank Aaen kan forstå det, som jeg siger som Venstres ordfører.

Kl. 11.05

Men jeg kan forstå, at FE's rapport nu er mantræet hos Enhedslisten. Det plejer sjældent at være sådan, at Enhedslisten stoler på FE, men

jeg noterer mig så her, at det er det allervigtigste dokument for hr. Frank Aaen.

Så beder jeg blot hr. Frank Aaen om at læse punkt 7, de sidste to linjer, hvor der står følgende:

»Situationen i Irak vil sandsynligvis eskalere til en egentlig borgerkrig, hvis koalitionen forlader Irak, før de irakiske sikkerhedsstyrker er i stand til at opretholde sikkerheden.«

Det er et billede på det, som hr. Frank Aaen ønsker der skal ske i Irak. Der må jeg bare sige til hr. Frank Aaen: Det er Venstre meget uenig med hr. Frank Aaen i.

Lad mig også minde om, hvad der er sket i 2005. Der har været afholdt tre demokratiske valg. Hvad er det, der er sket i forbindelse med de valgbehandlinger, i hvert fald i de to første valgbehandlinger? Der har været en meget, meget stor mobilisering fra de terrororganisationer, som opererer, primært fra Al-Qaeda, for at forsøge at destabilisere landet og forsøge at undgå, at det blev en succes.

Det er så heldigvis ikke lykkedes for Al-Qaeda, men det er jo bl.a. derfor, vi har set mange selvmordsangreb i forbindelse med valgbehandlinger, fordi Al-Qaeda har ønsket at destabilisere landet. Det har de heldigvis ikke haft held til, men det får de held til, hvis vi trækker os ud for tidligt, og det skal vi ikke.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Nu opremsede hr. Troels Lund Poulsen jo meget rigtigt, hvad der er sket med hensyn til demokratiske processer, valg, grundlag for genopbygningsindsats, økonomi osv. – jeg tror, det var det, hr. Holger K. Nielsen betegnede som en rosenrød beskrivelse – men jeg synes ikke, at hr. Troels Lund Poulsen forholder sig til det irakiske folk, hvor det jo viser sig, at rundspørger blandt folk, bl.a. fra det engelske forsvar osv., viser, at fire ud fem irakere er imod tilstedeværelsen af udenlandske soldater.

Det viser sig, at over halvdelen af den irakiske befolkning accepterer, at der gøres anslag mod den militære tilstedeværelse. Gør det ikke indtryk på hr. Troels Lund Poulsen, at legitimiteten, accepten i den irakiske befolkning af tilstedeværelsen ikke er der?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Det gør altid indtryk på mig, når man kan læse forskellige meningsmålinger. Det er også vigtigt

så at gå spadestikket dybere i de meningsmålinger og se på, hvad det er, der bliver sagt, når man stiller spørgsmålet, om irakerne ønsker, at de udenlandske soldater skal forlade Irak øjeblikkelig. For så er det jo ikke det billede, der tegner sig. Nej, det billede, der tegner sig, er selvfølgelig, at irakerne ønsker at blive herre i eget hus. Derom er vi enige, men vi er jo i Irak på en opfordring fra den irakiske regering, på en opfordring fra FN, og det er nu den nyvalgte irakiske regering, der må formodes at blive sammentat i løbet af kort tid, som må afgøre, hvorvidt den ønsker, at der skal være udenlandske soldater.

Vi er jo ikke i Irak uden en opfordring fra den irakiske regering, men vi har kunnet konstatere, at den irakiske regering har bedt os om at være til stede for at gøre en forskel. Og jeg synes da, det er naturligt, at irakerne i de meningsmålinger giver udtryk for, at de gerne vil være herre i eget hus, men samtidig giver de jo også udtryk for i de meningsmålinger, sådan som jeg læser dem, at de godt er klar over, at det er de ikke på nuværende tidspunkt. Derfor ønsker de også, at de udenlandske soldater skal blive, indtil man kan varetage sin egen sikkerhed.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Når vi nu engang er i den boldgade, der hedder at gøre indtryk, vil jeg godt spørge Venstres ordfører, om det ikke gør indtryk, at englænderne, som var en af de to krigsførende magter – USA og England – har reduceret deres bidrag fra 12.000 soldater til 8.000 soldater. Det vil sige, med al respekt for FN og koalitionen og alt muligt, at englænderne altså har reduceret bidraget med 4.000 soldater i det område, hvor de danske tropper i øvrigt også befinder sig.

Der har vi altså end ikke kunnet reducere forholdsmeæssigt i forhold til englænderne. Gør det ikke indtryk med disse reduktioner, herunder også hollændernes tilbagetrækning af 1.200 soldater? Hvad er det, der gør, at det danske bidrag med godt 500 soldater er så vigtigt for hele den konstruktion?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg vil gerne komme med den politiske indrømmelse til hr. Per Kaalund, at det jo selvfølgelig ikke er de ca. 500 danske soldater, der gør den afgørende forskel i Irak. Det tror jeg vi alle sammen kan være enige om. Men det har en meget

stor politisk betydning, og det betyder også meget, at man lever op til den solidaritet, som også skal være mellem de lande, der har ydet en indsats hele vejen igennem.

De tal, jeg har og forholder mig til, viser, at det engelske bidrag var på 8.000 i slutningen af 2004, og at det fortsat er på 8.000. Men det er jo selvfølgelig noget, som de to ministre, der får mulighed for at tale senere, kan bekræfte. Så jeg kan ikke bekræfte den meget store reduktion, som hr. Per Kaalund taler om. Snarere tværtimod.

Kl. 11.10

Men det, jeg kan bekræfte, er nødvendigheden af, at vi fortsat bliver ved med at være solidariske i forhold til det arbejde, som Danmark var med til at indlede i 2003, og der tror jeg, at vi kan være enige om, at der er det altså fundamentalt, at vi gør arbejdet færdigt, også på foranledning af FN. Jeg ved, at hr. Per Kaalunds parti lægger meget vægt på at følge, hvad FN beder om, og her vil regeringen gerne leve op til det. Det undrer mig så, at Socialdemokratiet ikke ønsker at være med her.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Allerførst i forbindelse med FN-sporet er det jo på kanten af det ironiske at høre, at Venstre, der gik i krig uden et FN-mandat, nu står og snakker om, at alt, hvad FN gør, stiller man også op til. Det siger næsten sig selv, at der er en indbygget modsætning. Den holder altså ikke i længden, vil jeg sige til hr. Troels Lund Poulsen. Ellers må man forstå det på den led, at når FN kalder på os i Darfur eller Congo, må der også være tilsagn fra Venstres ordfører om, at det er man parat til at stille op til – ubetinget. Det kunne være en interessant melding, hvis det er sådan, det skal forstås.

Men lad mig i øvrigt sige, at det virker, som om udviklingen i Irak er gået helt hen over hovedet på Venstres ordfører, altså den diskussion, der pågår i en lang række andre lande. Nordmændene trækker sig ud, hollænderne trækker sig ud, ja, selv englænderne gør det, og amerikanerne gør det, men Venstres ordfører gør det ikke, og det gør åbenbart ikke noget stort indtryk på Venstres ordfører.

Mit spørgsmål er: Når Venstres ordfører siger, at vi skal gøre arbejdet færdigt, og at vi ikke skal trække os ud før tid, så indebærer det vel også, at vi i teorien er i Irak også om 20-25 år, eller hvad? Hvor lang tid er vi i Irak?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Det var jo mange spørgsmål fra hr. Morten Helveg Petersen. Nu må jeg se, hvor mange jeg kan nå i første runde.

Først og fremmest ved hr. Morten Helveg Petersen jo godt, at der var stor debat om, hvorvidt der var et FN-mandat eller ej, her i Folketingssalen. Der var et FN-mandat, og det var det, som regeringen lagde til grund for den irakpolitik, som vi vedtog i 2003. Det var der selvfølgelig debat om, men hele det grundlag var jo bl.a. det, som kom fra Udenrigsministeriets kontor, som foretog en vurdering af, hvorvidt der var et mandat eller ej. Så jeg er helt af den opfattelse, at der var et FN-mandat.

Lad mig så sige til hr. Morten Helveg Petersen, hvilket jeg også sagde til hr. Per Kaalund, at englænderne jo stadig væk er i samme antal i Irak. Det er jo ikke sådan, at englænderne har foretaget den her massive tilbagetrækning, som hr. Morten Helveg Petersen taler om.

Så taler hr. Morten Helveg Petersen også om, at vi er i Irak på ubestemt tid. Nej, det tror jeg da bestemt ikke vi er, og jeg kan også garantere for, at det jo er derfor, vi løbende diskuterer irakpolitikken her i Folketinget.

Vi lægger jo også op til, at vi i løbet af foråret må lave en irakanalyse og se på: Hvordan er udviklingen nu? Men skylder vi ikke at tage en snak med de respektive partier, der bliver valgt i Irak, en drøftelse om, hvordan vi kan hjælpe Irak videre? Eller skal vi bare melde ud nu og så sige: Den 1. juli er det slut? Det kan jeg så forstå er den exitstrategi, som Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet har; det er en dato, der er deres exitstrategi.

Min og Venstres exitstrategi er en anden, det er, når vi kan leve op til de mål, som vi har sat os.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Og så er det, jeg spørger: Hvad er det for mål, regeringen har sat sig? Pointen her er jo, at der ikke er nogen mål, der er ikke nogen konkrete kriterier for, hvad det er, man vil opnå.

Vi tilbød for knap et år siden regeringen at styrke træningsindsatsen af irakiske styrker med henblik på at kunne opstille flere soldater, uddanne flere soldater til at kunne varetage ansvar for egen sikkerhed. Det ville regeringen ikke på det tidspunkt. Vi sagde samtidig, at der-

for trækker vi os ud efter den 1. juli 2006. Det sagde regeringen nej til på det tidspunkt.

Mit spørgsmål er: Når man formulerer sig, som man gør i beslutningsforslaget, at vi skal være i Irak, så længe det gør nytte, så kan det jo også være om 20 år. Hvad er det for kriterier, som Venstre lægger frem her i dag?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Lad os starte med de irakiske sikkerhedsstyrker. Hvad er målsætning der? Er det, at man skal have det nuværende niveau? Er det 215.000, som er målet? Nej, det er det ikke.

Den målsætning, som man opererer med, er, at de irakiske sikkerhedsstyrker, dvs. militær og politi, skal op på 280.000. Der er altså stadig væk et stykke vej at gå, inden man når de 280.000. Det er et klart mål, som ikke er indfriet endnu, som skal være indfriet, inden man begynder at diskutere, hvorvidt Irak kan stå på egne ben eller ej.

Derudover kan jeg også sige til hr. Morten Helveg Petersen: Vi bidrager med et meget stort antal soldater til NATO's træningsindsats, til EU's træningsindsats, og de danske soldater gør jo også en særlig træningsindsats i forhold til de irakiske soldater og det irakiske politi, som man har tæt kontakt med i det område, hvor Danmark er aktiv.

Så vi planlægger og gør mere og mere for, at irakerne selv bliver i stand til at tage vare på egen sikkerhed, men vi må blot konstatere, at det er irakerne ikke på nuværende tidspunkt, og derfor kan man ikke stille et ultimativt mål op om, at det er den og den dag, man forlader Irak. Man skulle hellere koncentrere sig om, hvad det er for nogle målsætninger, der skal være opfyldt, inden man kan forlade Irak, og der er vi så uenige.

Kl. 11.15

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg forstod på hr. Troels Lund Poulsen, at krigen og besættelsen havde ført til en markant styrkelse af Al-Qaedas position i Irak. Anderledes kan jeg nemlig ikke forstå det, når hr. Troels Lund Poulsen refererer til, at der stadig er masser af modstand og væbnede aktioner, og at de alle sammen direkte eller indirekte er styret af Al-Qaeda.

Så er pointen vel også, at krigen og besættelsen har ført til en markant styrkelse af Al-Qaeda

i Irak, og så må jeg bare spørge hr. Troels Lund Poulsen, om det også var en del af målene med krigen og besættelsen.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg kan sige til hr. Per Clausen, at det er ganske korrekt, at vi kan se, at mange af de terrorhandlinger, der finder sted, bliver udført af folk, der kommer fra steder uden for Irak, kommer ind til Irak og bliver brugt som levende bomber; de er villige til at sprænge sig selv i luften.

I dag er dagligdagen jo den, at man kan bestille en selvmordsbomber i et hvilket som helst af nabolandene omkring Irak og få en person leveret, som er villig til at springe sig selv i luften. Det er den terrorvirksomhed, som man oplever i dag i Irak, og det er det, som vi må forholde os til.

Men hvis man ser på den situation, der har været i Irak, kan man se, som jeg har beskrevet i min ordførertale, klare fremskridt på det politiske område, på det økonomiske område, og også for så vidt angår det, vi mener skal være gældende i fremtiden.

Det er nogle meget målbare fremskridt, som er sket. Men vi må jo selvfølgelig også forholde os til, at der stadig væk er grupper i det irakiske samfund, som ønsker, at den proces, man har sat i gang med demokrati, ikke skal blive vellykket.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg kan så konstatere, at hr. Troels Lund Poulsen fastholder det synspunkt, at krigen og besættelsen har ført til en styrkelse af Al-Qaeda i Irak, uden at det dog giver anledning til, at hr. Troels Lund Poulsen gør sig nogle overvejelser om, hvorvidt den taktik og strategi, man har anlagt, har været rigtig.

Nu kunne det jo være, at det måske ville være nyttigt for hr. Troels Lund Poulsen og regeringen, hvis man i debatten om forholdene i Irak tog det synspunkt ind, at der faktisk er ganske mange i Irak, som er modstandere af besættelsestroppernes tilstedeværelse, ønsker tropperne ud her og nu – hvis man altså ikke ønsker at alliere sig med Al-Qaeda.

Men for hver gang hr. Troels Lund Poulsen og ligesindede laver en fuldstændig soleklar ligestilling mellem folk, som aktivt bekæmper besættelsen, og Al-Qaeda og de metoder, Al-Qaeda bruger, så styrker hr. Troels Lund Poulsen vel i virkeligheden i den måde, han argumenterer

på, også Al-Qaeda's mulighed for at bygge sig stærke i Irak?

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg hverken kan eller vil bekræfte nogen af de ting, som hr. Per Clausen vil have mig til at bekræfte. Men jeg vil i hvert fald gerne kort redegøre for nogle af de ting, som sker i dag i Irak.

Det er helt rigtigt, at der er nogle spændinger imellem shiaer og sunnier i Irak. Det er jo også derfor, det er vigtigt, at der kommer en bred regering i Irak, som også samler de kræfter op, som måske kan være skyld i, at der kommer øgede uroligheder. Det er derfor, vi må kæmpe på alle fronter for, at der kommer en bred regering – det er jo for tidligt at sige noget om på nuværende tidspunkt – men det er jo netop for, at det ikke nødvendigvis skal være shiaerne, der sætter sig fuldstændig på regeringsmagten. Det håb deler vi alle sammen, håbet om, at det kan lade sig gøre.

Men lad mig også sige, at vi har en klar forpligtelse til nu at føre Irak videre. Og som jeg også sagde til hr. Per Clausens kollega, hr. Frank Aaen, så undrer det mig, at et parti som Enhedslisten, som lægger så kraftigt vægt på FN, på, at man skal leve op til, hvad FN beder om, i det her tilfælde, hvor vi er der på anbefaling af FN, bestemt ikke mener, at FN på nogen måde er en organisation, som man skal forholde sig til, eller at man skal forholde sig til det, som FN beder om.

Det gør den danske regering, fordi vi har en forpligtelse til at gøre det, fordi vi vil gøre en forskel i Irak.

Formanden:

Så er vi igennem de korte bemærkninger, og derfor tak til hr. Troels Lund Poulsen. Den næste ordfører er hr. Per Kaalund.

Per Kaalund (S):

Regeringen støttet af Dansk Folkeparti sendte som bekendt Danmark i krig i Irak i marts 2003, og som bekendt stemte Socialdemokraterne imod krigsdeltagelse. Grundlaget var efter vores opfattelse ikke i orden, og der forelå intet mandat fra FN.

USA's præsident, George W. Bush, erklærede krigen for afsluttet nogle måneder senere, i maj 2003. USA og England overgik til at være besættelsesmagt, som Danmark dermed blev en del af. Og i henhold til folkeretten medfører det en

række forpligtelser over for det besatte land og dets befolkning.

I juni 2003 forelå der en resolution fra FN, der angav mandatet for besættelsesmagterne. Siden har Socialdemokraterne støttet dansk militærs tilstedeværelse i Irak, og de danske styrker har i den forløbne periode udført et stort og vigtigt arbejde under særdeles vanskelige vilkår.

Kl. 11.20

Som bekendt havde USA og England ingen plan for freden. Krigen blev vundet, men man tabte freden; og det på trods af at alle var klar over, at der forestod kolossale opgaver med genopbygning af Irak og forsøg på at indføre demokratiske tilstande, et retssystem, respekt for menneskerettigheder m.v.

Den politiske proces i Irak skrider frem med bl.a. en ny forfatning efter demokratiske valg og senest frie valg til parlamentet, og der forventes nu dannelsen af en ny irakisk regering.

Irak er fortsat og vil stadig være præget af en række etniske og religiøse modsætninger mellem befolkningsgrupperne, sunnimuslimerne, shiamuslimerne og kurderne, så det er ikke nogen let opgave at forene parterne. Også i den sydlige del af Irak er der jo frygt for islamisk ekstremisme, ikke mindst påvirket af Iran, nabolandet. Men irakerne tager mere og mere over, for så vidt angår sikkerhed og stabilitet, bl.a. med opbygning og træning af irakisk militær og irakisk politi.

Det er Socialdemokraternes opfattelse, at vi på dette område kunne gøre en større og mere intensiv indsats, og vi er villige til at støtte med yderligere personel til disse opgaver, som ledes af NATO.

Irak er stadig præget af uroligheder, som koalitionens ledet af amerikanerne stadig forsøger at bekæmpe. Men spørgsmålet er, i hvor høj grad militærets tilstedeværelse efterhånden mere er en del af problemet, end det er en del af løsningen.

Socialdemokraterne mener, at Danmarks militære engagement nu må afsluttes jo før des bedre, og at den 1. juli i år bør være sidste frist, og efter vores opfattelse er sidste frist.

Socialdemokraterne har i mere end et år efterspurgt en exitstrategi, dvs. en plan for tilbagetrækning, men det har været umuligt at få regeringen i tale på dette område. Statsministeren har tilsyneladende deponeret sin beslutningskraft i lommen på USA's præsident. Det er beklageligt, ligesom det er beklageligt, at regeringen end ikke debatterer problemet vedrørende

tilbagetrækning. Selv i USA og England er der løbende debatter om engagementet i Irak, og selv om nogle dér taler om total tilbagetrækning, så taler alle i hvert fald om kraftige reduktioner af amerikanske og engelske styrker.

Danmark er bortset fra Berlousconis Italien det eneste vesteuropæiske land, der deltager med tropper i den amerikansk-engelske koalition. Senest har Holland trukket sine 1.200 soldater hjem, det vil sige, at det er et antal, der er to gange større end det danske bidrag. Og Ukraine har også trukket sig tilbage.

Den danske regering har end ikke diskuteret reduktioner i det danske styrkebidrag, og her kunne vi under henvisning til, at England har reduceret fra 12.000 soldater i 2003 til 8.000 nu, have reduceret tilsvarende.

Selv om vi er vidende om, at den irakiske regering har opfordret bl.a. Danmark til foreløbig at fastholde styrkerne i 2006, bør man også hæfte sig ved, at den irakiske befolkning ikke længere ønsker udenlandske soldater i Irak. Jeg har i mit spørgsmål til hr. Troels Lund Poulsen gjort rede for den irakiske befolknings opfattelse af disse ting, og der kan altså sættes et stort spørgsmålstegn ved legitimiteten af vores fortsatte tilstedeværelse i Irak.

Det er Socialdemokraternes opfattelse, at Danmark fortsat skal medvirke i genopbygningen af Irak, eventuelt også med militær tilstedeværelse, men i givet fald ikke som en del af koalition, men med FN-opgaver, NATO-opgaver eller for den sags skyld civile EU-opgaver. Der vil være et sådant behov i årene fremover. Aktuelt medvirker vi gerne med flere soldater for at styrke NATO's træningsindsats af irakisk militær.

Afslutningsvis er det vores opfattelse, at det altid er at foretrække, at der er bred opbakning i Folketinget og i befolkningen, når dansk militær er på mission i udlandet. Det er bl.a. i dette lys, at vi har kunnet medvirke og kan medvirke til at forlænge mandatet, som er til behandling i dag, men vi mener samtidig, at de danske styrker skal trækkes tilbage hurtigst muligt og senest den 1. juli 2006, og ved at tilslutte sig vores synspunkter dér vil regeringen fortsat have bred opbakning i Folketinget.

Formanden:

Der er foreløbig tre, der har bedt om korte bemærkninger. Først får hr. Jens Rohde ordet for en kort bemærkning til ordføreren.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg må sige, at jeg nærmest synes, det er forstemmende at høre socialdemokrater igen og igen sige, at de danske soldater er en større del af problemet, end de er en del af løsningen, når alle, der bare følger en lille smule med, ved, at de danske soldater gør en fantastisk indsats i Irak. De sætter livet på spil for at sikre fornødenheder som el, vand, sikkerhed, træning af irakiske sikkerhedsstyrker; fornødenheder, som er helt basale forudsætninger for, at der overhovedet kan skabes en endelig og varig fred i Irak.

Kl. 11.25

Derfor vil jeg godt spørge: Hvordan i alverden kan hr. Per Kaalund det ene minut sige, at freden er tabt i Irak, og samtidig sige at de danske soldater skal trækkes ud den 1. juli. Jeg forstår simpelt hen ikke rationalet.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Til hr. Jens Rohde: Det er jo en kendt sag, at man gik i krig i Irak – amerikanerne og englænderne førte an, Danmark sluttede sig umiddelbart til med et flertal her i Folketinget – på et grundlag, der ikke var til stede og uden et FN-mandat.

Det, vi efterfølgende har kunnet se, er, at der jo ingen plan var, ingen strategi for, hvad der efterfølgende skulle ske, når Saddam Hussein var fjernet; når man havde væltet regimet som sådan, hvad skulle der så ske? Der var ingen plan. Og det er det, jeg mener med, at freden er tabt.

I øvrigt gav jeg i mit indlæg ros til de danske soldater, de har gjort et ganske udmærket stykke arbejde. Mine betragtninger om problem og løsning går på de i størrelsesordenen op imod 150.000 udenlandske soldater, der i dag er til stede i Irak, hvoraf danskerne har 500. Det vil sige, at stiller man f.eks. 300 soldater op på rad og række af dem, der er repræsenteret i Irak, vil den ene være dansk.

Derfor mener vi, at vi har gjort en indsats derude, og det har været en god indsats, men vi må, i lighed med hvad Holland og en række andre lande har gjort, kunne trække os tilbage nu.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg synes, at man fuldstændig desavouerer og nærmest latterliggør de danske soldaters indsats med den holdning, som Socialdemokraterne lægger for dagen, og det, som hr. Per Kaalund står og siger. Det synes jeg bare er meget beklæ-

geligt, når det er sådan, at vi har danske soldater ude i verden, som oven i købet er der – i hvert fald nu – på et meget, meget klart FN-mandat.

Med hensyn til exitstrategien synes jeg jo, at det eneste, jeg kan høre af exitstrategi hos Socialdemokraterne, er tænk på et tal eller rettere tænk på en dato – den 1. juli. Hvad er baggrunden for, at man lige nøjagtig den 1. juli ønsker at få disse soldater ud?

Hvis nu den irakiske regering, som – i demokratisk ånd – må tænkes at være repræsentanter for den irakiske befolkning, modsat alle mulige meningsmålinger, som hr. Per Kaalund har refereret til, ønsker, at de danske soldater skal blive der indtil oktober eller november, hvorfor skal man så på forhånd lægge sig fast lige på den 1. juli? Hvad er rationalet bag denne dato?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Først en bemærkning til det, hr. Jens Rohde udtrykte om latterliggørelse af danske styrker: Det er der intet belæg for, det har ingen gang på jorden.

Socialdemokraterne har været med i forsvarsforlig, og vi har været med i stort set alle – for ikke at sige *alle* – aktioner, bortset fra at vi stemte mod deltagelsen i Irakkrigen, og vi har fuldt ud bakket op om disse ting. Så derfor er der intet belæg for at komme med bemærkninger af den art. Det er, for at sige det ligeud, noget vrøvl.

Med hensyn til en exitstrategi har vi efterlyst den gang på gang, og det er nu engang ikke oppositionens rolle, men måske snarere regeringens rolle at komme med en exitstrategi. Vi har ikke set antydningen af den. Holland må da have haft en exitstrategi, Ukraine må have haft det, en lang række andre lande må have haft en exitstrategi. Man kunne da prøve om ikke andet så at kigge på de exitstrategier og se, hvad de går ud på.

Med hensyn til den 1. juli er det ikke, fordi vi har sagt, at den 1. juli *skal* være datoen for tilbagetrækning. Vi har sagt, at vi mener, at den tilbagetrækning burde have fundet sted på nuværende tidspunkt, og at vi gerne ser den hurtigst muligt. Vi har bare sagt, at den 1. juli er den yderste frist for os; det er ikke et spørgsmål om, at det præcis skulle være på den dato.

Vi har i øvrigt også sagt, at hvis endelig regeringen havde sagt, at det havde været et spørgsmål om en eller to måneder eller lignende, så kunne vi da have diskuteret det. Men vi savner

regeringens exitstrategi her; den er ikkeeksisterende, og det mener vi er for dårligt.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Et kort øjeblik fik man jo nærmest den opfattelse, at det var hr. Mogens Lykketoft, der stod på talerstolen. Hr. Per Kaalund plejer jo ellers at være meget velafbalanceret i sin holdning til Irak, men det oplever vi desværre ikke i dag.

Kl. 11.30

Jeg vil blot stille det spørgsmål, som jeg også har stillet hr. Per Kaalund før, nemlig om det ikke gør indtryk på et parti som Socialdemokratiet, der bekender sig så meget til FN, og som støtter FN så varmt over hele verden og også i sin politikformulering her i Folketinget, at FN beder om, at vi bliver i Irak; at man beder om, at arbejdet bliver gjort færdigt; at den gamle irakiske regering beder om det; eventuelt at den nvalgte irakiske regering beder om det – og så også spørge til exitstrategien:

Hvilke helt præcise mål har Socialdemokratiet stillet op? Det må jo være i dag, at vi skal have dem frem på banen. Skal vi trække os ud nu, hvor de irakiske sikkerhedsstyrker på ingen måde er fuldt uddannede, hvilket jeg også sagde i min ordførertale? Det ville jo være en situation, hvor de ikke havde nået det niveau, som er nødvendigt for, at de kan varetage deres egen sikkerhed. Hvad er det for en exitstrategi, Socialdemokratiet har?

Det, Socialdemokratiet har som exitstrategi, er desværre kun én ting, nemlig en dato. Det er ingen strategi overhovedet, men bare et tal.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Vi har, og det ligger også i hr. Troels Lund Poulsens bemærkninger, meget respekt for FN og for de beslutninger og resolutioner, der kommer derfra. Det havde vi også i marts 2003, da et flertal her i Folketinget mod socialdemokratiske stemmer sendte Danmark i krig i Irak. På daværende tidspunkt forelå ikke et FN-mandat.

Vi kender udmærket det mandat, man har i øjeblikket, og som er det, man kører på, og vi er overbeviste om, at hvis der skulle uddeles karakterer og en karakterbog og laves en test og en resultatvurdering, så ville Danmark stå meget højt på listen som et land og en nation, der har ydet en meget stor indsats i Irak. Vi er et lille land, men forholdsmeæssigt har vi ydet en meget stor indsats, og den mener vi har været fin og til-

pas. På den anden side mener vi også, at det nu må være slut.

Vi har tidligere i forbindelse med en exitstrategi tilbudt, at man øgede indsatsen for både en del civile opgaver og for noget genoptræning af forskellig art. Den indsats ville vi gerne øge, og det tilbud står stadig væk ved magt, for det er en NATO-operation, der kører dernede, og den vil vi gerne støtte op om.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Så vil jeg bare bede hr. Per Kaalund bekræfte, at der i det beslutningsforslag, som Socialdemokratiet sagde man overhovedet ikke ønskede at tage stilling til indholdet af, netop er en opprioritering af alle de ting, som hr. Per Kaalund har stået og talt om, hvad angår den civile genopbygning og træningsindsatsen. Alle de parametre, som Socialdemokratiet har lagt vægt på, kan aflæses i beslutningsforslaget.

Jeg bliver også nødt til at stille hr. Per Kaalund et spørgsmål. Man lægger meget vægt på, hvilke lande der forlader Irak, men man burde nævne de rigtige lande, for, som det forhåbentlig også er hr. Per Kaalund bekendt, har Ukraine jo ikke forladt Irak. De er stadig væk aktive i Irak med hensyn til NATO's træningsindsats. Så det med at bygge det hele op på en exitstrategi, hvor man begynder at bruge lande, som ikke har forladt Irak, skal man måske passe en smule på. Det tilkommer ikke mig at give Socialdemokratiet råd, men det gør det i hvert fald i forhold til den her debat.

Lad mig til sidst spørge: Hvornår er det så, at vi har uddannet de irakiske sikkerhedsstyrker, som Socialdemokratiet også lægger vægt på skal kunne tage vare på landets sikkerhed? Har man det på nuværende tidspunkt? Mener hr. Per Kaalund, at man i løbet af foråret har irakiske sikkerhedsstyrker nok, hvilket betyder, at irakerne kan varetage deres egen sikkerhed?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Med hensyn til en opprioritering af uddannelsesindsatsen har vi tidligere fremsat forslag om, at man gjorde det.

Man skal skelne mellem to ting: Den ene er, at koalitionen, som USA og England leder, er én ting, og den er vi med i med 530 soldater. Den anden militære indsats, vi har dernede, er en NATO-opgave med et FN-mandat, der drejer sig om bl.a. genoptræning, hvilket der refereres til.

Når jeg nævner de lande, der trækker sig ud, er det altså ud af koalitionen som sådan. Der er også lande, der stadig væk bliver, selv om de trækkes ud af koalitionen, med en træningsindsats under NATO og et FN-mandat.

Jeg må sige, at det jo er lidt imponerende, at Danmark skal stå der med 530 soldater. Vi er det eneste vesteuropæiske land, der er inde, bortset fra det krigsførende England og Berlusconi Italien. Hvor er Sverige, Norge og Finland – nu har Holland trukket sig ud med 1.200 soldater – og hvor er Tyskland, Frankrig osv.? Alle de vesteuropæiske lande, som vi normalt sammenligner os med, er ude af koalitionen, og så kan det jo ikke stå og falde med, om Danmark har 530 soldater dernede, så gode, som de end er.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg fristes til at citere hr. Kaalunds egen partiformand, som til Berlingske Tidende har sagt, og jeg citerer:

Jeg mener, at vi skal markere langt kraftigere, at vi ikke forlader Irak, før der er et fredeligt, stabilt og demokratisk Irak at forlade. Citat slut.

Kl. 11.35

Hvad er det lige, der gør, at Socialdemokratiet mener, at den situation er opnået nu, hvor man efter tre demokratiske valg med solid og markant opbakning fra de irakiske vælgere er i gang med komplicerede forhandlinger om dannelsen af en regering? Hvad er det, der gør, at man netop nu mener, at tiden er inde til, at vi med højfart skal trække os ud og tage hjem? Hvorfor skal vore tropper være ude den 1. juli? Hvorfor ikke afvente regeringsdannelsen i Irak og derefter analysere situationen og høre den nye demokratisk valgte regerings eget bud på, hvad der skal ske, hvorefter vi kan tage bestik af situationen? Ville det ikke være en hel del mere ansvarligt, og ville det ikke være at give freden en chance frem for at dømmen den borte, sådan som ordføreren gjorde det for et øjeblik siden?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Det aviscitat, som fru Pia Christmas-Møller refererer til, går jeg ud fra er det, der var i Berlingske Tidende for kort tid siden, hvor fru Helle Thorning-Schmidt samtidig svarede på dette indlæg.

Det er en enig socialdemokratisk gruppe, der i dag fremlægger sine synspunkter om det her – selvfølgelig med partiets formand i spidsen. Man skal hele tiden se på, på hvilket tidspunkt

og under hvilke forudsætninger man udtaler sig. Det gælder os alle sammen.

Vurderingen i den socialdemokratiske gruppe i dag er den, at vi nu kan trække os tilbage. Man skal også huske, at det, vi befinder os i, er Basraregionen, som trods alt er en af de mere rolige regioner i Irak. Derfor mener vi, det er rigtigt, også med de tidligere bemærkninger, der er faldet, at vi nu forlader Irak.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Dermed tilsidesætter den socialdemokratiske ordfører, og jeg kan forstå også en fuldstændig enig socialdemokratisk folketingsgruppe, fuldstændig FN's anmodning om, at vi bliver der; irakernes egen anmodning om, at vi bliver der; Forsvarets Efterretningstjenestes vurdering af, at hvis vi hurtigt trak de internationale styrker ud, ville vi efterlade et land, der meget hurtigt ville ende i en borgerkrig.

Det er konsekvenserne af det, den socialdemokratiske ordfører lægger op til her. Er det helt gennemtænkt, og kan Socialdemokraterne virkelig stå ved en sådan politik?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Efter vores opfattelse er det selvfølgelig helt gennemtænkt. Vi kender godt FN's resolution og anmodning, vi kender brevet fra den irakiske regeringschef, og vi kender brevet fra Condoleezza Rice, den amerikanske udenrigsminister; vi kender hele baggrunden for det her.

Vi tilsidesætter ikke noget af det. Vi har vurderet det, og jeg synes, at man igen skal se på proportionerne i det her, altså at de danske styrker på nuværende tidspunkt befinder sig i Basraregionen, og se det i forhold til, at der er 150.000 soldater i Irak. Fordi de 500 danske trækkes ud, tror vi altså ikke, at hele korthuset vælter.

Vi ser også gerne, hvad man også drøfter i USA og i England, en tilbagetrækningsstrategi dér, og meldingerne fra både USA og England er selvfølgelig, at de agter at reducere væsentligt i 2006. Det vil sige, at de vil reducere fra 150.000 soldater og nedefter. Vi mener, at vi med den indsats, Danmark har gjort, godt på nuværende tidspunkt kan reducere med de 500 soldater og stadig væk blive der i NATO's træningsmission og måske endog udvide den.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Hvis man prøver at skruetiden lidt tilbage til dengang, vi i Folketinget i maj måned også debatterede formålet eller ikkeformålet med, hvorvidt vi fortsat skulle være med i koalitionen styrker i Irak, var diskussionen nogenlunde den samme som den, vi oplever i dag, specielt argumenterne fra bl.a. hr. Per Kaalunds eget parti om, at man ønsker den her exitstrategi.

Jeg har et spørgsmål til ordføreren. Det drejer sig om hele sikkerhedsaspektet i, at man nu ønsker den her slutdato – endelig og endegyldig – for, hvornår ...

Per Kaalund (S):

Undskyld, jeg kan næsten ikke høre det. Må jeg lige få det gentaget?

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg vil gerne spørge ordføreren om hele sikkerhedsaspektet i, at man fra Socialdemokratiets side ønsker at sætte en dato for, hvornår man vil have de danske styrker ud af Irak. Jeg har svært ved at se, hvordan det skal harmonere med bl.a. sikkerheden for uddannelsen af irakiske politistyrker og også de almindelige irakiske sikkerhedsstyrker. Der vil jo være en stor trussel, hvis det, Socialdemokraterne foreslår, bliver til virkelighed.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Vi agter at fortsætte uddannelsen og deltage i uddannelsen af irakisk militær og irakisk politi og gerne med en forøget indsats i forhold til den, vi yder nu. Jeg har flere gange nævnt en NATO-opgave med et FN-mandat. Det fortsætter vi meget gerne med.

Kl. 11.40

Med hensyn til det med en dato synes jeg, man skal hæfte sig ved, at den dato, vi har sat, ikke er en militærstrategisk dato for, hvornår det er det helt rigtige tidspunkt. Det er en dato for, hvornår vi mener, at det politisk ophører med vores deltagelse til at give mandat her, og konsekvensen af det er selvfølgelig, at vi ønsker dansk militær hjem. Kan det blive den 15. april eller den 3. maj eller en anden dato efter en eller anden exitstrategi, som vi stadig væk efterlyser, er det meget fint med os.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Den exitstrategi, som man efterlyser og efterlyser og efterlyser med halvårligt interval her i Folketinget, er det en politisk exitstrategi, eller er det en militæranalytisk exitstrategi? Det kunne jeg godt tænke mig at vide. For jeg synes da, at Socialdemokraterne har et gevaldigt forklaringsproblem over for bl.a. de personer, som ordføreren nu står og siger gerne må blive i Irak og deltage i den civile opbygning, og som stadig væk gerne må være i landet med henblik på at rådgive om at uddanne irakiske politistyrker osv.

Hvor mange danskere specielt inden for det her tror ordføreren har lyst til at blive i Irak og være behjælpelige med de her opgaver, hvis ikke det sker på en sikkerhedsmæssig og militær baggrund med støtte fra dansk forsvars side?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Der er jo adskillige lande, der deltager i NATO's træningsopgaver, og adskillige lande, der overhovedet ikke har været en del af koalitionen. De føler sig åbenbart rimelig trygge ved at være i Iraks sydlige del og deltage i disse træningsopgaver. Det ville være de samme vilkår for danskernes vedkommende.

Der var et spørgsmål om, hvorvidt det var en militærdato eller lignende. Det, vi ønsker, er at komme ud af koalitionen med USA og trække vores soldater hjem. Vi har sagt, at vi godt kan forestille os, at der også fortsat kan være dansk militær i Irak, men så bliver det blot under et andet FN-mandat og i en anden opgave, måske en NATO-opgave, måske endog også nogle civile EU-opgaver, hvis det kunne lade sig gøre. Vi deltager meget gerne i genopbygningen af det irakiske samfund.

Formanden:

Der er ikke flere korte bemærkninger, derfor tak til hr. Per Kaalund. Undskyld, der er en kort bemærkning til ordføreren fra hr. Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg undskylder, men jeg syntes, at jeg så formanden nikke for lang tid siden, da jeg rakte hånden op.

I modsætning til højresiden synes jeg, at hr. Per Kaalund kom med flere udmærkede betragtninger i sit indlæg, herunder at den militære

re tilstedeværelse snarere er en del af problemet end løsningen. Jeg er helt enig.

Derfor kan man godt undre sig lidt over, hvorfor konklusionen er at stemme for et beslutningsforslag, som jo betyder, at vi bare skal fortsætte den linje med at gå efter USA endnu et halvt år. Det kunne jeg ikke lige helt fange argumentationen for. Jo, jeg hørte godt, at det var for at sikre bred opbakning i Folketinget og i befolkningen bag danske soldater, der er ude. Men helt ærligt, hvordan kan det være et formål og en begrundelse at sikre bred opbakning, når det er en bred opbakning til en linje, der er forkert?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Det er således, at vi mener, at vi har givet regeringen den ene chance efter den anden for at komme med en exitstrategi og finde ud af, hvorledes vi kan trække det danske bidrag tilbage efter en lang og god indsats i Irak. Der har været drøftelser så sent som i december måned og også her over nytår om udformningen af det, vi i dag har til behandling, nemlig en forlængelse af mandatatet.

Vi er rimelig ræsonnable og fornuftige folk i Socialdemokratiet, og derfor mener vi, at regeringen passende kan finde et godt tidspunkt inden for det nærmeste lille halve år og trække de danske styrker tilbage. Så vil der fortsat være enighed eller i hvert fald bred opbakning i det danske Folketing.

Vi har bare sagt, at vores tålmodighed nu er brugt op, så man ikke kan forvente at få socialdemokratiske stemmer til forlængelse af mandatatet ud over den 1. juli 2006. Vi har endog i forhandlingen tilbudt også regeringen, at drejer det sig om en måned eller to eller lignende, så kunne vi da tale om det. Men det er en tålmodighedsgrænse, og tålmodigheden er opbrugt. Den 1. juli er sidste frist for vores accept af et mandat til irakstyrkerne.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Den argumentation er da i hvert fald en argumentation. Jeg vil sige, at hvis regeringen med sine udtalelser bare antydede, at den var på vej til at bøje sig for Socialdemokratiets linje og Det Radikale Venstres linje, så kunne jeg måske til nød forstå det, men det er jo ikke tilfældet.

Kl. 11.45

Vi kan bare tage den stribe af korte bemærkninger, der har været her. Det er jo én lang op-

bakning til at fortsætte med at følge George Bush i Irak og dermed den voldslinje, som USA står for, med fosforbomber og napalm. Der er jo ikke antydning af en afstandtagen, eller at man er på vej til at forlade USA's katastrofale linje i Irak.

Derfor forstår jeg faktisk ikke, hvorfor man i dag vil bidrage til bred opbakning. Det, der er brug for, er jo en klar markering af, at det er en gal linje, ved at stemme nej til det her beslutningsforslag. For hver måned, der går, bliver det værre og værre både med militæret, med angrebene og med modsætninger, der vokser, med det, der mere og mere bliver til en borgerkrig i Irak. Det er jo en daglig katastrofe.

Der er altså brug for et stærkere budskab, vil jeg sige til hr. Per Kaalund.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Mit svar vil være ganske kort:

Jeg mener at have læst, og jeg mener også, at det står i beslutningsforslaget – det skal regeringen da trods alt have – at i givet fald at situationen ændrer sig, vil man tage op til overvejelse at ændre mandatet, også i det lille halve år, vi taler om nu.

Jeg tror, det er udtrykt sådan, at hvis FN i sin gennemgang føler, at der ikke er behov længere, og hvis den irakiske regering meddeler, at den ikke længere ønsker de danske styrkers tilstedeværelse, vil man overveje en reduktion eller en tilbagetrækning som sådan. Det skal regeringen have; den mulighed ligger der i det.

Ellers må jeg henholde mig til mit første svar.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg må tilstå, at jeg bliver lidt forvirret over det svar, der her kommer fra hr. Per Kaalund. Han siger, at der kan ligge en mulighed, hvis regeringen på baggrund af den irakanalyse, der skal laves her i løbet af foråret, vil gå ind for nogle reduktioner i antallet af danske tropper eller måske en tilbagetrækning.

For det første: Vil det sige, at Socialdemokraterne vil være tilfredse, hvis man reducerer antallet? Kan man da forestille sig, at Socialdemokraterne, hvis der kommer en aftale om en reduktion i løbet af foråret 2006, vil stemme for en forlængelse, når vi kommer frem til den 1. juli?

For det andet: Ligger der stadig væk hos Socialdemokraterne en tro på, en illusion om, at man kan genskabe det brede samarbejde her i

Folketinget med regeringen, på baggrund af den arrogance, som regeringen jo har ført frem i forhold til Socialdemokraterne og De Radikale i den her sag?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg forsøger blot, også i mit svar til hr. Frank Aaen, at referere bemærkningerne til beslutningsforslaget, altså hvad regeringen giver udtryk for der. Der ligger ikke i det nogen ændring i vores opfattelse. Vores tålmodighedsgrænse ligger altså senest den 1. juli. Vi medvirker ikke til at forlænge mandatet efter den 1. juli i år.

Hvad der vil ske i den mellemliggende periode, ved jeg ikke, men vi opfatter det altså fra vores side som et tilbud til regeringen om at nå at besinde sig inden den 1. juli, og den brede enighed vil så fortsat være til stede.

Jeg håber også, at der fremover, når det gælder internationale opgaver – vi skal behandle en senere i dag – vil der være bred enighed her i Folketinget. Det vil være godt, først og fremmest for de militære folk, vi har ude i disse sammenhænge, og tilsvarende også for en større accept i den danske befolkning.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg ønsker ikke at være polemisk, for jeg er bare forvirret.

Når hr. Per Kaalund siger, at han håber på, at regeringen besinder sig, hvad er der så at besinde sig på? Hvad er det for en tro, Socialdemokraterne kan have der?

Med andre ord går jeg da ud fra, at når nu Socialdemokraterne ikke vil stemme imod denne gang – hvilket også undrer mig, men o.k. – så er det, der ligger i den socialdemokratiske melding, at man under alle omstændigheder stemmer imod en forlængelse, når vi kommer frem til den 1. juli.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg kan bekræfte det sidste. Hvis der kommer et nyt beslutningsforslag, der skulle forlænge det, der ligger her, ud over den 1. juli og videre frem, vil Socialdemokratiet stemme imod. Det ligger fast.

Med hensyn til, om regeringen besinder sig, anser vi det altså for en chance for regeringen til at sikre den brede enighed ved at sørge for en tilbagetrækning inden den 1. juli i år.

Formanden:

Så er der vist ikke flere korte bemærkninger. Tak til hr. Per Kaalund, og så er det hr. Hans Kristian Skibby som ordfører.

Hans Kristian Skibby (DF):

I forbindelse med Folketingets beslutning den 31. maj 2005 blev der givet et dansk mandat frem til den 2. februar 2006, hvor danske styrker bidrager til den multinationale sikringsstyrke i Irak. I Irak bidrages der bl.a. med NATO's træningsindsats, hvor man til stadighed har sat øget fokus og øgede midler målrettet ind på træning og uddannelse af de lokale irakiske sikkerhedsstyrker.

Dansk Folkeparti er af den opfattelse, at Danmark fortsat bør bakke politisk og militært op om den multinationale sikringsstyrke og arbejdet i Irak, forudsat at FN og de irakiske myndigheder fortsat anmoder om vor assistance.

Dansk Folkeparti er fuldt ud klar over, at den militære tilstedeværelse ikke gør det alene, og at der skal arbejdes på alle fronter for at genstabilisere og demokratisere Irak efter Saddam Husseins fald. Det er vigtigt at understøtte den fortsatte politiske proces i Irak, herunder regeringsdannelsen og hele forsoningsprocessen, som fortsat står over for store og vanskelige opgaver.

Det internationale samfund har lagt sig i sælen for at hjælpe det nye demokrati i gang i Irak, hvor målet klart er et fredeligt og stabilt Irak. Hvis denne opgave skal lykkes, mener Dansk Folkeparti, at man klart skal sigte på fortsat at bidrage og understøtte den civile genopbygning af Irak og dermed forbedre mulighederne for, at befolkningen finder sikringsstyrkernes tilstedeværelse nødvendig.

Således finder Dansk Folkeparti det godt, at den særlige støtteenhed til genopbygningsindsatsen, der p.t. omfatter 10 personer, nu med dette forslag udvides med ca. 35 personer, som bl.a. med fokus på logistik og beskyttelse vil kunne understøtte hele processen omkring den civile genopbygning af Irak.

Ligeledes er det vigtigt, at fokus opretholdes på en fortsat international støtte til opbygning af de irakiske sikkerhedsstyrker. Jo før man får udannet de irakiske styrker til et tilfredsstillende sikkerhedsmæssigt niveau, desto før vil den multinationale sikringsstyrke kunne mindskes i antal, hvorefter man kan tage fat på den endelige exitstrategi, som Socialdemokraterne og De Radikale har efterlyst.

Men jeg vil gerne understrege, at opgaven skal være løst og bestået, før Dansk Folkeparti vil anbefale, at de multinationale sikringsstyrker kan og skal forlade Irak og dermed overlade hele opgaven til de irakiske myndigheder.

Således kan Dansk Folkeparti tilslutte sig det fremsatte beslutningsforslag og dermed en forlængelse af det danske militære bidrag til den multinationale sikringsstyrke i Irak frem til den 1. juli 2006.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Dansk Folkepartis stemmer var jo afgørende for, at Danmark gik med i den her ulovlige krig for 3 år siden, at vi tilsluttede os USA's militære indsats, som siden har kostet i titusindvis af irakere livet; som har kostet mere end 2.000 amerikanske soldater livet; som har kostet danske soldater livet; som har medført, at Irak nu er på vej mod opløsning med borgerkrig; som har medført, at de mest fundamentalistiske religiøse kræfter i Irak står stærkere, end de har gjort nogen sinde, og at ekstremister og Al-Qaeda har fået en base i Irak.

Kort sagt har det været en katastrofal udvikling, som Dansk Folkeparti har været med til at sætte i gang, og hvor Dansk Folkepartis stemmer var helt afgørende for, at Danmark gik med.

Derfor vil jeg gerne spørge hr. Hans Kristian Skibby: Er Dansk Folkeparti tilfreds med indsatsen? Er Dansk Folkeparti tilfreds med det, man har været med til at sætte i gang?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Allerførst vil jeg da gerne sige til Enhedslistens ordfører, at man jo altid kan diskutere, hvornår en krig kan være ulovlig, og hvornår en krig kan være lovlig.

Jeg synes jo i princippet, at man skulle gøre alt, hvad man kunne, for at undgå krig. Men det, man har været vidne til igennem hele historien, hvor FN har arbejdet på at stabilisere samfundet i Irak og lagt massivt pres på for at få Saddam Hussein til at overholde selv de mindste og mest minimalistiske regler inden for hele FN-konventionens lovgivning osv., nemlig at skulle tilgode-se bl.a. civile og religiøse mindretal, er, at Irak og det daværende styre totalt har tilsidesat al sund fornuft og diktatorisk afvist ethvert demokrati.

Det gør jo selvfølgelig også, at da man skulle tage en beslutning om dansk tilstedeværelse i den her sikringsstyrke i Irak, skulle man ikke

kun overveje det, som Enhedslistens ordfører nævner her, altså et langt sammensurium af, hvad der selvfølgelig og helt klart har været af negative konsekvenser af den her militære indgriben i Irak, men også omvendt, synes jeg, forsvare det ud fra, at man har forskånet det irakiske samfund for en masse andre lidelser, der i stedet for ville have været.

Lad mig eksempelvis nævne, at Amnesty International har anslået, at 300.000 er blevet dræbt af Saddam Husseins styre gennem tiden. Det er trods alt også et væsentligt antal personer.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu er det jo et dårligt forsvar for det, man selv har ansvar for, at fremhæve, at andre skam også har slået en masse ihjel. Den type af forsvar vil jeg ikke anbefale at bruge i almindelighed, det kommer man ikke langt med, i hvert fald ikke i en fornuftig retning.

Jeg har lagt mærke til, at Dansk Folkeparti er ekstremt bange for folk, der har en islamisk overbevisning, og ekstremt bange for fundamentalister, så jeg vil bare høre, om der ikke er lidt refleksion i Dansk Folkeparti over, at det, der er sket i Irak, er, at der er Al-Qaeda, fundamentalister og terrorister i et antal som aldrig før, at religiøse ekstremistiske kræfter er ved at tage magten i landet, og at der er en borgerkrig i Irak, som vil vare i lang tid, også efter at vi har trukket os ud.

Er der ikke bare en antydning af refleksion i Dansk Folkeparti over, at det nok var uklogt at gå med i en ulovlig krig, og at alt det, som blev remset op før som en begrundelse for krigen, nemlig masseødelæggelsesvåben og det, der blev fremhævet dengang, alt sammen var en løgn?

Er der ikke lidt refleksion hos Dansk Folkeparti: Det var nok dumt, det vi gjorde der?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Det kunne da være spændende og udviklende for Folketinget som sådan, hvis man kunne få Enhedslisten til at lave en oversigt over, hvilke krige der igennem hele samfundshistorien har været lovlige, og hvilke der har været ulovlige. Det synes jeg er et mærkeligt sammensurium, men hvis det er det, man ønsker fra Enhedslistens side, skal man have lov til det. Det er ikke en diskussion, som Dansk Folkeparti ønsker at bidrage til.

Det, der har været helt udslagsgivende for, at vi valgte at gå med, har netop været, at der har været et ønske om at stoppe den massive undertrykkelse af den civile befolkning i Irak, et ønske om at stabilisere samfundet, fordi man kunne se, at den irakiske ledelse på daværende tidspunkt på en lang, lang række områder totalt tilsidesatte alle normer og regler om, hvad der var almindelig anstændighed over for mennesker.

Det underer mig da, at man så i dag skal opleve Enhedslisten stå og forsvare, at man skulle lade Saddam Hussein blive ved med at husere i et så ustabil samfund, som Irak var.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Man må sige, at Dansk Folkepartis forhold til lov og orden er overmåde interessant. Når indvandrerdrønne laver noget forkert, skal skruen strammes, og jeg ved ikke hvad. Når USA går i krig, er det ligegyldigt, om det er ulovligt eller ej. Men o.k., sådan kan der jo være så meget.

Det, der så slår mig, er, at Dansk Folkeparti jo nok er det mest islamkritiske parti, der findes i Danmark og også på europæisk plan. Dansk Folkeparti mener, at islam ikke er nogen religion, men en terrorbevægelse. Man taler om, at det er en pest over Europa. Så jeg vil godt spørge, om det egentlig ikke gør indtryk på hr. Skibby, når FE i deres rapport skriver følgende:

»Den shiitiske del af Irak har siden Saddam Husseins regimes fald fået et mere islamisk islæt. Islamistiske politiske bevægelser og deres militser står bag en islamiserings-kampagne, som har til formål at indføre en mere konservativ islamisk samfundsorden. Også i det sunni-arabiske område forsøger yderligtgående islamistiske bevægelser at gennemtvinge en mere konservativ islamisk orden i det offentlige rum.«

Gør det ikke indtryk på et islamkritisk parti som Dansk Folkeparti, at man har været medvirkende til den udvikling?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Nu synes jeg jo, at spørgerens ord om pest og terror osv. må stå for egen regning, det er ikke ord, som jeg står bag.

Det, jeg gerne vil svare på spørgsmålet, er, at det er forbavsende, at vi i dag skal bruge spørgstiden vedrørende det her beslutningsforslag på at skulle have synliggjort alle de ting, der er sket af negativ karakter, specielt fra SF's side og fra Enhedslistens side.

kl. 12.00

De fortæller ikke, hvad der er sket af gode ting, at man har fået åbnet skoler og sygehuse og fået en lang række ting forbedret i Irak, at man har fået bedre forsyninger af el og vand, bedre kloakering og sanitet osv. EU har bl.a. bidraget med 500 mio. euro til genopbygningen på den civile side af det, der skal foregå i Irak.

En lang, lang række positive ting og tiltag er gået i gang i Irak. Det negligerer man fuldstændig fra SF's og Enhedslistens side, og så kigger man på, at der står på side dit og side dat i FE's rapport, at nogle har været udsat for dit og dat.

Jeg siger ikke, at det ikke er sandheden. Selvfølgelig er sandheden, at der har været en lang række negative konsekvenser. Det sker, når der er så stor en proces i gang som den i Irak. Jeg synes, at man i stedet for fra SF's og Enhedslistens side skulle prøve at løfte sig lidt og være positive, altså tænke på, hvordan det ellers ville være blevet, hvis ikke vi havde gjort det, vi har gjort.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes, at hr. Skibby skal tage det helt roligt. Jeg konstaterer bare, at Dansk Folkeparti jagter muslimer her i Danmark, hvor man kan komme til det. Enhver lille lommetyv skal klynges op, for at sige det lidt hårdt. Man jagter muslimer, når man kan komme til det.

Samtidig støtter man et hundrede og tyve procent en krig, som har bevirket, at fundamentalistiske islamiske bevægelser har fået langt mere vind i sejlene; som har medført en kraftig islamiseringskampagne i Irak; som har medført, at Iran har fået mere indflydelse i hele regionen; som har medført, at de fundamentalistiske religiøse kræfter har fået mere at skulle have sagt.

Det må da være interessant at vide – også for de vælgere, der har stemt på hr. Skibby, fordi de mener, at hr. Skibby skal bekæmpe muslimer – at man har støttet den her krig, som faktisk betyder, at de fundamentalistiske islamiske kræfter er styrket ganske kraftigt.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg synes, at det i hvert fald er ganske interessant at opleve, at SF med hr. Holger K. Niensens indlæg især klart definerer, at der er behov for at adskille religion og politik. Det er faktisk det, der i mange, mange år har været et problem i mange af de muslimske verdenssamfund og lan-

de, nemlig at man ikke har forstået og ikke i dag forstår at adskille politik fra religion.

Jeg synes, det er fantastisk, at vi skal opleve hr. Holger K. Nielsen fra SF stå her og synliggøre for Folketinget, at det faktisk er den skinbarlige sandhed. Den kan jeg fuldt ud tilslutte mig.

Formanden:

Vi vil nu holde frokostpause. Der er tre mere, der har bedt om en kort bemærkning. Det er hr. Morten Helveg Petersen, hr. Per Clausen og hr. Per Kaalund, og de vil få ordet, når vi begynder igen.

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 12.03

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges

Første næstformand (Svend Auken):

Mødet er genoptaget, og vi fortsætter behandlingen af beslutningsforslag nr. B 63. Det er et forslag til folketingsbeslutning af udenrigsministeren om et fortsat dansk bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak.

Vi er i gang med korte bemærkninger til Dansk Folkepartis ordfører, hr. Hans Kristian Skibby, og jeg beder ordføreren om at komme op på talerstolen igen.

Den næste, der har korte bemærkninger til ordføreren, er hr. Morten Helveg Petersen, værsgo.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg vil gerne fortsætte lidt i det spor, hvor vi slap. Jeg hørte ordføreren sige i sit indlæg, at et af formålene var at demokratisere Irak. Jeg synes ellers, at jeg har hørt repræsentanter for Dansk Folkeparti i den offentlige debat i øvrigt ytre sig om, at man ikke kan demokratisere et muslimsk land. Så det kunne selvfølgelig være interessant at få lidt nærmere belyst, hvad Dansk Folkeparti egentlig forestiller sig.

Så har vi i øvrigt kredset om, hvad succeskriterierne er for den danske indsats. Vi hørte Venstres ordfører sige, at der skulle trænes 280.000

irakiske soldater, og jeg vil så spørge, om det også er Dansk Folkepartis målsætning. Betyder det, at Danmark er i Irak, indtil der er trænet 280.000 irakiske soldater, hvorefter man så kan trække sig ud?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Indledningsvis vil jeg gerne svare hr. Morten Helveg Petersen på spørgsmålet om, hvorvidt det ikke er en stor udfordring at være med til at forsøge at synliggøre over for et land som Irak, at der er så utrolig store fordele ved at være et åbent og demokratisk samfund. Jeg vil da gerne medgive spørgeren, at det er en utrolig stor udfordring. Men Dansk Folkeparti er ikke bange for udfordringer, dem har vi haft mange af igennem de godt og vel 10 år, partiet har eksisteret.

Med hensyn til situationen i Irak synes jeg godt, at man nogle gange kunne vælge at lægge de fine fornemmelser lidt til side, altså det der med: Er du muslim, eller er du ikke muslim? Er du kristen, eller er du ikke kristen? Man kunne så prøve at have fokus på, hvad det reelt var, der foregik i det daværende Irak, før vi lavede den her koalitionsstyrke, der gik ind.

Det var faktisk noget, der var meget, meget værre. Det var i hvert fald noget, hvor man blandede tro sammen med politik, og hvor det endte i massiv korrupsion og undertrykkelse osv. Så jeg synes egentlig, det er fornøjeligt – for ikke at sige det omvendte måske – at man skal opleve at blive kritiseret for at være med til at skabe demokrati.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Grunden til, at jeg spørger, er, at Dansk Folkeparti i mange andre sammenhænge siger, at demokrati og islam er uforeneligt. Og nu siger Dansk Folkepartis ordfører i dag, at vi er i Irak for at demokratisere. Det er bare den modsætning, som jeg egentlig godt kunne tænke mig at få belyst. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at jeg efterlyser et svar på mit spørgsmål: Vil Dansk Folkeparti, at Danmark er i Irak, indtil der er trænet 280.000 irakiske soldater?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Spørgsmålet om, hvor mange veluddannede irakiske soldater der skal være i forbindelse med en tilbagetrækning af de styrker, som er der i

øjeblikket, skal jeg ikke gøre mig utrolig klog på, for det ved jeg ikke så meget om. Men jeg vil gerne sige, at det hele tiden må begrundes ud fra en militærfaglig synsvinkel. Det synes jeg må være det fornemste at gøre.

Hvis ikke man har det for øje, ender man jo let i en situation, hvor man kunne komme til at tage en beslutning med meget, meget uheldige konsekvenser, specielt for den civile befolkning i Irak. Det er bl.a. de uheldige konsekvenser, som det ville få, hvis De Radikale og Socialdemokraterne fik ret i, at der skulle vedtages en beslutning om, at vi skulle sætte en bestemt tidsfrist på, hvornår vi skulle forlade Irak. Det ville i hvert fald være en utrolig uheldig situation.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg vil godt følge lidt op på det spørgsmål, som hr. Morten Helveg Petersen har rejst. Det spørgsmål, man nemlig godt kunne stille, er, hvor mange mennesker der skal dø, fordi Dansk Folkeparti forsøger at indføre noget i Irak, som Dansk Folkeparti ikke selv mener kan lade sig gøre. Det gælder, hvad enten det er irakere eller danskere, der dør. Er det ikke lidt underligt at have et projekt, man ikke selv tror på?

Så kan jeg forstå, at Dansk Folkeparti ikke længere taler om krig mod terror eller masseødelæggelsesvåben, når vi taler om Irak. Nu er det kun et spørgsmål om at sikre, at der kommer demokrati i Irak, og så jeg vil bare spørge:

Hvordan synes man, at det er gået, når man ser på, at vi tidligere i dag har fået dokumenteret og også erkendt af Venstres ordfører, at Al-Qaeda står stærkere end nogen sinde, at vi har borgerkrigs-lignende tilstande i store dele af Irak, og at ekstreme islamistiske kræfter står stærkere end nogen sinde? Hvor godt synes hr. Hans Kristian Skibby selv det går med at indføre demokrati?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg vil gerne prøve at svare på det sidste spørgsmål først:

Jeg synes, det er ret underligt, at man, når man fra Enhedslistens side hænger sin hat på Forsvarets Efterretningstjenestes rapport i forbindelse med alt, hvad der er ret og rimeligt og korrekt, så vælger at sætte spørgsmålstejn ved, at der i den samme rapport står, at hvis der bliver en tilbagetrækning af den koalitionsstyrke, der er der, vil det ende i en borgerkrig. Det står i

den samme rapport, som Enhedslistens ordfører, hr. Per Clausen, nu står og siger at man på den anden side skal bruge.

Jeg vil gerne svare på det andet spørgsmål også. Der bliver spurgt om, hvor mange der skal dø, inden man tager en anden beslutning. Lad os prøve at vende den et hundrede og firs grader og spørge: Hvor mange skulle der dø, inden man tog en beslutning?

I mange, mange år var det altså FN, der var til grin i forbindelse med de samarbejder, der var med det daværende styre i Irak. Alt blev negligeret og gjort til grin og forhånet. Alle de resolutioner, som kom fra FN, lod man hånt om.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det er rigtigt, at hvis den daværende borgerlige regering i Danmark, f.eks. i 1985, klart havde taget afstand fra Irak og dengang etableret en boykot af Irak i stedet for at se passivt til, mens en lang række vestlige lande forsynede Irak med masseødelæggelsesvåben, kunne meget have set anderledes ud. Det er til spørgsmålet om, hvor længe man skulle vente.

Men det, jeg alligevel synes er en lille smule interessant, er at kunne konstatere, at Venstres ordfører selv siger, at Al-Qaeda er blevet styrket af den krig, man har ført. Og jeg refererede sådan set ikke til FE's rapport, jeg refererede såmænd bare til Venstres ordfører, der meget klart sagde, at der var masser af voldelige aktioner i Irak, og som gav det klare indtryk, at Al-Qaeda stod bag det hele.

Det fremgår også klart, at islamistiske grupperinger, som ikke kan kaldes demokratiske, er stærkere end nogen sinde, og at der er borgerkrigs-lignende tilstande i Irak.

Så spørger jeg bare Dansk Folkepartis ordfører, om det inspirerer til at anvende samme metode, når Dansk Folkeparti finder et andet sted, hvor man vil etablere demokrati.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Det var i sandhed et meget, meget indviklet og fordrejet spørgsmål, som i særdeleshed er meget svært sådan lige at svare på. Men gennemgående vil jeg sige, at det, jeg får ud af spørgsmålet fra hr. Per Clausen, er, at hr. Per Clausen spørger, hvad man ellers kunne have gjort.

I debatten i dag og i de spørgsmål, som især er kommet til Venstres ordfører og til undertegnede, har der selvfølgelig været en massiv kritik,

noget med at være bagklog, og hvad sagde vi, osv. Jeg synes, at man omvendt måske skulle prøve at gribe lidt i egen barm og i stedet selv komme med nogle initiativer, sin egen plan, sine egne ting, som kunne beskrive, hvordan vi ellers skulle have fået nogle bare nogenlunde forbedrede vilkår i Irak, set i forhold til, hvordan der var under Saddams styre.

Alle de initiativer og gode ting har vi intet hørt om fra Enhedslistens side og heller ikke fra SF's side. Det synes jeg hellere man skulle prøve at undersøge i egne rækker.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Nu er det jo en kendt sag, at Fremskridtspartiet og senere, da det blev Dansk Folkeparti – de ledende i Dansk Folkeparti kommer i hvert fald fra Fremskridtspartiet – stort set har stemt mod alle internationale opgaver, som Danmark har påtaget sig, og som det danske forsvar har deltaget i, med undtagelse af den her Irakkrig, som man stemte for.

Hvordan har hr. Hans Kristian Skibby det med den irakiske forfatning, som både taler om demokrati og menneskerettigheder og alle de rigtige ting, vi kender, og samtidig baserer sig på islam og de islamiske ting, der ligger i det?

Det vil sige, at man fra Dansk Folkepartis side er i gang med at opbygge en stat, det taler man jo meget for, som risikerer at blive en islamisk stat. Den kan endda blive delt i flere sektioner. Vi ved, at påvirkningen fra Iran er ganske kraftig. Frygter Dansk Folkeparti ikke, at det udvikler sig til en islamisk stat, noget, som Dansk Folkeparti i øvrigt bekæmper overalt, hvor de kan komme til det?

Kl. 13.10

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Er der noget, man kan frygte, så er det ikke sådan bare en muslimsk stat, så er det en udemokratisk muslimsk stat. Og hvis man kigger på den måde, verden er bygget op på i dag, så findes der ikke ret mange demokratiske stater, som har muslimske indbyggere. Så selvfølgelig er det noget, som giver anledning til bekymring.

Men igen vil jeg gerne på Dansk Folkepartis vegne prøve at tage udgangspunkt i virkelighedens verden. Og virkelighedens verden har altså været, at der har været et massivt problem i Irak, sikkerhedsmæssigt, borgerretsmæssigt og demokratisk osv. osv., og også et religionsmæssigt

problem, i og med at der er flere forskellige muslimske grupper osv. Det giver en masse forskellige ikke bare barrierer, men deciderede konflikter, som man ikke kan undgå.

Men det har i og for sig ikke så meget at gøre med, at der nu af især den vestlige verden er sat en proces i gang, hvor man yder store, store bidrag ikke for at gøre Irak til et kristent samfund eller til et superdemokratisk projekt, hvor man kan sige: Der kan I bare se, venner, det kunne faktisk godt lade sig gøre. Det ville nok være naivt at tro, at det ville ske på ret kort sig. Det skulle jeg hilse og sige.

Men omvendt har den vestlige verden i hvert fald været med til at bidrage både økonomisk og militært til også at forbedre vilkårene for befolkningen i Irak, og det må da trods alt stå højere end trosretning.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

I mit spørgsmål før lå der også spørgsmålet om den linje fra Fremskridtspartiet og med de ledende folk derfra, der gik over og blev Dansk Folkeparti, om holdningen til internationale konflikter og opbygningen og sikringen af islamiske stater. Er det en holdning, man vil fortsætte med? Er det en ny politik fra Dansk Folkepartis side, at man medvirker til opbygningen af islamiske stater og dermed fremmer islamisme?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Nu har jeg jo svært ved at se, hvad spørgsmålet om, hvad et parti, som ikke er repræsenteret i Folketinget, sagde for 20 eller 15 år siden, har med den her debat at gøre.

Dansk Folkeparti er altså mig bekendt ikke Fremskridtspartiet. Der er i hvert fald så noget, som jeg har misforstået, eller også er det måske hr. Kaalund, der har misforstået noget.

Er SF DKP i dag? Eller er Det Radikale Venstre Venstre? Nej, det er de ikke. Der er altid en politisk brydningsproces i gang, hvor samfundet ændrer sig. Og det betyder også, at der efterspørges forskellige politiske partier. Jeg synes, det er et noget særpræget spørgsmål, og jeg har egentlig ikke nogen kommentarer til det.

Første næstformand (Svend Auken):

Der er ikke flere bemærkninger til ordføreren. Vi siger tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken, og den næste er fru Pia Christmas-Møller.

Pia Christmas-Møller (KF):

Formålet med den internationale styrkes indsats i Irak er at bane vejen for, at irakerne selv kan overtage ansvaret for en stabil udvikling frem mod demokrati, forsoning, fred og fremgang.

Vi skal derfor ikke være i Irak et eneste øjeblik længere, end irakerne selv ønsker det, eller FN beder os om det. Med andre ord, vi skal ikke være der et eneste øjeblik længere end nødvendigt. Men vi er endnu ikke der, hvor vi med god samvittighed kan trække os ud.

Derfor står Det Konservative Folkeparti fuldt og helt bag beslutningsforslaget. Vi støtter uden forbehold og uden taktiske reservationer den foreslåede forlængelse af mandatet til de danske styrkers deltagelse i Irak.

Vi støtter også den del af forslaget, som lægger op til, at der skal lægges stadig større vægt på træning og uddannelse af de irakiske sikkerhedsstyrker og støtte til den civile genopbygning.

Vi vakler ikke. Det har vi ikke gjort, og det ønsker vi heller ikke at komme til. Et internationalt samfund, der i de afgørende faser ryster på hånden, stikker halen mellem benene og lader halvfyrdigt arbejde bag sig, inviterer til kaos. Det er det eneste, den hårdt prøvede irakiske befolkning ikke har brug for.

Vi siger ja til at forny mandatet af tre stærke grunde. For det første fordi de demokratiske valgte ledere af det irakiske folk beder os om det. Det er sket med breve fra premierminister al-Jafaari. For det andet fordi FN beder os om det. Det er sket med resolution 1546 og senest fornyet med resolution 1637 fra den 8. november sidste år. Og for det tredje, fordi vi selv mener, at vort personel, vores soldater, vores styrker, vores civile gør en mærkbar og positiv forskel.

Kl. 13.15

Et politisk demokratisk spor blev lagt med bl.a. FN-resolution 1546 fra juni sidste år. Og det er på trods af yderst vanskelige vilkår og dystre forudsigelser rent faktisk også blevet fulgt. FN-mandatet er siden fornyet med resolution 1637.

Den politiske proces blev indledt med en midlertidig regering, der var ansvarlig for nedsettelsen af en forfatningskommission. Forslaget til en ny forfatning kom til folkeafstemning i oktober, hvor den irakiske befolkning bakkede op både ved i stort omfang at stemme og ved at sige ja til forslaget.

Derefter fulgte parlamentsvalget, som helt efter planen blev afviklet den 15. december og det under relativt sikre forhold. Igen kvitterede ira-

kerne med en høj valgdeltagelse, denne gang med mere end 70 pct., og i modsætning til tidligere deltog sunnierne generelt i valget.

Den relativt rolige ramme, hvori de demokratiske valg er blevet afviklet, skyldes ikke mindst irakernes egen indsats. Opbygningen, træningen og uddannelsen af de irakiske sikkerheds- og politistyrker er altså nået dertil, at de med succes kan varetage opgaverne i forreste linje.

Netop nu i disse uger pågår intense forhandlinger om en regeringsdannelse. Skulle den internationale koalition svigte netop nu, ville al anstændighed høre op. Man ville svigte irakernes berettigede forventninger på et meget sårbart tidspunkt. Så længe regeringsdannelsen fortsat er uafklaret, og så længe ingen aner, hvornår den vil blive tilendebragt, og hvordan situationen til den tid ser ud, vil det være uansvarligt at træffe konkret beslutning om en endelig såkaldt exitdato. Det ville være at gå terroristernes ærinde.

At der fortsat er sikkerhedsmæssige problemer af betydelig karakter, skal ikke få os til at ryse på hånden eller svigte. Det skal ikke være terrorister, men derimod de folkevalgte, der sætter dagsordenen.

Lige så uforstående vi er over for oppositionens halvhjertede støtte og krav om, at vi nu træffer beslutning om den 1. juli som såkaldt endelig exitdato, lige så sikkert er det, at vi ønsker, vi håber, og vi arbejder for, at den situation må opstå, hvor det vil være forsvarligt, ansvarligt og rigtigt at begynde en tilbagetrækning. Vi deler håbet om, at det allerede kan ske i år. Derfor lægger vi vægt på fortsat løbende at vurdere sikkerhedssituationen, løbende at vurdere udviklingen, og vi ser frem til regeringens næste irak-analyse, som kommer til maj. Det må være saglige vurderinger og nøje afvejninger af fremtidsperspektiverne for irakerne og for vores muligheder for at gøre en positiv forskel, der skal afgøre, hvilken dag vi vælger at forlade Irak.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren. Der er foreløbig tre, der har bedt om bemærkninger. Den første er hr. Morten Helveg Petersen.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg er sådan lidt forbløffet over indlægget, fordi fru Pia Christmas-Møller taler om det her med at gå terroristernes ærinde. Altså de lande, som har trukket tropper ud, går de virkelig terrori-

sternes ærinde? Er det det, fru Pia Christmas-Møller vil sige til Norge, til Holland? Er det også det, fru Pia Christmas-Møller vil sige til Tony Blair, at nu går Tony Blair terroristernes ærinde, når briterne begynder at trække styrker ud? Eller for så vidt Rumsfeld eller Bush selv? Går de også terroristernes ærinde?

Jeg synes, det er en argumentation, der måske er lidt for skinger og trukket lidt for hårdt op, men det kunne da være interessant at høre, om fru Pia Christmas-Møller har tænkt sig at sige det til den stribe lande, den lange række lande, som faktisk har trukket styrker ud eller er begyndt at trække styrker ud.

Mit spørgsmål går egentlig på: Hvis irakerne beder os om det, forestiller fru Pia Christmas-Møller sig så, at vi også er i Irak om 25 år?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Hr. Morten Helveg Petersen har en dårlig sag, og derfor er han jo selvfølgelig nødt til at prøve at vende situationen til et angreb.

I Det Konservative Folkeparti mener vi, at det er i Danmark, Danmarks udenrigspolitik skal formes, og ikke nogen som helst andre steder. Og vi ønsker ikke at svigte vores indsats i Irak. Vi ønsker ikke på dette tidspunkt, hvor man har en uafklaret regeringssituation, at forlade Irak med det ragnarok, der kunne være følgen.

Hvis vi skulle følge det radikale forslag om at have trukket alle vores tropper ud pr. 1. juli, så måtte vi jo også forvente, at andre lande gjorde det samme, amerikanerne, briterne og alle de øvrige i alliancen, som jo i dag består af 22 lande ud over Danmark. Hvis alle i den internationale koalition gjorde, som Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet anbefaler, så skulle man være ude den 1. juli i år.

Kl. 13.20

Det ville ikke være ansvarligt. Det ville være at efterlade de demokratiske kræfter i Irak i et ragnarok. Det kan man simpelt hen ikke være bekendt.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Men virkelighedens verden er jo, at en lang række andre lande er i fuld gang med at trække styrker hjem i et langt, langt større omfang end de 530 mand, som vi har. Så virkelighedens verden er jo, at det her foregår, at det er noget, som andre tager stilling til og diskuterer, det gør vi bare ikke herhjemme, hvis det står til Det Kon-

servative Folkeparti, og det synes jeg er lidt underligt at lytte til.

Jeg hørte fru Pia Christmas-Møllers indlæg i retning af, at man gik terroristernes ærinde, ifald man begyndte at trække sig ud. Det må jeg så forstå er det, en lang række andre lande omkring os gør. Vi har forsøgt at komme i dialog med regeringen igennem et år omkring en konkret strategi for tilbagetrækning, og regeringen har ikke villet den dialog. Derfor står vi selvfølgelig fast på vores strategi for tilbagetrækning, som vi har forsøgt at præsentere for regeringen og diskutere med regeringen igennem lang, lang tid.

Endelig ville jeg gerne have et svar på mit spørgsmål: Er vi i Irak om 25 år, hvis irakerne beder os om det? Det er jo sådan, man må forstå den konservative ordfører her i dag.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

For det første: Vi er i Irak, så længe irakerne selv beder os om det, så længe FN beder os om det, så længe vi selv mener, vi gør en mærkbar forskel til den positive side. Det er tre væsentlige forudsætninger, som Det Konservative Folkeparti igen og igen har fremhævet.

For det andet må jeg ikke med hensyn til hr. Helveg Petersens spørgsmål om, hvorvidt det er at gå terroristernes ærinde, hvis man giver en præcis exitdato, bare referere til et ritzautelegram, som er kommet, og som refererer til, hvad Al-Qaeda selv mener er situationen i Irak. Her siger en meget fremtrædende repræsentant for Al-Qaeda-terrornetværket i en videotagelse fredag, at den amerikanske plan om at trække soldater ud af Irak betyder, at USA er blevet besejret af muslimer. Det er da tydeligt for enhver, at terroristerne vil opfatte en tilbagetrækning på nuværende tidspunkt som en klar sejr.

Nu er der heldigvis ikke tale om en fast beslutning fra amerikanernes side, det er en voldsom overtolkning fra Al-Qaedas side, men det er at gå terroristernes ærinde, hvis vi giver dem en præcis dato for, hvornår vi vil være ude af landet. Det vil give dem muligheden for at forberede en modoffensiv, og det har ingen demokratiske og fredelige kræfter interesse i.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Vi hører den konservative ordfører gentage det mantra, som har kørt hele tiden, at vi er her, for-

di den irakiske regering har bedt os om det. Men det passer jo ikke.

Den 30. november stillede SF's formand et spørgsmål her i Folketinget til statsministeren, hvor han spurgte, om man nu kunne forestille sig, at den irakiske regering bad os blive i en situation, hvor USA har trukket sig ud. Svaret var et klart nej. Det kunne statsministeren ikke forestille sig.

Derfor er sandheden jo, at vi er i Irak, fordi USA har bedt os om at være i Irak. Det er jo det, som er sandheden i det her. Det har intet at gøre med den irakiske regering, det har intet at gøre med kampen for demokrati. Det har noget at gøre med, at den danske regering ville stå på god fod med George W. Bush, og at den amerikanske regering havde brug for allierede i en situation, hvor en række andre europæiske lande syntes, at det var en dårlig idé. Der havde statsministeren og Det Konservative Folkeparti så travlt med at gøre George W. Bush tilfreds, at man nu sidder i det her morads. Det er sandheden.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Hr. Holger K. Nielsen befinder sig jo konsekvent i fantasiens verden, når det drejer sig om udenrigspolitiske forhold. Det er igen hvis og hvis og hvis, sådan har det været hele vejen igennem med SF's udenrigspolitik, som jo på den ene side siger, at man meget gerne vil deltage aktivt i internationalt forpligtende samarbejde, men bare ikke lige i det, der er muligt i det virkelige livs verden.

Hr. Holger K. Niensens argumentation her ligner jo i forbløffende grad Holbergs, hvor der argumenteres med, at Gamle Bedste ikke kan trille, det kan en sten heller ikke, ergo er Gamle Bedste en sten. Det er jo en fuldstændig barok argumentation, vi får præsenteret her.

Det siger sig selv, at Danmark alene med 530 mand ikke kan løse den udestående opgave, der er i Irak. Det siger sig selv. Men som en del af en international koalition kan vi påtage os vores del af ansvaret, fordi vi fører en udadvendt udenrigspolitik, fordi vi gerne vil vise omverdenen, at vi faktisk mener noget med demokrati, menneskerettigheder og respekt for individet. Det vil vi gerne sætte handling bag med de kræfter, vi nu forholds-mæssigt har.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Ved lejlighed vil jeg godt drøfte Holberg med fru Pia Christmas-Møller, det tror jeg måske bliver på en lidt anden måde end det, som hun gav udtryk for her. For det her har hverken noget at gøre med bedstemødre, Erasmus Montanus eller noget som helst andet. Det har noget at gøre med den danske udenrigspolitik.

Der bekræftede statsministeren fuldstændig tindrende klart, at det her slet ikke handler om irakerne, det handler om USA. Det, som regeringen og Det Konservative Folkeparti bliver nødt til at forholde sig til, er, hvor længe endnu vi skal være logrende skødehund for den amerikanske udenrigspolitik. Hvor længe endnu skal vi føre politik på grundlag af, hvad George W. Bush mener er det rigtige? Hvor længe endnu skal vi være uselvstændige i vores udenrigspolitik? Hvornår får vi en linje, hvor vi fra dansk side begynder at tænke os om og have nogle selvstændige strategier og nogle selvstændige tanker om, hvad der skal gøres, også i forhold til Mellemøsten?

Kl. 13.25

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg er nødt til at sige det ligeud til hr. Holger K. Nielsen: Danmark er et lille land. Vi kan ikke alene redde hele verden, vi er nødt til at finde samarbejdspartnere, og her er det glædeligt, at amerikanerne har påtaget sig en central rolle, når det drejer sig om at bekæmpe en despot som Saddam Hussein, som overfaldt et lille land, Kuwait, det er jo forhistorien, som har ført krig mod egen befolkning med mere end 80.000 døde til følge. Det er en despot, man har gjort op med.

Man har søgt at sætte handling bag det internationale samfunds advarsler, som løbende kom gennem 12 år. FN kunne ikke forny mandatet, sådan at man der sagde, at der nu skulle sættes magtanvendelse ind, det sagde man ikke offensivt. Men så sørgede man i USA for at samle en international koalition, som på grundlag af det FN-spor, der forud var blevet lagt, nemlig med resolution 1441, der sagde, at hvis Irak ikke overholdt de krav, der blev stillet af det internationale samfund, fra FN, så ville serious consequences blive følgen, og disse serious consequences var det, amerikanerne tog på sig at sætte igennem, og vi andre tog stilling til, om vi ville følge det op, og det ville vi. Det er forhistorien.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Fru Pia Christmas-Møller bruger jo stærke udtryk indimellem, og jeg noterede mig da, at man ikke kan trække sig tilbage med god samvittighed, man stikker halen mellem benene, hvis man trækker sig tilbage, man svigter, hvis man trækker sig tilbage, og så det sædvanlige, fru Pia Christmas-Møller altid siger, at man går terroristernes ærinde, hvis man trækker sig tilbage.

Det er jo stærke ord, og nu er Danmark, som fru Pia Christmas-Møller selv siger, et lille land, og vi har i dag sammenlignet os og vil fortsat sammenligne os med Holland, som også er et lille europæisk land, selv om det just har næsten tre gange så mange indbyggere som Danmark.

Vil det sige, at Holland er gået terroristernes ærinde? Jeg vil stille det samme spørgsmål til udenrigsministeren, så kan ministeren jo begynde at forberede sig til det. Er det virkelig Det konservative Folkepartis opfattelse, at hollænderne går terroristernes ærinde, at hollænderne har svigtet, at hollænderne har stukket halen mellem benene, at de må have en rigtig dårlig samvittighed?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg kan forstå, at hr. Kaalund lader Socialdemokratiets udenrigspolitik pantsætte hos nogle hollændere, og det må være hr. Kaalunds og Socialdemokratiets problem, men at det vil få alvorlige konsekvenser for irakerne, hvis man nu, lige nøjagtig nu, traf beslutning om at trække de internationale tropper ud, ja, det vurderer Forsvarets Efterretningstjeneste jo også.

I trusselsvurderingen skriver man direkte på side 2: Situationen i Irak vil sandsynligvis eskalere til en egentlig borgerkrig, hvis koalitionen forlader Irak, før de irakiske sikkerhedsstyrker er i stand til at opretholde sikkerheden.

Det står der direkte.

Det er jo i direkte forlængelse af, hvad de irakiske ledere selv vurderer. Husk lige på, at det er demokratisk valgte ledere i Irak, der beder FN, der beder os om fortsat at blive der. Irakerne mener det jo også selv.

De meningsmålinger, vi har fået refereret her i salen, har jo kun været kvart refereret, for selvfølgelig vil irakerne som sådan gerne have den internationale styrke ud, det vil vi også gerne selv, men når man spørger, om det skal være nu, så er der et markant flertal, som siger nej tak, det skal først være på et senere tidspunkt, hvor

de selv kan varetage sikkerheden på deres eget territorium.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg vil ikke takke for svaret, for jeg fik ikke noget svar om Holland, og det forventede jeg i og for sig heller ikke, men udenrigsministeren får spørgsmålet senere på eftermiddagen.

Så vil jeg gerne spørge: Hvorfra har fru Pia Christmas-Møller den opfattelse, at vi har sagt, at alle udenlandske tropper skal trække sig tilbage den 1. juli i år? Jeg mener ikke at have hørt det her i salen fra nogen af dem, der i øvrigt støtter mandatet. Vi taler om det *danske* kontingent.

Der er i dag ca. 150.000 udenlandske soldater i Irak, og de 500 er danske, det er forholdet 1:300. Mener fru Pia Christmas-Møller, at den irakiske situation væsentligt forringes, hvis det danske kontingent på 500 trækkes tilbage inden for de nærmeste måneder? Vil det forværre, vil det ødelægge situationen? Der vil være 149.500 soldater tilbage, så vidt jeg kan forstå tallene.

Kl. 13.30

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Hvor er det forstemmende, og hvor er det trist at høre den socialdemokratiske ordfører fortsætte sin latterliggørelse af den indsats, de danske soldater yder i Irak.

Hvor er det forstemmende netop at høre hr. Per Kaalund føre en argumentation, som giver mindelser om Hørups hvad skal det nytte-politik tilbage fra forrige-forrige århundrede. Vi er meget bevidste om Danmarks lidenhed, men vores lidenhed gør ikke, at vi så overhovedet ikke skal deltage i verden. Tværtimod har Danmark præsteret at blive et velfærdssamfund, fordi vi har haft vinduerne åbne ud mod verden, fordi vi har engageret os, fordi vi har været dygtige til at handle, og fordi vi også undertiden har været i stand til at påtage os vores del af ansvaret.

Må jeg ikke til hr. Kaalunds indledende bemærkninger om mit ordvalg, mine stærke ord, ansvarsløst og sådan noget, bare citere, hvad hr. Kaalunds nuværende, erkender nuværende, formand, Helle Thorning-Schmidt, har sagt om sagen til Berlingske Tidende, og det er senest citeret 12. januar i år:

»Jeg mener godt, at Mogens Lykketoft kunne sige, at det simpelt hen er uansvarligt at trække

sig ud af Irak. Samlet ville Europa stå bedre, hvis vi alle blev.«

Stærke ord, ja, indimellem må man bruge stærke ord, når de er velplacerede og de eneste, der kan beskrive situationen.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, men det skal være inden for taletiden. Så er det hr. Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu er Danmark jo kun en relativt lille aktør i Irak. Det meste, der foregår, er jo det, amerikanerne står for.

Derfor vil jeg gerne spørge fru Pia Christmas-Møller, hvordan Det Konservative Folkeparti har det med at være allieret med en magt, som for at befri et folk kaster med fosforbomber – fosforbomber, der, når de rammer huden, brænder sig ind til knoglen, hvorefter folk dør en langsom, smertefuld død – bruger napalm, bruger tortur og andre overgreb, bruger lejesoldater, der skyder på må og få, der hver eneste dag, som USA gør, kaster 200 500-kilo-bomber i Irak? Det er 100 t om dagen.

Det er en enorm krigsindsats, som selvfølgelig rammer masser af civile. Kan den konservative ordfører forstå, hvis der er ret mange irakere, der efterhånden synes, at den hjælp er de helst fri for, og at de gerne så besættelsen høre op? Det her er en situation, hvor man hele tiden kan rekruttere nye støtter til oprørsgrupper og til torturgrupper, og det er det, der er problemet.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg kan fuldt ud bekræfte, at Det Konservative Folkeparti helt og holdent kan forstå de mange irakere, som deler også vores ønske om, at der snart kan komme fred til Irak, at man snart kan få gjort op med uroen og volden. Det kan jeg garantere for er et ønske, som også vi deler. Det er jo det, der er hele projektet.

Må jeg ikke sige, at så vel samarbejdspartnere, alliancepartnere, som andre selvfølgelig skal overholde den internationale folkeret og den humane ret, sådan er det, og det krav stiller vi selvfølgelig også til vores allierede. Det kan der ikke være nogen tvivl om.

Må jeg ikke sige om fosfor, at der ikke er nogen dokumentation for, at det har været anvendt mod civile. Det er der ikke nogen dokumentation for. Men tingene bliver jo diskuteret, og så-

dan er det. I åbne demokratier kommer tingene frem og bliver diskuteret, og er der hold i det, bliver det også retsforfulgt. Sådan skal det være.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg forstod nu, at selv Pentagon har anerkendt, at der blev brugt fosforbomber i Falluja, og at det gik ud over civile, men det er selvfølgelig bedst at lukke øjnene.

Det, jeg spurgte om, var: Det er en krigsførelse i et omfang af 100 t bomber om dagen i gennemsnit, og USA har lige erklæret, at det skal øges, fordi man for at undgå, at egne soldater bliver slået ihjel på jorden, i højere grad vil bombe langvejs fra, og hvor man selvfølgelig vil ramme masser af civile.

Er fru Pia Christmas-Møller i virkeligheden helt i sit hjerte overbevist om, at så massiv en krigsindsats af irakerne vil blive opfattet som en hjælp? Eller er der ikke god grund til at tænke i helt andre baner end så massiv en krig?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

For det første er det mig bekendt ikke blevet anerkendt af Pentagon, at der er blevet anvendt hvidt fosfor mod civile. Tværtimod er det netop blevet benægtet.

For det andet er det jo velkendt, at hr. Frank Aaen aldrig synes, at det er værd at give en håndsækning til de demokratiske kræfter, der søger at opbygge fred, skabe fred. Det er altid i hr. Frank Aaens ånd at argumentere imod de metoder, der nu er mulige at anvende i bekæmpelsen mod diktatorer og despoter.

Må jeg ikke minde om, at Saddam Hussein altså har været ansvarlig for mere end 80.000 kurderes død; mere end en million menneskers død har været en følge af hans krigshandlinger i regionen. Det har virkelig været nødvendigt at tage et opgør med den herre, og det er sket.

Kl. 13.35

I kølvandet er der en lang række problemer, og det vil jeg ikke på nogen måde prøve at benægte. De problemer skal selvfølgelig håndteres, og det er jo det, man er i fuld gang med. Men man gør det altså ikke i form af besættelse, som hr. Frank Aaen bevidst gentager mod bedre vidende. Man gør det efter opfordring fra de demokratiske valgte ledere i Irak, som jo altså er blevet valgt af en irakisk befolkning, der faktisk imod alle forventninger deltog i valghandlingen i et ganske betydeligt omfang. Jeg tror, irakerne

er bedre til at vurdere deres egne behov, end hr. Frank Aaen er det.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu har fru Pia Christmas-Møller jo ret i, at det ville være godt, hvis Vesten havde vist rettidig omhu i omgangen med Saddam Hussein, sådan at man ikke havde allieret sig med ham i krigen mod Iran og forsynet ham med masseødelæggelsesvåben, som han efterfølgende brugte mod kurderne. Det havde været godt, hvis tidligere danske regeringer, også de borgerlige, vi havde i 1980'erne, klart havde givet udtryk for deres afsky over for Saddam Hussein og forsøgt at alliere sig med de rester af modstand, der stadig væk var i Irak dengang. Det har fru Pia Christmas-Møller ret i, og jeg er glad for den selverkendelse og selvkritik, som fru Pia Christmas-Møller her giver udtryk for.

Så til mit spørgsmål: Når nu formålet er at bekæmpe terror og udvikle demokrati, hvordan mener fru Pia Christmas-Møller så selv, det går, når vi i dag kan konstatere, at Al-Qaeda står stærkere i Irak end nogen sinde, og at det ikke mindst skyldes krig og besættelse?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Ingen skal være i tvivl om, at vi står blandt de forreste i kampen mod terror og antidemokratiske, uroskabende kræfter, men det var altså ikke det primære formål med indsatsen i Irak. Det primære formål med indsatsen i Irak var rent faktisk at sætte handling bag det internationale samfunds ord, som krævede, at Saddam Hussein positivt, konstruktivt og aktivt samarbejdede med våbeninspektørerne, således at man kunne konstatere, at han efterlevede de aftaler, som var en følge af våbenhvilen efter Kuwaitkrigen. Det var historien bag aktiviteterne i Irak og ikke specifikt terrorbekæmpelse.

Ingen skal være i tvivl om, at vi naturligvis vil bruge alle vores acceptable midler i kampen mod terror, og det er slet ikke for at underkende den opgave, men det var ikke hovedformålet med indsatsen i Irak.

Med hensyn til at Al-Qaeda er blevet styrket i Irak, er det jo en påstand. Man så ikke meget til Al-Qaeda under Saddam Husseins tyranni, for man så i det hele taget ikke meget til nogen andre end Saddam Hussein og hans støtter. Så jeg kan overhovedet ikke bekræfte den påstand, hr.

Per Clausen er kommet med her, om, at Al-Qaeda er blevet styrket.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu tror jeg nok, hvis man følger med i debatten om det her, at de fleste har opdaget, at de masseødelæggelsesvåben, som var undskyldningen for at gå i krig, ikke var der. Tilsyneladende var de destrueret eller forsvundet, også dem, som Vesten havde solgt til Saddam Hussein. Det står vist også nogenlunde klart, at Al-Qaeda sådan set slet ikke var til stede i Irak dengang, selv om det jo også var et af argumenterne, at Saddam Hussein var tæt forbundet med Al-Qaeda.

Nu er det så bare, at krigen er ført igennem, og krigen startede jo ikke, fordi irakerne bad Danmark om at angribe Irak. Krigen startede, fordi USA bad os om at være med. Nu er krigen så gennemført, eller rettere sagt den er stadig i gang, det er jo derfor, man bomber, og også fulgt op af en besættelse, og så er konsekvenserne bare, at fundamentalistiske, islamistiske politiske grupperinger er styrket, og at Al-Qaeda er styrket. Så jeg synes bare, vi er langt fra det, der var fru Pia Christmas-Møllers mål med at føre den her krig.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Må jeg først anbefale hr. Per Clausen at læse det beslutningsforslag, der var grundlaget for Danmarks deltagelse i krigen mod Saddam Hussein i 2003, nemlig B 118. Her er opregnet 13 grunde til, at regeringen anbefalede, at vi gik med i en international alliance vendt mod Saddam Hussein. Der er ikke blandt de 13 grunde et eneste sted, hvor hr. Per Clausen kan finde belæg for, at vi henviser til, at Saddam Hussein rent faktisk besidder masseødelæggelsesvåben.

Det hindrer ikke, at mange i verdenssamfundet troede, han besad dem, fordi han ikke aktivt ville efterleve det pålæg, han selv havde accepteret fra FN, om at samarbejde med våbeninspektørerne, for man vidste jo, at han havde haft dem. Der var immer væk millioner af mennesker, der var døde som konsekvens af det. Så det vil jeg indledningsvis anbefale hr. Per Clausen.

Kl. 13.40

Må jeg så ikke om det andet sige: Vores motiver for at være i Irak er at overgive kontrollen med den irakiske udvikling til irakerne selv. Vi synes, det er en god udvikling, at der nu har været afviklet tre demokratiske valg. Vi afventer en

regeringsdannelse, og vi håber, at det vil kunne give os fornyet tro på, at irakerne snart selv kan overtage ansvaret for udviklingen i eget land.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken. Så er det hr. Morten Helveg Petersen, som er den næste.

Morten Helveg Petersen (RV):

Danske soldater leverer en flot indsats under ekstremt vanskelige forhold i Irak i dag; de fortjener stor anerkendelse.

Det Radikale Venstre støtter regeringens beslutningsforslag om forlængelse af det danske militære bidrag, men siger samtidig, som vi har gjort gennem knap et år nu, at den 1. juli 2006 skal være seneste tidspunkt for afslutning af det danske militære engagement i sin nuværende form.

Danmark bør dog også efter dette tidspunkt bidrage til fremme af stabilitet, demokrati, udvikling og sikkerhed i Irak, og der kan lægges særlig vægt på at støtte løsning af NATO's opgave i Irak omkring træning, lige så vel som vi gerne støtter en langsigtet genopbygningsindsats.

Den politiske proces i Irak som omtalt i FN-resolution 1546 nærmer sig sin afslutning. Vi kan derfor påbegynde overdragelsen af ansvaret. Kun irakerne selv kan skabe fred på lang sigt. Derfor skal der trænes irakiske sikkerhedsstyrker, og der skal trænes et stærkt og troværdigt politi.

Der lægges i regeringens beslutningsforslag op til en ændring af det danske bidrag i retning af øget træning og uddannelse af irakiske sikkerhedsstyrker i det danske område samt fokus på NATO's træningsindsats og den civile genopbygningsindsats. Det er ting, som vi har efterlyst fra Det Radikale Venstres side gennem længere tid, og det kvitterer vi for.

Vi har imidlertid tidligere foreslået en forstærket træningsindsats i perioden frem til den 1. juli 2006. Det har regeringen afvist. Vi har haft meget svært ved at komme i dialog med regeringen omkring de her forhold, på trods af at vi har fremlagt vores konkrete planer og strategier for knap et år siden.

Der er nu snart opstillet tre dansktrænede irakiske bataljoner. Amerikanerne siger som en tommelfingerregel, at tre irakiske bataljoner kan erstatte én fra koalitionen – også derfor kan vi snart påbegynde overdragelse af ansvaret.

Regeringen har endnu ikke udarbejdet en egentlig strategi for tilbagetrækning, og det på trods af at det står lysende klart, at flere koalitions partnere allerede har trukket sig ud af Irak, og at stort set alle resterende lande i koalitionen, inklusive USA, inklusive Storbritannien, går med seriøse overvejelser om troppereduktioner – vel at mærke troppereduktioner, der langt overstiger det nuværende danske bidrag på omkring 530 mand.

Vi har efterlyst en plan for tilbagetrækning af de danske styrker helt tilbage fra efteråret 2004, og vi kan se, hvordan der i andre lande pågår en sådan intens debat. Norge og Holland har trukket sig ud; USA har hjemsendt 20.000 soldater hen over julen og taler om konkrete exitstrategier; Italien – ca. 3.000 soldater skal ud i år; og alt tyder på, at Storbritannien vil skære betragteligt i antallet af udsendte soldater og måske trække sig helt hjem.

Dertil kommer, at der desværre er god brug for danske soldaters dygtige indsats mange andre steder på kloden. Som eksempel kan nævnes, at NATO mangler 6.000 mand i Afghanistan; som eksempel kan nævnes, at FN ønsker 20.000 flere soldater til Dafur, hvis folkemordet skal stoppes – et folkemord, der har kostet tusinder og atter tusinder af menneskeliv og har drevet millioner på flugt. Så der er god brug for en dansk indsats også andre steder på kloden.

Som led i debatten om beslutningsforslaget finder vi det nødvendigt at gøre det klart, at den danske regering som deltager i militære operationer har et ansvar for, at international ret til hver en tid og under alle omstændigheder skal overholdes. Det samme gælder for de irakiske sikkerhedsstyrker og det irakiske politi, som er trænet og støttet af koalitionen, og som desværre også har gjort sig skyldig også i alvorlige overgreb. Endvidere bør regeringen være opmærksom på denne problematik samt løbende evaluere udviklingen med samtænkning af civile og militære indsatser.

Kl. 13.45

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for talen af den radikale ordfører. Det, som bringer mig på banen, er et spørgsmål til hr. Morten Helveg Petersen om, hvad der helt præcist er forskellen på det beslutningsforslag, der er til debat i dag, og som jeg kan forstå Det Radikale Venstre stemmer for, men ikke overhovedet

ønsker at forholde sig til substansen i, og så det papir, som S og R, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre lavede før jul. Hvad er det helt præcist, der er forskellen på de to ting? Hvad er det, der gør, at Det Radikale Venstre har den der holdning, at man ikke skal imødekomme det, som FN beder os om, men at den 1. juli skal være deadline, og så ser man bort fra, både hvad irakerne ønsker, og hvad FN måtte ønske?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Som jeg forsøgte at sige i min ordførertale, er det her jo ikke noget nyt standpunkt for vores vedkommende. Det er faktisk et standpunkt, vi har gjort gældende over for regeringen i knap et år. Vi har endda tidligere i det offentlige rum sagt, at vi ønsker en strategi for tilbagetrækning. Men det korte af det lange er, at vi for lang, lang tid siden har sagt til regeringen, at vi gerne ville styrke træningsindsatsen med henblik på at kunne trække os ud fra den 1. juli 2006.

Så det er noget, der er velkendt for regeringen. Vi har søgt en dialog med regeringen netop for at kunne lave en god og ordentlig langsigtet planlægning på det her felt. Det har regeringen ikke taget imod.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Det blev jeg ikke så meget klogere af. Men vi prøver igen: Hvad er forskellen så på det beslutningsforslag, der foreligger nu fra regeringen, og Det Radikale Venstres forslag? Kan hr. Morten Helveg Petersen bekræfte, at der i det beslutningsforslag, vi diskuterer i dag, er en klar oprioritering af træningsindsatsen? Eller er hr. Morten Helveg Petersen uenig i det?

Og derudover: Hvad har hr. Morten Helveg Petersen tænkt sig at gøre? Hvad har Det Radikale Venstre tænkt sig at gøre som et parti, der jo varmt støtter alt, hvad FN måtte anbefale?

Når FN nu kommer med en appel om, at alle medlemslande bliver i 2006, hvad er det så, der gør, at Det Radikale Venstre, som jo nærmest ikke kan tale varmt nok om FN, nu vælger at sige: Lige i den her situation må vi altså sige til FN, at vi ikke vil være med til det? Hvad er det helt præcist, der ligger til grund for, at det er irakerne, der skal lide under den holdning, Det Radikale Venstres har, at vi nu ikke skal følge FN? Hvad er det helt præcist, der er grunden til det?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg sagde i min ordførertale, at vi støtter beslutningsforslaget, og at vi kvitterer for den drejning, der er af bidraget, over i retning af træning og uddannelse. Det mener jeg jeg sagde ret tydeligt i min ordførertale, og nu har jeg i hvert fald gentaget det her for hr. Troels Lund Poulsen.

Og lad mig så sige til hr. Troels Lund Poulsen: At høre Venstre tale om, at man nu skal bakke op om FN på den historiske baggrund, at man er gået i krig uden et FN-mandat, er altså meget svært. Det er svært at få de to modsætninger til at mødes.

Det Radikale Venstre er som bekendt varme fortalere for FN. Jeg sagde også i min ordførertale, at FN kalder eksempelvis i Darfur, eksempelvis i en række af de afrikanske konflikter, som vi er meget optaget af. Og jeg må næsten forstå Venstres argumentation på den måde, at Venstre også kan give tilsagn til det, fordi det er FN, der kalder.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Mit spørgsmål til hr. Morten Helveg Petersen er, hvorvidt det alene er en dato, der mangler i det her beslutningsforslag. Er det alene en exitdato, der mangler, for at det Radikale Venstre ville støtte det her forslag? For det lyder jo sådan, når hr. Morten Helveg Petersen står på talerstolen og siger: Jamen vi bakker fuldt op om alt det, der står her, men vi mangler exitstrategien. Jeg skal bare vide: Er det alene en dato, der mangler i beslutningsforslaget?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Der ligger jo mange ting i det med at formulere en dato, var jeg ved at sige. Vi har jo sagt til regeringen, at vi ønsker en plan for en egentlig tilbagetrækning, og det, vi hører regeringen sige i dag, er, at man jo ikke vil sætte dato på den. Næh, man vil være i Irak, så længe irakerne selv beder om det, og det kan jo også være om 25 år. Vi har ikke fået noget svar fra regeringens eller Dansk Folkepartis side på, hvor lang tid vi så i givet fald skal være i Irak.

Det, vi siger, er, at vi gerne vil styrke træningsindsatsen. Det har vi sagt igennem lang, lang tid, og havde vi kunnet finde hinanden i den proces, så havde der måske været andre toner her i dag. Problemet er, at regeringen jo ikke har villet ind i den dialog.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg synes jo, det er ret interessant at høre hr. Morten Helveg Petersens svar på det her spørgsmål, for jeg tror, vi alle i denne Folketingssal ved, at irakerne ikke ønsker, at der sættes en fast exitdato. Vi ved alle i det her Folketing, at FN ikke ønsker, at der fastsættes en exitdato. Tværtimod har FN jo lige præcis meldt ud, at man ønsker en forlængelse af mandatet for hele 2006. Så derfor har jeg meget, meget, meget svært ved at forstå, hvordan det dog kan være, at Det Radikale Venstre – Det Radikale Venstre, som jo ellers altid, som min kollega også var inde på, taler så varmt for FN – så brændende ønsker en exitdato, når det er sådan, at der faktisk ikke er nogen andre af dem, som er dybt involverede i det her, også mere involverede, end vi selv er, nemlig lige præcis irakerne, som ønsker det? Det forstår jeg simpelt hen ikke, og det tror jeg sådan heller ikke irakerne forstår.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Vi har for knap et år siden sagt til regeringen, at vi ville styrke træningsindsatsen. Og vi var parate til at styrke træningsindsatsen også ud over det, som regeringen lagde på bordet. Vi ville gerne styrke træningsindsatsen i halvandet års tid med henblik på, at kunne trække os ud den 1. juli 2006. Det tog regeringen ikke imod, og derfor står den dato selvfølgelig stadig væk fast.

Kl. 13.50

Det, jeg synes er lidt mærkeligt her, er, at regeringen bliver ved med at sige, at så længe det gør nytte, så længe irakerne selv beder om det, så er vi i Irak. Det er det samme som et Cypernscenarie; det er stort set det samme som at sige, at vi også er i Irak om 20-25 år. Så synes jeg, man skal sige dét. Jeg synes, det ville være ærlig snak, hvis man sagde: Jamen vi forventer, at vi også er i Irak om 20-25 år. For det må jo være konsekvensen af argumentationen.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Punkt 1: Efterhånden forstår jeg den radikale ordfører sådan, at betingelsen om en exitdato pr. 1. juli 2006 alene skyldes, at man alternativt tror, at vi ellers må være der i 25 år. Hvis vi nu kan give tilsagn om, at det ikke er alternativet, at der løbende vil blive søgt mandat, og at hr. Morten Helveg Petersen og andre gode mennesker løbende vil få mulighed for at få indflydelse på si-

tuationen, kunne man så få en reovervejelse fra Det Radikale Venstre?

Punkt 2: Kan vi få en direkte bekræftelse på, at der er lagt op til en betydelig forøgelse af træningsindsatsen med det beslutningsforslag, der behandles her? Kan vi få den bekræftelse?

Og punkt 3: Kunne vi så få bare ét argument for, at vi skal trække os ud nøjagtig den 1. juli 2006 – et argument, som ikke bare er, at Det Radikale Venstre har sagt det tidligere, og at det er et velkendt standpunkt, men et argument, der bygger på en vurdering af situationen i Irak?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Vi kan også godt trække os ud før den 1. juli 2006, må jeg lige sige til fru Pia Christmas-Møller. Det, vi har efterlyst fra Det Radikale Venstres side gennem hele forløbet, har været en plan for tilbagetrækning. Vi har efterlyst en styrket træningsindsats – oven i købet også ud over, hvad regeringen har lagt på bordet – med henblik på at kunne sige til amerikanerne ikke mindst, at vi gerne vil styrke træningsindsatsen. Og når vi har gjort det indtil et halvt år efter, at hele den demokratiske og politiske proces er gennemført i Irak, så kan der også være fornuft i at trække sig ud.

Lad mig dertil sige, at Danmark nu har bidraget til at træne tre bataljoner. Det svarer i henhold til den amerikanske målestok på området til, at man kan trække én bataljon ud.

Derfor er der sådan set god logik i det, vi siger, og derfor ærgrer det også os, at vi ikke har kunnet komme i den dialog med regeringen, når vi nu efterhånden igennem et års tid eller mere har lagt konkrete forslag frem, som regeringen sådan set godt kunne have inviteret os til at diskutere. Det har jo bare ikke været tilfældet.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg hører fortsat ikke et eneste argument, som beror på en vurdering af situationen i Irak. Det vil altså sige, at det ikke er af hensyn til irakerne eller demokratiudviklingen eller irakiseringen eller sikkerheden eller noget i den stil. Det har intet med det at gøre, når Det Radikale Venstre kræver, at vi skal være ude senest den 1. juli 2006. I virkeligheden kunne vi godt trække os ud endnu før, hvis det stod til Det Radikale Venstre. Nu mener jeg ikke lige, at hensynet til Det Radikale Venstre er omdrejningspunktet, jeg

mener sådan set, det er hensynet til irakerne, der bør være omdrejningspunktet her.

Derfor vil jeg godt spørge hr. Morten Helveg Petersen: Er det ikke korrekt forstået, at med beslutningsforslaget leverer regeringen præcis, hvad Det Radikale Venstre ønsker med hensyn til en styrkelse af træningsindsatsen og en styrkelse af det civile, humanitære område – bortset fra ét ønske?

Det Radikale Venstre har sammen med Socialdemokratiet bedt om, at der kom 50 mand til NATO-missionens træningsindsats. Det vil altså sige, at man kræver, at vi skal have mere end 10 pct. af den samlede indsats der. Det kan blive lidt vanskeligt, når der er over 20 lande, der gerne vil deltage lige nøjagtig i den funktion, efter som der samlet er 200 i missionen. Det er altså et ønske, som hverken NATO eller vores samarbejdspartnere beder os opfylde eller i virkeligheden er interesseret i, at vi opfylder. Så er det jo en gratis omgang at komme og sige, at man vil mere end regeringen, når det drejer sig om træning, for man beder regeringen gøre noget, der overhovedet ikke er efterspørgsel på.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Men hvis fru Pia Christmas-Møller anlægger den målestok og siger, at det er af hensyn til irakerne, og det er med udgangspunkt i irakerne, at vi er der, så svarer det vel også til at sige, at hvis irakerne siger eller ønsker, at vi er der om 25 år, så kan vi også være der om 25 år. Så synes jeg, man skal sige det. Det, jeg hører regeringen sige i dag, er, at så længe det gør nytte, så længe irakerne beder om det, så er vi også i Irak.

Problemet er jo også, at der er en lang række andre konfliktområder rundt omkring på denne her klode, hvor der er god brug for en dansk indsats, og hvor der er folkemord, der udspiller sig for vores øjne. Det er vi vel også nødt til at forholde os til i et eller andet omfang.

Det, som vi kritiserer regeringen for, er, at der ikke er en konkret plan for tilbagetrækning. Det, vi kritiserer regeringen for, er, at den ikke tager bestik af, hvad der i øvrigt pågår i alle de andre koalitionslande omkring os, hvor man er i fuld gang med den her diskussion. Den her diskussion har bare ikke ramt Danmark endnu. Der siger man stadig væk: Vi er der, så længe irakerne beder om det. Og det kan åbenbart – sat på spidsen – også være om 25 år.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Den radikale ordfører startede med at sige, at de danske soldater i Irak gjorde en eller gør en flot indsats, som man bør rose. Det er vi meget, meget enige i. Når man så er enig i det, er det så ikke lidt politisk stædighed, når man siger, at den indsats, der gøres nu, ikke er den indsats, der skal gøres? Nu skal der laves en træningsindsats, som i øvrigt også bliver ydet. Men der er den gode indsats, som vores dygtige danske soldater står for i Irak i øjeblikket, og som irakerne sætter pris på. Hvad er det lige præcis, der gør, at De Radikale og den radikale ordfører ikke kan acceptere, at man forlænger mandatet også ud over den 1. juli, så længe indsatsen er god og rosbar, og så længe irakerne er glade for den?

Kl. 13.55

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Allerførst kvitterer vi for det dygtige arbejde, som udføres. Det er hævet over enhver tvivl, at det er et godt og glimrende arbejde.

Men igen: Vi har fremlagt ting og forsøgt at få regeringen i tale med hensyn til en plan for tilbagetrækning, hvor vi har sat den 1. juli 2006 som bagkant. Når vi ikke har kunnet få regeringen i tale, eller rettere når regeringen ikke har villet tale med os, fordi den havde sit flertal med Dansk Folkeparti – og statsministeren i øvrigt har haft sin politik sammen med præsident Bush – er det jo klart, at vores plan for tilbagetrækning består.

Nu kommer Det Konservative Folkeparti her i ellefte time og siger, at de åbenbart gerne vil diskutere videre, og det synes jeg da er meget sympatisk. Men det er bare ikke den politik, regeringen fører, og det er vel her, problemet ligger.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Uanset hvordan vi vender det med, om vi kommer i sidste øjeblik, så er det, det drejer sig om, vel ikke politisk fnidder her i Folketinget. Det drejer sig vel om at gøre en indsats, som er den rigtige indsats i forhold til det, som foregår i Irak blandt vores soldater og blandt det irakiske folk. Så den indsats skal bearbejdes, og en tilbagetrækning skal drøftes. Det, vi er imod, er, at der bliver sat en dato på den tilbagetrækning. Vi vil meget gerne være med til sammen at drøfte,

hvordan vi yder den fortsatte indsats, så længe det nytter noget, og så længe vi bliver bedt om det. Vi beder om, at man ikke snakker så meget om en fastlagt dato.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Men det, der står tilbage efter i dag, er jo, at der ikke fra regeringens side er en konkret plan for tilbagetrækning. Regeringen taler om, at vi er i Irak, så længe irakerne beder om det, og så længe det gør nytte. Der siger vi, at hvis man skal tage det for pålydende, kan vi vel også være i Irak om 25 år. Jeg har ikke hørt nogen fra regeringen benægte, at vi også skulle være der om 25 år. Det kan være, udenrigsministeren vil tage det op, men man har ikke mere konkrete kriterier.

Jeg spurgte tidligere Venstres ordfører: Er succeskriteriet 280.000 irakiske soldater, der er trænet, og at vi ikke forlader Irak, før de 280.000 soldater er trænet? Er det det, der er succeskriteriet? Det er der ingen, der har kunnet bekræfte, men det agter jeg da også at spørge udenrigsministeren om. Så tilbage står, at der i øjeblikket ikke er nogen succeskriterier andet end: Så længe det gør nytte. Det er vist en ret bred formulering, tror jeg vi hurtigt kan blive enige om.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken med hr. Holger K. Nielsen.

Holger K. Nielsen (SF):

Det er nu næsten 3 år siden, at Irakkrigen startede; en krig, der var folkeretsstridig; en krig, der blev startet på falske forudsætninger, på et falsk grundlag; en krig, der ikke var flertal for i FN's Sikkerhedsråd.

USA ville krigen alligevel. Tænkningen i den amerikanske regering var, at en højteknologisk, effektiv krig med få tab kunne få Saddam Husseins styre til at falde fra hinanden, og at demokratiet så ville blomstre op efterfølgende. Dette blomstrende irakiske demokrati ville blive et forbillede for resten af den arabiske verden, så man på den måde ville kunne bekæmpe terrorismen effektivt.

Bag det lå de konservative kræfters og de konservative høges korsfarermentalitet, en mentalitet, som er meget udpræget i den amerikanske administration, hvor man vil udstrække såkaldte vestlige/amerikanske værdier til hele verden med magt og med krig, hvis det er nødvendigt.

Vi er nogle, der hele tiden har været skeptiske over for denne korsfarertankegang, som ligger hos de konservative kræfter i USA. Vi tror ikke på, at man kan gennemføre demokrati ovenfra gennem krig. Vi tror ikke på, at man kan bekæmpe terrorismen gennem krig, og vi vil ikke acceptere en verdensorden, der udelukkende er præget af den stærkes ret og af, hvad USA bestemmer skal være gældende, som så også bliver gældende.

Kl. 14.00

Her 3 år efter kan vi gøre situationen op. Er der demokrati i Irak, er der demokrati andre steder i Mellemøsten? Er terrorismen bekæmpet? Har vi fået mere stabilitet?

Da jeg skulle forberede den her tale i dag, overvejede jeg faktisk bare at læse op fra den rapport, der er kommet fra Forsvarets Efterretningstjeneste. Jeg syntes alligevel, at det ville blive for lidt. Men når man læser den, kan man se en sønderlemmende kritik af alle de argumenter, vi har hørt fra regeringens side i dag.

Vi kan se, at angrebene på koalitionsstyrker er steget mellem 2004 og 2005. Vi kan se, at der foregår etniske udrensninger i områderne med blandet befolkning. Vi kan se, at konflikten har svækket de moderate kræfter blandt både sunnier og shiitter. Vi kan se, at shiitiske militser i allerhøjeste grad har taget magten og kontrollen i syd. Vi kan se, at den shiitiske del har fået et mere islamisk islæt, og vi kan se, at den nye regering, der er dannet, næppe vil kunne tilfredsstille sunniernes behov, og at de vil fortsætte de væbnede oprør. Med andre ord står vi foran en periode med fortsatte væbnede oprør og terroraktioner.

Vi kan se en besættelsesmagt, der i høj grad umuliggør en stabil udvikling. Det er også derfor, at meningsmålinger fra det britiske forsvarsministerium viser, at opbakningen er meget begrænset. Man har fra borgerlig side lagt meget vægt på, at vi ikke kan lægge noget i, at 82 pct. gerne vil have tropperne ud, for det vil de selvfølgelig.

Ja, men nok så interessant er jo, at 72 pct. markerer, at de ikke har tillid til de udenlandske tropper, og at 45 pct. markerer, at de støtter oprørsgrupper. Det, som er kernen i den udvikling, der også beskrives i rapporten fra Forsvarets Efterretningstjeneste, er, at her ikke er tale om små afgrænsede terroristgrupper, som enten er kommet udefra, eller som er opstået i kølvandet på en krig. Der er tale om langt voldsommere konflikter på baggrund af etniske skillelinjer, på

baggrund af utilfredsstillede behov, på baggrund af en social og økonomisk udvikling, der på ingen måde kan tilfredsstille den almindelige befolkning.

I forlængelse af det er der også en genopbygningsudvikling præget af meget stor korruption, hvor de genopbygningsmidler, der er kommet til Irak, er forsvundet mærkelige steder hen gennem den måde, forskellige irakiske embedsmænd har forvaltet midlerne på. Det hænger også sammen med, at der er adskillige amerikanske firmaer, der betragter det her som et krigsbytte, hvor de skal ud og have del i det gennem gunstige kontrakter og gennem gunstige økonomiske aftaler.

Det hænger sammen med, at man umuligt i den muslimske verden kan komme væk fra den tanke, at det her handler om korsfarermentaliteten og ikke demokratiet. Det handler om en korsfarermentalitet, der skal sikre benhårde økonomiske, politiske og sociale interesser for den amerikanske regering. Derfor må vi vurdere, om vi stadig væk skal være med i den udvikling.

Skal vi være med i et projekt, der har stadig større problemer i sig, som i stadig højere grad viser, at man ikke løser de problemer, der skulle løses, og som i stadig højere grad ligger langt, langt væk fra det, man havde forestillet sig, da man startede krigen for 3 år siden?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu har vi efterhånden en del gange diskuteret Irak her i salen i forbindelse med regeringens beslutningsforslag, men også, fordi SF har rejst forespørgselsdebat om Irak og Iraks sammenhæng til terrorisme og sådan noget lignende.

Jeg vil godt høre, om hr. Holger K. Nielsen er enig med hr. Villy Søvndal i, at hvis nu USA og de allierede trækker sig ud af Irak og siger undskyld, så vil den folkelige opbakning til terrorisme forsvinde, sådan her (*kniptser med fingrene*). Er hr. Holger K. Nielsen enig i det?

Kl. 14.05

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg er ikke sikker på, at hr. Villy Søvndal har knipset med fingrene på den måde. Jeg kender ham som en, der faktisk overvejer tingene meget grundigt.

Jeg ved, at hr. Villy Søvndal og SF er kommet med en række forslag til, hvordan man kan

komme ud af det her. Jeg vil ikke påstå, at det er hele det program, der skal til, men det er betydelig mere end det, som bliver fremført af Venstres ordfører.

Det er rigtigt, at en undskyldning hører med. Vi tror faktisk på, at en vigtig del af det, der skal gøres, hvis man skal skabe opbakning i befolkningen, er, at man siger undskyld for de tusindvis af civile irakere, der blev dræbt i den her krig. Man bør sige undskyld for den napalm og de andre former for bomber og giftgasser, der er sendt ud i Irak.

Men vi tror også på, at der skal en meget mere systematisk civil indsats til gennem en Marshallhjælp, kan man kalde det, til Irak, gennem en markant indsats for at styrke uddannelserne af irakiske sikkerhedsfolk, gennem udveksling af studerende fra Irak til Danmark osv. Vi tror på, at der er mange muligheder, og det er ikke nok bare at knipse med fingrene, og det har vi aldrig nogen sinde sagt.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg står her med et ritzautelegram fra den 29. august sidste år. Her er, hvad hr. Villy Søvndal er citeret for i ritzautelegrammet, og da der ikke har været noget dementi af det her, går jeg ud fra, at det var, hvad hr. Søvndal rent faktisk sagde. Hr. Søvndal sagde:

Hvis USA trak sig ud med en undskyldning, så ville den folkelige opbakning til terroristerne svinde ind.

Jeg fik ikke noget svar på, om hr. Holger K. Nielsen faktisk mener, at den folkelige opbakning til terroristerne ville svinde ind, hvis USA trak sig ud med en undskyldning.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg er ikke i tvivl om, at hvis man skal have stabiliseret situationen, er det en forudsætning, at de udenlandske besættelsestropper kommer ud. Det er ikke, fordi det ville være nogen nem beslutning, og jeg tror bestemt heller ikke, at det bare ville gå så let som at knipse med fingrene. Der var en tv-debat i mandags, hvor en iraker sagde det på den måde, at jo, det ville blive vanskeligt og også farefuldt, men det ville være mindre vanskeligt og mindre problematisk end det, man ser i øjeblikket. Det er jo de to ting, vi skal holde op over for hinanden.

Vi ser en situation netop nu, som har været i 3 år. Vi sendte tropper til Irak, vi har ført krig i

Irak, hvor vi har været besættelsesmagt, og hvor vi kan sige, at det i hvert fald ikke har skabt stabilitet. Så siger vi: Hvis vi trækker os ud, er der ikke nogen garanti for det, men chancen er alligevel større. Det er derfor, at vi med en exitstrategi, som indbefatter en undskyldning og indbefatter en økonomisk opbygning, tror, at det vil blive en bedre udvikling.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Nu begynder det i hvert fald at blive meget interessant, for hvis de her to linjer, som Ritzaus Bureau den 29. august citerer SF's formand for, er exitstrategien fra SF, må vi jo forstå, at det, vi skal gøre, er, at vi skal trække os ud med en undskyldning, og så vil den folkelige opbakning til terroristerne svinde ind. Det er bottom line for, hvad hr. Holger K. Nielsen baserer dansk udenrigspolitik på, det er SF's holdning.

Er det virkelig rigtigt, at det er den måde, som SF ønsker vi skal forlade Irak på? Og mener hr. Holger K. Nielsen, at det er sandsynligt, når SF fremlægger to linjer om, hvordan vi skal trække os ud af Irak, at det vil medføre noget, der overhovedet kan minde om stabilitet? Eller vil man uddybe det lidt mere end det, vi har hørt i dag?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen kære ven, det var da det, jeg gjorde før. Jeg blev afbrudt af formanden, men skal gerne fortsætte.

Jeg stod netop før og sagde, at vi jo har mere end det, som Venstres ordfører citerer SF's formand for. Jeg kan ikke huske det pågældende ritzautelegram. Det er helt sikkert rigtigt refereret, men vi har da fremlagt adskillige andre ting end det, og det er jo netop, som jeg sagde, at man etablerer uddannelsesprogrammer mellem irakiske og danske unge, og at man får FN langt mere direkte på banen i Irak og gerne med flere sikkerhedsstyrker fra muslimske lande.

En af årsagerne til, at det er meget, meget vanskeligt at skabe stabilitet nu, er, at det jo er de selv samme amerikanske soldater, der stod for krigen, og som har været årsag til, at i tusindvis af civile irakere er blevet dræbt, der skal skabe stabilitet. Hvordan tror hr. Troels Lund Poulsen, at den dreng, der har set sin far og sin mor blive dræbt af amerikanske bomber, vil kunne få tillid til den amerikanske soldat, der skal skabe sikkerhed for ham bagefter?

Kl. 14.10

Det er jo der, hele fejl vurderingen har været fra amerikansk og dansk side, hvor man havde en forestilling om, at bare man fik krigen, så fik man løst problemerne, og så ville en jublende befolkning stå og tage imod George W. Bush og Anders Fogh Rasmussen i Bagdads gader, når krigen var forbi. Det er jo ikke sket, vil jeg sige til hr. Troels Lund Poulsen.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Tak til hr. Holger K. Nielsen for en meget stærk, propagandistisk tale. Det var nærmest sådan, at man følte sig helt medrevet af talestrømmen.

Men lad os bare holde os til en af de ting, hr. Holger K. Nielsen kom til at sige – jeg ved ikke, om det var en fejl, men det var hans meget varme forsvar for FN, for vigtigheden af, at FN nu går ind, at FN gør noget mere, og at flere muslimske lande kommer med. Det er jeg jo sådan set helt enig med hr. Holger K. Nielsen i, men hvad er det så, der gør, at SF ikke vil være med til at gøre FN stærk? Hvorfor er det, vi ikke skal være i Irak under FN's mandat? Hvad er helt præcis årsagen til det?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Den der papegøjesnak har jeg hørt hele dagen, hvor Venstre bliver ved med at sige, at man skal tage FN alvorligt. Der er ingen tænkende mennesker i det her land, der overhovedet kan tage det alvorligt, når Venstre siger det, når man ved, at den danske regering var flintrende ligeglad med FN, da krigen startede i 2003. Altså, hør nu her, så ubegavet er befolkningen jo heller ikke, at den ikke godt kan gennemskue det hykleri, der ligger der.

Det, som er det essentielle her, er, at så længe du har en amerikansk ledet besættelse, hvad du stadig væk har, så længe er der tale om, at de tropper, der – som jeg sagde før – stod for krigen, stod for drabet på i tusindvis af civile irakere, skal stå for genopbygningen. Det kan bare ikke lade sig gøre på en ordentlig måde. Det er essensen i det her.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg kan forstå, at hr. Holger K. Nielsen mener, at vi skal ud hurtigst muligt; vi skulle aldrig have været der, og vi må sørge for, at amerikanerne si-

ger undskyld. Så skal det nok udvikle sig i den rigtige retning, dvs. frem mod stabilitet.

Jeg forstår, at hr. Holger K. Nielsen er glad for den stabilitet, der var under Saddam Hussein, og det kan jo bekræftes, at der i hvert fald var større grad af stabilitet for store befolkningsgrupper, ikke for alle, og slet ikke for dem, der døde af den stabilitet, men for mange.

Skulle vi ikke lige prøve at dreje sporet en lille smule? Skulle man ikke prøve at se på, at der rent faktisk er blevet afviklet tre demokratiske valg i Irak med massiv folkelig opbakning? Skulle man ikke prøve at kigge på, at der er en markant vækst i Irak? 17 pct. forventes i indeværende år. Arbejdsløsheden er voldsomt faldende, efterspørgslen er voldsomt stigende, der er etableret mange forretninger og virksomheder, en fri presse er groet op, og man har oplevet en eksplosiv udvikling i adgangen til internettet, som jo er adgangen til viden, adgang til omverdenen. Omkring 4.500 var knyttet til internettet før krigen, efter krigen er man oppe på 150.000.

Er der ikke bare en lille smule grøde, som selv hr. Holger K. Nielsen kan få øje på?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Den der debat om, at vi var så glade for stabiliteten under Saddam Hussein, synes jeg vi burde have haft i starten af 1980'erne, da vi jo kritiserede Saddam Hussein og Irak meget, meget kraftigt *imod* den daværende borgerlige regerings ønske.

Jeg kan da huske, at efter nedslagtingen af kurderne i sin tid sagde den daværende udenrigsminister, Uffe Ellemann-Jensen, at det var dog en kedelig sag. Ja, det tør antydes, at det var en kedelig sag. Man kunne ikke mande sig op til overhovedet at gøre noget som helst. Hvorfor ikke? Fordi man havde brug for Irak i kampen imod Iran.

Vesten støttede Irak i den krig, der var mod Iran, fordi man anså Iran for at være farligere for Vesten. Derfor støttede man Saddam Hussein. Det er den brutale sandhed i det. Så jeg giver ikke ret meget for, at det skal bruges nu her i dag.

Hvad angår optimismen: Fru Pia Christmas-Møller har da lov til at fremføre den optimisme, som hun gav udtryk for her, det er vi da alle sammen glade for. Men jeg vil bare gøre opmærksom på, at det altså stort set er det eneste sted i Europa, hvor et regeringsparti giver udtryk for den jubeloptimisme, som fru Pia Christ-

mas-Møller giver udtryk for her. Og den er i stik modstrid med det, vi har hørt fra Forsvarets Efterretningstjeneste om situationen.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Altså, jeg ved ikke, om hr. Holger K. Nielsen nogen sinde melder sig ind i den virkelige verden og prøver at tage bestik af situationen. Jeg prøver at hage mig fast i det, der kunne tolkes som en lille smule fremadrettet i hr. Holger K. Niensens ordførerindlæg, nemlig bekymringen for den almindelige iraker, den almindelige borgers muligheder.

Kl. 14.15

Vel, der er uroligheder, der er sikkerhedsmæssige problemer. Det prøver vi jo netop at tage hånd om sammen med den demokratisk valgte regering i Irak. Det gør vi. Men parallelt hermed er det jo vigtigt, at der sker en civil udvikling, hvor folk får mere velfærd, får arbejde, får uddannelse, får sanitære forhold, som er sundhedsbefordrende osv.

Hr. Holger K. Nielsen var i sit ordførerindlæg inde på, hvilke betydelige summer der er brug for i genopbygningen af landet. Og det er der. Man har vurderet, at der er behov for omkring 36 mia. US-dollar. Der er allerede givet tilsagn fra donorlandene om i størrelsesordenen 32 mia. US-dollar. Amerikanerne står for 22 milliarder dollar og har doneret de 11 milliarder dollar. Danmark er et lille land, og det reflekterer sig selvfølgelig i, at beløbet er noget mindre, men vi har afsat 500 mio. kr., og derefter har vi faktisk også for nylig besluttet at eftergive en gæld på 250 mio. kr., dvs. næsten 1 mia. kr. har vi fra dansk side bidraget med. Er det da ikke værd at hæfte sig en lille smule ved?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes, jeg præcis ser, at vi kan få en interessant diskussion. Fru Pia Christmas-Møller siger, at USA har afsat 22 mia. dollar. Men kunne det så ikke være relevant at se på, hvad man har brugt på krigen? Bush fik en bevilling på 79 mia. dollar, da krigen startede. For nylig beregnede Joseph Stiglitz, nobelpristager i økonomi, at krigen har kostet USA – hold nu fast – 2 billioner dollar, 2.000 mia. dollar har det kostet USA.

Hvis nu fru Pia Christmas-Møller kunne gøre sig et tankeeksperiment og overveje, hvad disse 2.000 mia. dollar kunne have været brugt til, hvis man i tide havde støttet oppositionen i Irak,

hvis man havde støttet civile projekter i hele den muslimske verden, hvordan tror fru Pia Christmas-Møller så, at man bekæmper terrorismen bedst? Ved at bruge 2.000 mia. dollar på en krig, der har ført til mere ustabilitet, mere uro, mere terrorisme, end ved at man alternativt bruger dem på social og politisk genopbygning.? Jeg kender godt svaret.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Ja, det svar er da i hvert fald først og fremmest, at vi har en irakisk befolkning, som nu har haft tre demokratiske valg, og som er blevet befriet fra Saddam Hussein. Havde det stået til hr. Holger K. Nielsen og SF, så havde Saddam Hussein jo siddet der endnu. Det havde jo været bottom line i hele den her diskussion. Desværre, desværre, men sådan er det.

Det, jeg synes er interessant, er, at hr. Holger K. Nielsen anklager Venstre for hykleri med hensyn til det at tage FN alvorligt. Fair nok, det kan hr. Holger K. Nielsen så mene. Men dermed siger hr. Holger K. Nielsen så også, at SF er hyklere, fordi SF ikke tager det alvorligt, at de soldater, der er der nu, rent faktisk er der på et FN-mandat. Hr. Holger K. Nielsen forsøger at undskylde sin egen manglende tagen FN-mandatet alvorligt med, at Venstre ikke tager FN alvorligt. Jeg vil godt spørge hr. Holger K. Nielsen, om han synes, at den enes fejl undskylder den andens?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Hvad er sandheden bag det her FN-mandat? Det er, at da Irakkrigen startede, blev FN's Sikkerhedsråd kørt fuldstændig ud på et sidespor. USA tog styringen, USA besluttede at gå ind i krigen helt af sig selv. Efterfølgende forsøger Kofi Annan, som er kørt helt ud, så alligevel at få reddet så meget som muligt af stumperne, og man får så strikket et FN-mandat sammen, som jo i realiteten ikke er udtryk for en FN-operation, men for en FN-legitimering af en amerikansk operation. Det er ikke det, jeg kalder en FN-aktion. Det, som er sandheden i det, er, at det stadig væk er en amerikansk ledet aktion.

Det er rigtigt, at man har fået en FN-legitimering af den, men det skyldes jo udelukkende, at FN var nødt til at redde så meget som muligt af stumperne, efter at man var ved at blive kørt helt ud på et sidespor, da krigen startede. Det har Kofi Annan haft nogle pragmatiske grunde

til, dem kan man diskutere. Jeg tror ikke, det var så uklogt endda, men det er udtryk for en politik fra amerikansk side støttet fra dansk side, hvor man systematisk har gjort, hvad man kunne for at underløbe FN.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det kan vi så have forskellige holdninger til. Nu prøver hr. Holger K. Nielsen at undskylde sig med alle mulige mellemregninger og modifikationer med hensyn til, hvorfor han ikke støtter, at soldaterne skal være der på det FN-mandat, der er. Det er så et problem, hr. Holger K. Nielsen selv må slås med.

Kl. 14.20

Men så kommer vi jo til bundlinjen igen, og den er, at hvis man nu trak alle soldaterne ud, så er det SF's opfattelse, at der så er fred og fordragelighed i Irak, og så kan de klare det selv. Det er mig en kende naivt, især når man hører det fra et menneske, som trods alt har beskæftiget sig med udenrigspolitik i mange år.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen jeg har ikke sagt, at der bare kommer stabilitet med det samme, det er ikke det, jeg siger. Jeg er helt med på, at der er tale om nogle vanskelige valg, som man står over for her, det er jeg med på.

Men det, som jeg synes er vigtigt at have fat i, er, som det også blev sagt tidligere af den socialdemokratiske ordfører: Hvis nu besættelsestroppeperne mere bliver en del af problemet end en del af løsningen, er man så ikke nødt til at genoverveje sin strategi? Hvis man kan se, at efter 3 år, hvor man har haft en militær besættelse, er situationen blevet forværret og forværret, er man så ikke nødt til at gentænke sin strategi? Det er det, der ligger bag vores ræsonnement.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Jeg synes mere og mere, at det bliver tydeligt for enhver, at SF og hr. Holger K. Nielsen graver sig ned i et hul og nægter at se virkeligheden i øjne.

Jeg står her med betænkningen fra Forsvarsudvalget i 2003 om vores medvirken i Irak. Der har SF et betænkningssbidrag, og jeg citerer fra det:

At Saddam Husseins styre er totalitært, menneskefjendsk og undertrykkende, er hævet over

enhver tvivl. At det vil være ønskeligt med et regimeskifte i Bagdad, så den tyranniske leder Saddam Hussein kunne komme for Menneskerettighedsdomstolen, ville være en stor humanitær og demokratisk sejr.

Der er Saddam Hussein så nu. Synes hr. Holger K. Nielsen ikke, at det her har været værdt at kæmpe for? Synes hr. Holger K. Nielsen ikke, at vi skal gøre den sag færdig?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Hør her. Det her handler jo ikke kun om personen Saddam Hussein. Han får en behandling i retten i øjeblikket, og forhåbentlig går det retfærdigt til, og han får sin straf. Det her handler jo meget mere om de civile irakere, de tusindvis af civile irakere, der er blevet dræbt gennem den her krig, gennem en udvikling i Irak, som bliver stadig mere destabiliseret, gennem en social udvikling, som ikke giver håb for almindelige irakere, gennem en besættelsesmagt, der laver helt de samme overgreb som Saddam Hussein i Abu Ghraib-fængslet og andre steder, og som bruger giftgas.

Det er da det, det handler om, i stedet for personen Saddam Hussein. Ham giver jeg ikke noget som helst for. For min skyld kunne han komme hen, hvor man kun i sin dårligste fantasi kan forestille sig det. Det er jo ikke det, det handler om, det handler om den civile iraker og udviklingen i Irak og Mellemøsten.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Så kan jeg virkelig undre mig over, hvorfor SF havde så travlt med at få det betænkningssbidrag med om, at man ønskede, at Saddam Hussein skulle dømmes og i fængsel. Der sidder han nu. Hvis ikke manden betød noget, hvorfor var det så så vigtigt at få det med?

Tror hr. Holger K. Nielsen, at hans opfattelse deles af den irakiske demokratiske valgte regering, der i dag beder os om at blive og hjælpe med at gøre det arbejde færdigt, vi er i gang med i Irak?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg kan da ikke forestille mig, at formanden for Forsvarsudvalget og Det Konservative Folkeparti gik i krig bare for at få Saddam Hussein i fængsel. Sådan må jeg forstå hr. Niebuhr. Det kan da ikke være rigtigt, så useriøs er man da

vel ikke selv hos De Konservative. Jeg ved godt, der sker mange underlige ting også i det parti, men så useriøs kan jeg da ikke forestille mig man er.

Så igen tilbage til det med, at det er den irakiske regering, som har bedt os om det. Det er jo i langt højere grad, fordi George W. Bush har bedt os om det. Det er jo det, som er hele kernen i den her problemstilling, nemlig at af hensyn til den danske statsministers gode forhold til George W. Bush gik man med i den her krig.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Hans Kristian Skibby som ordfører, og det er foreløbig den sidste.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Nu nævnte ordføreren, hr. Holger K. Nielsen, enten i sit indlæg eller også i de svar, der har været efterfølgende, ordet stabilitet indtil flere gange. Der kunne jeg da godt tænke mig at spørge ordføreren, hvorvidt man egentlig ser forskel på ordet fred og ordet frihed, og hvorledes disse to ord måske mere skulle ses i en sammenhæng.

Kl. 14.25

For det, vi har været vidne til indtil nu, har jo været, at man måske nok har haft en form for fred i Irak, mens det var så som så med frihed. Der kunne det da være spændende at høre ordførerens holdning til, hvorvidt man finder det rimeligt, at man med de initiativer, der nu er i gang, er ved også at få frihed i Irak. Det er da noget af det, som er det væsentlige og det positive ved, at man har sat gang i alle de her projekter til alle de her milliarder, som åbenbart stadig væk er for få efter hr. Holger K. Niensens egen overbevisning.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg sagde, at når man ser på, hvad der er brugt på krigen, sat i forhold til hvad der er brugt på genopbygning, viser det sig, at forholdet mellem disse jo virkelig er helt ved siden af.

Jamen jeg må sige, at jeg synes, at det da virkelig er interessant at høre Dansk Folkeparti i dag, ja, man undrer sig jo. Der bliver talt om frihed, samtidig med at man kan læse i FE-rapporten, at »den shiitiske del af Irak har siden Saddams Husseins regimes fald fået et mere islamisk islæt. Islamistiske politiske bevægelser og deres militser står bag en islamiseringskampagne,

som har til formål at indføre en mere konservativ islamisk samfundsorden.«

Hvis man sådan ser på, hvad Dansk Folkeparti i øvrigt mener om islam; at de siger, at det ikke er nogen religion, men en form for terrorbevægelse, og at de også har karakteriseret den som en pest og en sygdom, så burde Dansk Folkeparti jo i virkeligheden støtte Saddam Hussein – altså, der burde da være en stor alliance mellem fru Pia Kjærsgaard og Saddam Hussein for at bekæmpe islamister.

Det er i hvert fald interessant at høre Dansk Folkeparti stå her og forsvare, at nu er friheden kommet til Irak, i en situation, hvor man kan se, at islamiske bevægelser har fået mere og mere indflydelse, og hvor der er sket en islamisering af hele det irakiske samfund. Jeg tror, at mange vælgere godt ville have det opklaret hos Dansk Folkeparti.

Dansk Folkeparti har problemer med efterlønnen i øjeblikket. Jeg tror også, at man får problemer med det her, det må jeg altså indrømme.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi skal overholde taletiderne.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Ja, jeg må jo indrømme, at jeg ikke rigtig synes, at ordføreren svarede ret sagligt på mit spørgsmål om, hvor meget man egentlig ville kæmpe i SF for, at også frihed kom ind, frem for kun at ville diskutere fred. Det, ordføreren sagde, var: Jamen det er stabiliteten, vi går efter. Hvad er den værd, hvis man ikke har frihed? Det er nemt nok at undertrykke folk, det gør man ved hjælp af diktaturer osv., men friheden kommer, og den har altså også en pris.

Nu nævner man jo i det her forslag fra SF's side, at man hellere vil have de danske soldater hjem, fordi der åbenbart er en situation i Irak, der gør, at det er muligt. Så er mit spørgsmål til ordføreren: Er der så ikke også en mulighed for, at de 600 afviste asylansøgere, som er i Danmark med irakisk statsborgerskab, kan rejse hjem til det land, som SF mener er så fantastisk dejligt at bo i?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg forstår, at det er vigtigt for Dansk Folkeparti, at man kan sende de der flygtninge hjem, og at det måske i virkeligheden er den egentlige årsag til, at man støtter det her.

Jeg mener, som jeg sagde før, at hvis man ser på, hvad Dansk Folkeparti ellers går og siger, så burde man jo være begejstret for Saddam Hussein. Han fik virkelig slagtet nogle muslimer over en bank; i tusindvis fik han slagtet, han holdt dem nede, de havde ikke en chance, da han var der. Men Dansk Folkeparti støtter krigen, og det skyldes måske i virkeligheden, at man kan sende nogle asylansøgere hjem. Det er her, hunden ligger begravet. Tak for oplysningen, hr. Hans Kristian Skibby.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg kender jo lidt til hr. Holger K. Niensens baggrund og ved, at han i høj grad har teologisk interesse, selv om jeg også ved, at han ikke ynder, at jeg trækker den frem og diskuterer den med ham.

Men jeg vil godt spørge ham: Er det helt fremmed for ham, at aktionen i Irak jo måske drejer sig om at søge at stabilisere Mellemøsten – denne for Danmark også i høj grad faretruende verdensdel – så der er mulighed for at skabe et civilt samfund med netop en vis grad af stabilitet, som forhåbentlig kunne brede sig i den islamiske verden og måske også føre til en begrænset form for frihed?

Så kan hr. Holger K. Nielsen med sin teologiske interesse diskutere, i hvor høj grad en lovreligion kan acceptere frihed. Jeg vil gerne spørge: Er det helt ukendt for hr. Holger K. Nielsen, at det altså er en stabilisering af regionen, det egentlig drejer sig om?

Kl. 14.30

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen der vil jeg så svare, at det jo er et helt andet ræsonnement end det, som kom fra hr. Skibby før. Og det er jo en diskussion, man kan tage. Jeg mener ikke, at der er skabt mere stabilitet, tværtimod, og det er sådan set et hovedargument hos mig, at tværtimod har det skabt mere ustabilitet.

Lad mig sådan i forlængelse af vores teologiske interesser prøve at returnere til hr. Søren Krarup, som jo mig bekendt lægger stor vægt på, at der skal være en sondring mellem det politiske og det religiøse – skæg for sig og snot for sig, som man siger – at det jo er derfor, hr. Søren Krarup har ført en indædt kamp imod menneskerettigheder som en eller anden religiøs idé, der er kommet ind.

Den konservative amerikanske regering, der står for det her – folk som Pearl, Wolfowitz, Cheney – er jo befængt med en korsfarermentalitet, en moderne korsfarermentalitet i det 21. århundrede, der skal indføre amerikanske værdier i hele verden. Er det ikke noget, der faktisk kan påvirke hr. Søren Krarup med den teologiske grundholdning, han har?

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Nu ved hr. Holger K. Nielsen ud fra sit grundige teologiske forstudium naturligtvis, at det at være korsfarer er en ugudeligt beskæftigelse, som bl.a. Martin Luther tog meget klar afstand fra, men det er jo heller ikke korsfarermentalitet, når man vil skabe en borgerlig stabilitet, der naturligtvis som sådan er knyttet sammen med begrebet frihed.

Det er fuldstændig rigtigt, at man kan diskutere, hvor meget frihed der er muligt i et islamisk land. I hvert tilfælde er der jo ikke tvivl om, at med hensyn til stabiliteten i Mellemøsten hænger den også sammen med, at der gives mulighed for i hvert tilfælde en begrænset form for frihed i det civile liv.

Jeg vil da sige, at nu har jeg – i modsætning til næsten alle SF-politikere, tror jeg – været på besøg i Irak og har kunnet konstatere, hvilken imponerende indsats de danske tropper ydede i retning af at skabe et civilt samfund netop med stabilitet og dertil hørende borgerlig frihed.

Er det ganske ukendt for hr. Holger K. Nielsen, at det kunne være det, der var meningen, og at der derfor er en forbindelse til frihed også i det borgerlige?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen jeg vil slet ikke afvise, at det kan være bevæggrunden hos politikere og andre, der træffer beslutninger her. Det, jeg bare også må konstatere i forlængelse af rapporten, der er kommet fra Forsvarets Efterretningstjeneste, og en rapport, der kom i går fra USAID, er, at stabiliteten jo ikke er blevet styrket. Der er jo en formidabel mangel på stabilitet.

Det er derfor, at vi er nogle, der er kommet frem til den opfattelse, at denne militære besættelse måske er problemet i stedet for løsningen. Så længe man har en militær besættelsesmagt, så længe civile menige irakere oplever, at amerikanske soldater, der i teorien skal genopbygge deres samfund, men som er de samme som dem,

der slog deres far og mor ihjel, så går den bare ikke. Så brutalt er det, så enkelt er det, og derfor er man nødt til at få en afslutning på den her besættelse.

Det er ikke nemt, overhovedet ikke, men hvis man skal have en ny begyndelse, bliver man nødt til det. Og der burde vi ligesom andre europæiske lande trække vores tropper ud.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg kunne høre på ordførerens svar til hr. Hans Kristian Skibby, at hans religiøse irakkort er lige så forenklet som hans politiske danmarkskort. Jeg kunne forstå, at hr. Holger K. Nielsen lavede sådan en kobling, der bestod i, at Dansk Folkeparti er utilfreds med at få Danmark fyldt med muslimer, ergo må Dansk Folkeparti være tilhænger af Saddam Hussein, der holdt dem nede med hård hånd. Må jeg ikke complimentere hr. Holger K. Nielsen for den følgeslutning, som er utrolig original.

Så vil jeg lige spørge hr. Holger K. Nielsen: Er det ham ukendt, at det aldeles ikke var alle muslimer, der blev holdt nede med hård hånd? Shiitterne og kurderne blev blodigt forfulgt af Saddam Hussein. Det var sunnimuslimerne og dem alene, der var stærkt privilegerede, og derfor er det dem, der nu laver selvmordsaktioner. Er det fuldstændig ukendt for hr. Holger K. Nielsen?

Kl. 14.35

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Det er ikke kun sunnimuslimerne – de gør det også, det er rigtigt, og det er en kilde til utilfredshed hos sunnierne, at de ikke føler sig tilgodeset i den politiske proces i Irak. Men det er meget mere komplekst end som så.

Det centrale for mig er, at man altså ikke får stabiliseret situationen i Irak, så længe man har den her udenlandske besættelse, som det reelt er. Det er jo derfor, at forskellige meningsmålinger viser, at der er en meget begrænset opbakning til de udenlandske tropper.

Om Dansk Folkepartis holdning til muslimer generelt synes jeg i hvert fald, at det er tankevækkende – jeg siger ikke, at man støttede Saddam Hussein – at man fra Dansk Folkepartis side er meget opmærksom på at bekæmpe alt, hvad der har at gøre med islam. Når det så drejer sig om en krig, der faktisk har fremmet en islamisering, så støtter man den et hundrede procent.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jamen det er fuldstændig rigtigt, at Dansk Folkeparti nøje skelner mellem hensigtsmæssigheden ved at have mange muslimer i Irak og ved at have mange muslimer i Danmark, det er fuldstændig rigtigt. Men nu vil jeg så lade hr. Holger K. Niensens følgeslutninger ligge.

Jeg vil spørge hr. Holger K. Nielsen: Hvem er det egentlig, der skal stå for legitimiteten bl.a. hos de fremmede tropper; de amerikanske, danske osv. tropper i Irak? Er det de sunnimuslimer, som terroriserer og bliver selvmordsbombere, eller er det landets lovlige regering, der er sammensat af parlamentarikere fra samtlige indbyrdes meget forskellige grupper? Det ville da egentlig være rart at høre.

Er det landets lovlige regering – eller anerkender hr. Holger K. Nielsen overhovedet ikke dens lovlighed – eller er det terroristerne?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jo, jo, jeg anerkender lovligheden af den regering, det har jeg aldrig benægtet. Men man er jo altid nødt til at vurdere – også i forlængelse af svaret til hr. Søren Krarup før – om den indsats, man gør, skaber stabilitet, eller om den skaber det modsatte.

Det er da en legitim ret. Jeg mener også, at det er en pligt for parlamentarikere, når vi sender danske tropper ud, at vi har en klar forestilling om, hvad farerne er for de danske tropper, hvad opgaven er, og hvad muligheden er for, at de kan løse opgaven, og hvorvidt der er en sammenhæng mellem mulighederne for, at man kan løse den opgave, og de ressourcer, man har osv.

Det er da nogle beslutninger, vi skal tage, vi kan ikke overlade ansvaret for vores beslutninger til den irakiske regering. Den har et ønske, ja, men det er jo os her i Folketinget som politikere, der skal træffe beslutningen, og det er vores ansvar.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Vi går videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er Enhedslistens ordfører hr. Frank Aaen.

Frank Aaen (EL):

Som det er fremgået af debatten, er Enhedslisten imod den danske deltagelse i besættelsen af Irak. Vi er imod at være med i den militære indsats, der går så hårdt ud over den irakiske be-

folkning, hvor titusinder er døde, hvor amerikanske familier dagligt må modtage den frygtelige meddelelse om, at deres søn, mand, eller far er død, og hvor vores danske soldater er døde.

Det, der sker i Irak, er ikke en vej til fred og udvikling. Og den militære løsning, som et flertal åbenbart vil støtte en fortsættelse af, er ikke en løsning, men en del af problemet. For hver dag, der går på den måde, som det går i øjeblikket, vokser problemerne, som Forsvarets Efterretningstjeneste så udmærket har beskrevet det i den rapport, vi har fået i forbindelse med den her debat.

Jeg forstår slet ikke, at et flertal her i Folketinget fastholder danske soldater i en så farefuld mission, som det er tilfældet, hvor der ikke er nogen særlig udsigt til, at missionen vil lykkes.

Vi mener i Enhedslisten, at der skal tænkes i helt andre baner og sættes gang i en helt anden proces med fredeligt demokrati og forsoning, og vi har lavet et forslag med nogle punkter, som jeg godt vil bruge min ordførertale til at gennemgå.

Det første skridt skal være en beslutning om at trække alle udenlandske tropper ud af Irak. Det vil jo ikke i sig selv skabe fred, men det vil være et skridt i den rigtige retning, som straks vil medføre, at mange af de voldsepisoder, vi ser i øjeblikket, vil ophøre, og at mange oprørsgrupper naturligvis vil indstille deres aktioner.

Kl. 14.40

For det andet skal der oprettes en fond baseret på de milliarder, der i dag anvendes på krigsførelse. Det er sådan, at USA i gennemsnit bruger 500 mia. kr. om året på krigsindsatsen i Irak, og for en sådan sum kan der på nogle få år skabes en ganske enorm udvikling.

For det tredje skal der i forbindelse med tilbagetrækningen afholdes en fredskonference uden for Irak. Til konferencen inviteres alle grupper i Irak, herunder irakiske oprørsgrupper, der er parat til at indgå i en dialog med den irakiske regering. Man kan på en sådan konference indgå en aftale, der kan danne basis for en udvikling hen imod fred og udvikling.

For det fjerde skal der i forbindelse med fredsprocessen iværksættes en international overvågning, og hvis irakerne ønsker det, synes vi, det ville være en god idé at overveje, hvordan man kan skabe en fredsbevarende styrke, der selvsagt ikke må komme fra de lande, der i dag er en del af besættelsesmagten. Det kunne f.eks. være muslimske styrker, og Indien og Indonesien og også andre lande vil være i stand til at stil-

le med i et tilstrækkeligt antal soldater med muslimsk baggrund, som kunne være fredsbevarende.

For det femte skal oprørere, der nedlægger våbnene og ikke har deltaget i målrettet drab på civile, have amnesti for deres angreb mod udenlandske styrker og regeringsstyrkerne. En del af de midler, der er i genopbygningsfonden, skal anvendes til reintegration i samfundet af modstandsfolk og milittsmedlemmer gennem jobskabning til gengæld for, at de har nedlagt våbnene.

Endvidere foreslår vi, at der i forbindelse med fredsprocessen nedsættes en sandhedskommission, som skal undersøge overgreb begået af udenlandske tropper, regeringsstyrker og oprørere, som sikrer oprejsning og erstatning til ofrene og forestår en reform af politiet, militæret og retssystemet. I den forsoningsproces, som også er nødvendig, skal også det, der skete i Saddamtiden, inddrages.

Det er vores forslag til at sætte gang i en freds- og forsoningsproces. De er i øvrigt meget inspireret af det, der skete, da apartheidstyret blev styrtet i Sydafrika, og efter vores opfattelse indeholder de en langt mere perspektivrig vision end det, der foregår lige nu. Jo tidligere en sådan proces kan erstatte den ulykkelige udvikling, der sker i øjeblikket, jo bedre.

Jeg vil sige, at da Danmark fra starten har været allieret med USA, vil det være et meget klart signal – både internationalt og til irakerne – hvis vi i stedet for bare at vedtage, at vi vil fortsætte på samme måde som de sidste 3 år, siger: Nej, nu stopper vi. Nu stopper vi med at stille med danske soldater som en del af den amerikanske ledede besættelsesstyrke og vil i stedet fremme en fredsplan nogenlunde i stil med den, jeg har oplinet her. Det tror jeg vil bringe os meget tættere på fred, demokrati og udvikling i Irak end det, som flertallet i Folketinget – desværre og til min store beklagelse – er i fuld gang med at give sin tilslutning til nu.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Der er ikke nogen korte bemærkninger, og den næste ordfører er hr. Høgni Hoydal.

Høgni Hoydal (TF):

Frels os fra os selv, eller frels os fra følgerne af vore egne gerninger. Det må vel være overskriften til denne debat og hele debatten om den danske deltagelse i Irakkrigen.

Jeg er fortsat fuld af forundring over, at man stadig kan have en debat her i Folketinget om

danske militære styrkers tilstedeværelse i Irak i det 21. århundrede. Jeg er også overrasket over, at man fortsat kalder det for et dansk bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak, for det mener jeg er en meget pæn omskrivning af virkeligheden.

Jeg er til stadighed meget harmfuld over, at et samfund, som kalder sig demokratisk, kan beslutte at gå i krig på et spinkelt flertal i Folketinget og på et direkte forkert grundlag og dermed drage mennesker, der er imod krigen, med i det inferno af drab på civile, væbnet magtkamp, skabelse af nye fjender, økonomisk udbytning og menneskelig fornedrelse og afmagt, som altid er følger af en krig. Det er jo selve krigens væsen.

Kl. 14.45

I den nordatlantiske gruppe er vi klart imod Irakkrigen og også imod en fortsat besættelse af Irak. Både det færøske parlament, Lagtinget, og det grønlandske parlament, Landstinget, stemte imod Irakkrigen, før den startede, men på trods heraf er vi draget med ind i krigen, fordi vi jo ikke endnu har den fulde demokratiske ret til også at bestemme vores egen udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Argumenterne i de to parlamenter var klare: En krig mod Irak ville være at straffe civilbefolkningen for en diktators ugerninger; den ville splitte hele det internationale samfund; den ville skabe et ragnarok og føde terrorister i hver en kælder, hvor der ikke før havde været terrorister, og i hele regionen ville den skabe nye fjendebilleder og nye blodige kulturelle, religiøse og økonomiske konflikter, som også ville påvirke hele den globale stabilitet.

I dag ved vi, at alle disse argumenter og advarsler var rigtige. Danmark har ved at følge den amerikanske enegang som en anden dr. Frankenstein været med til at skabe sit eget monster, som man nu skal bruge dage og uger og midler til at bekæmpe. Man gør sig til talsmand for, at nu er alle de, der var imod krigen, ikke med på at bekæmpe det monster, man selv har skabt, og det synes jeg er en meget irriterende argumentation. Det er næsten den samme argumentation, som vi hører fra George Bush: Hvis I ikke er med os, er I imod os, og de, der ikke støtter krigen, støtter Saddam Hussein. Jeg synes, det er et argument, man helt burde udelade i denne debat.

Jeg har svært ved at forstå, hvorfor man ikke fra dansk side erklærer, at krigen var en fejl, og erklærer, at man ikke vil være med til at besætte

Irak i koalitionen af såkaldt villige. Derudfra kunne man fra dansk side selvfølgelig tilbyde al den hjælp af civil, humanitær, økonomisk og social karakter, som er nødvendig for at prøve at komme ud af moradset i Irak.

Men det, der undrer mig allermost, er altså det demokratiske problem, at man både anno 2003 og i dag, anno 2006, kan godtage, at Danmark går i krig på et så spinkelt grundlag. I et retssamfund rejses der sigtelse for selv en lille forseelse, og der kræves undersøgelser og beviser og domstole, men her kan man gå ind i en krig, som man ved vil koste titusindvis, måske hundredtusindvis af menneskeliv, på et direkte forkert grundlag og med et meget spinkelt flertal i ryggen, og det spørgsmål synes jeg det danske Folketing og det danske folkestyre burde tage op. Det kan ikke være rigtigt, at hverken en krig eller en fortsættelse af besættelsen af Irak skal bygges på et så spinkelt demokratisk grundlag. Der burde være en mindretalsbeskyttelse eller noget andet, så en så fatal fejl ikke gentages.

Argumenterne her i dag er vel egentlig gået på, at på den ene side bruger flertallet jungleloven og den stærkes ret – den stærke har altid ret – mens mindretallet på den anden side prøver at argumentere ud fra saglige, demokratiske og humanitære synspunkter, og det er jo en debat, der ikke fører nogen vegne. Hvis man går ind for den stærkes ret, hvis man går ind for jungleloven, er en egentlig debat i Folketinget vel ikke mulig, for så taler man ud fra helt forskellige grundlag, og så kommer man ikke videre i denne sag.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt takke for en omhyggelig debat, men før jeg kommer med de afrundende bemærkninger, vil jeg godt anfægte hr. Hoydal, der fortæller, at Folketinget sagde ja på et forkert grundlag, for det er jo simpelt hen ikke sandt.

Hvis hr. Hoydal havde ulejliget sig med at se beslutningsforslaget, havde han kunnet se, at det er det manglende samarbejde med FN, som anføres i de 13 punkter, der er begrundelsen for, at der blev sagt ja i marts 2003. Der er endnu ikke nogen, der har påstået, at Irak op til marts 2003 samarbejdede med FN på et tilfredsstillende grundlag, så det er simpelt hen ikke rigtigt. Men i øvrigt er det jo ikke emnet i dag. Emnet i dag er, om vi vil imødekomme FN's opfordring til at være med til at stabilisere og sikre Irak i 2006, og jeg er meget glad for, at et meget bredt

flertal fortsat ønsker at imødekomme FN's ønske.

Kl. 14.50

Jeg er godt klar over, at nogle af dem, der er med i flertallet i dag, siger, at det kun er frem til den 1. juli. Det skal jeg vende tilbage til, men i hvert fald er vi enige om at imødekomme FN's opfordring indtil den 1. juli. Vore 530 soldater, der siden juni 2003 efter opfordring fra FN og Irak har lavet et fremragende stykke arbejde, kan nu få at vide, at de også efter den 1. februar kan udføre det arbejde, FN og Irak beder dem om: stabilisere og sikre Iraks og det irakiske folks ret til at bestemme over sig selv og ikke blive underkastet diktatorer eller terrorister.

Jeg vil godt sige til hr. Holger K. Nielsen, at nu skal hr. Holger K. Nielsen i sin iver efter at være retorisk mester her i Folketinget – hvad han naturligvis er, jeg bøjer mig i støvet for ham – altså være meget varsom med sine ord. Jeg er faktisk temmelig ubehagelig tilpas ved, at hr. Holger K. Nielsen snakker om korsfarermentalitet og derved sætter korsfarerstemplet på de danske soldater dernede. De er jo ikke dernede som korsfarere, og ved at bruge ordet korsfarer bruger hr. Holger K. Nielsen lige præcis det ord, som Al-Qaeda ønsker at hæfte på de vestlige soldater, som er dernede efter opfordring fra Irak. Det er præcis det udtryk, som de bruger i deres propaganda, og som SF's ordfører altså bruger her fra Folketingets talerstol om de danske soldater, og jeg er nødt til at sige, at det kræver en undskyldning fra hr. Holger K. Niensens side over for de danske soldater.

Jeg vil godt læse noget fra en bog, som udkommer i netop disse dage. Den hedder »Soldat for Danmark«, den drejer sig om oversergent Jakob Birger Hansen og er skrevet af Peter Ernst-ved Rasmussen, og den beskriver, hvad det vil sige at være soldat dernede. Det kan være, hr. Holger K. Nielsen skulle læse den senere.

På side 206 i bogen står der, at irakerne er glade – virkelig glade, virkelig begejstrede – fordi vi har hjulpet dem med at opbygge deres skoler, overdraget dem en tandklinik og givet dem en vandpumpe eller bare nogle fodbolde; de er glade, fordi de ikke længere behøver at frygte for kidnappinger og for, at hospitalet virker, fordi vi har givet hospitalsudstyr og penge til at bygge et nyt sengeafsnit.

Er det korsfarermentalitet? Er det ikke netop hjælp? Er det ikke præcis det, det irakiske folk ønsker? Er det ikke præcis det, FN har ønsket, vi skulle hjælpe med til? Og er det ikke præcis det,

vi styrker med beslutningsforslaget, som taler om øget indsats på det civile/militære område, øget indsats på det humanitære område og øget indsats på genopbygningsområdet? Det er bare et lille billede af den danske soldats virkelighed, og det har ikke meget med korstog at gøre.

Når man læser, hvad al-Zawahiri siger om situationen, som den er nu – fru Pia Christmas-Møller var lidt inde på det – siger han netop, at det er en sejr for terroristerne, at amerikanerne planlægger at trække soldater ud af Irak, og at det betyder, at USA er blevet besejret af muslimer. Det vil sige, at terroristerne hele tiden har opfattet os som korsfarere. Det er al-Zawahiris sprog, hr. Holger K. Nielsen anvender over for de danske soldater, som er dernede og hjælper med det praktiske arbejde, og jeg siger velkommen, som en anden politiker har sagt fra denne talerstol.

Der vil i maj måned komme en analyse af, hvordan situationen ser ud på det tidspunkt. Så vil vi selvfølgelig drøfte situationen igen inden den 1. juli, og det er naturligvis mit håb, at alle – også S og R – vil gøre det med et åbent sind og se på den reelle situation i stedet for at binde sig til en teoretisk dato. Det handler jo, som fru Helle Thorning-Schmidt sagde så klogt i 2004, om at gøre arbejdet færdig og ikke gå i utide. Der skal være et fredeligt, stabilt og demokratisk Irak at forlade, sagde hun, og hun sagde også, at efter hendes mening skal vi markere langt kraftigere, at vi ikke forlader Irak, før der er et fredeligt, stabilt og demokratisk Irak at forlade. Og hun fortsatte: Jeg mener godt, at Mogens Lykketoft kunne sige, at det simpelt hen er uansvarligt at trække sig ud af Irak nu. Det var jeg enig med fru Helle Thorning-Schmidt i, og jeg er bare ked af, at hun enten ikke længere er enig med sig selv, eller at gruppen ikke er enig med fru Helle Thorning-Schmidt.

Det, vi skal drøfte i maj måned, er jo: Er vi virkelig på vej mod et fredeligt samfund i Irak, eller kan vi med en lille ekstra indsats fremme dette fredelige, demokratiske Irak, som fru Helle Thorning-Schmidt gerne ville have, og som vi også gerne vil have? Det synes jeg faktisk vi skal se på i stedet for at binde os til en teoretisk dato.

Kl. 14.55

Vi vil selvfølgelig tage stilling til: Hvad beder FN os om? Og hvad beder Irak – den nye irakiske regering er jo formentlig på plads på det tidspunkt – os om? Det er en regering, der er valgt på baggrund af frie valg og på baggrund af en ny forfatning, og jeg synes selvfølgelig, at vi i

stedet for at låse os fast skal lytte til den. Jeg vil til fulde respektere, hvis man siger: Selv om vi helst vil ud den 1. juli, er vi stadig åbne over for at tage stilling til situationen og se på, om arbejdet er udført tilfredsstillende, eller om vi skal blive lidt længere, hvis den irakiske regering og FN beder os om det.

Der er gode ting at sige om situationen. Jeg er godt klar over, at der sker forfærdelige ting, f.eks. blev en sydafrikansk ingeniør og en ingeniør fra Madagaskar dræbt i går, men undskyld mig – var den sydafrikanske ingeniør og ingeniøren fra Madagaskar, der blev dræbt i går i Bagdad, korsfarere? Jeg tror det ikke. Samtidig blev ti af disse ingeniørers irakiske sikkerhedsvagter for resten dræbt, og var disse ti irakere korsfarere? Nej, det var de nok ikke, vil jeg sige til hr. Holger K. Nielsen.

Hele verdenssamfundet er med i forsøget på at hjælpe. Vidt forskellige religiøse overbevisninger, vidt forskellige steder i verden og vidt forskellige kulturer er repræsenteret, og jeg synes, vi skylder at vurdere, om vi sammen med dem kan fremme et demokrati og et frit samfund. På trods af disse tilbageslag og på trods af mordene på irakere og andre, som hjælper til, især i 4-5 provinser ud af de 18, har der været holdt tre frie valg med meget stor valgdeltagelse, og ikke mindst i januar måned var det en meget, meget fornem demonstration, fordi Al-Qaeda jo havde lovet at skyde alle, der stemte. Alligevel stemte et flertal af Iraks befolkning, og det var et kolossalt udtryk for vilje til at sætte terroristerne stolen for døren.

Man har nu et stort antal frie dagblade, radio og tv-stationer; det havde man ikke før. Der var opstillet 300 partier til valget; før var der ét. Der er sket en økonomisk fremgang, som illustreres af, at i 2002 havde man pr. capita 802 US-dollar, men i dag har man pr. capita 1.051 US-dollar; Den Internationale Monetære Fond venter, at den irakiske økonomi vil vokse med ca. 17 pct. i 2006; der er siden april 2003 skabt over 30.000 nye firmaer, de fleste af dem små og middelstore virksomheder i andre sektorer end oliesektoren, og det betyder så, at arbejdsløsheden nu er begyndt at falde fra et meget højt til et betydelig lavere niveau, nemlig mellem 27 og 40 pct. Den er stadig alt for høj, men den er dog stærkt faldende.

Alt dette betyder, at 73 pct. af befolkningen siger, at sammenlignet med situationen før den militære aktion er deres situation i dag enten meget bedre, noget bedre eller uændret, og 68

pct. af befolkningen siger i den samme meningsmåling, som Oxford Research International foretog i november 2005, at om et år vil situationen i Irak være noget eller meget bedre end i dag. Skal vi så ikke hjælpe dem med at gennemføre, at situationen bliver bedre end i dag, i stedet for at sende dem i armene på terroristerne eller baathisterne?

S og R siger, de gennem et helt år har prøvet at få fastlagt en exitstrategi. Jeg vil godt sige, at jeg har haft talrige møder med S og R, så det er jo ikke sandt – det er i hvert fald en fejlerindring – når de siger, at de ikke er blevet hørt. De er blevet hørt, og hvis man ser på de fem punkter, S og R sendte ud i begyndelsen af januar måned som deres plan for en exitstrategi, vil jeg bare sige, at de tre af punkterne jo er opfyldt i det beslutningsforslag, som S og R klogeligt nok vil stemme for, bl.a. fordi vi selvfølgelig har lyttet til dem.

Vi har øget indsatsen for administrative reformer og civilsamfundsopbygning, som S og R ønsker. Vi øger vores bidrag til EU's retsstatsprogram, og der skal holdes to kurser herom i Danmark inden for kort tid. Vi øger vores bidrag til træning af irakisk politi; der har hidtil været 6-9 mand, men nu kommer der 11, heriblandt højtstående, politifolk til Bagdad. Det er de tre ting, vi har gjort.

Det fjerde punkt, som vi ikke har kunnet efterkomme, er, at man ønsker 50 trænere til NATO's træningsmission. Der er bare ikke nogen, der ønsker 50 danske trænere til NATO's træningsmission, for det ville betyde, at vi stod for 25 pct. af træningen, og da der er 26 lande, der gerne vil deltage i træningen, kan ét land altså ikke dække 25 pct., for så kan de andre ikke være med. Men alligevel øger vi personantallet fra 16 til 21 ifølge beslutningsforslaget.

KL 15.00

Sidst, men ikke mindst: Jeg læste op, hvad der blev skrevet om, at det civile/militære samarbejde betyder noget for forbedringer af den konkrete hverdag ude på stedet, også med lokal arbejdskraft, og derfor øges med beslutningsforslaget antallet af personer, som skal beskæftige sig med det, fra 10 til 25.

Til hr. Morten Helveg Petersen: Jo, vi har sandelig lyttet, og vi har prøvet at udforme et forslag, som udtrykker vores bedste overbevisning, også fordi det er vores indtryk, at det også er S og R's overbevisning, at vi skal fortsætte ad den vej.

Exitstrategien skal gå på at sørge for mere og mere irakisering, så man, som fru Thorning-Schmidt sagde, kan efterlade et fredeligt og stabilt Irak. Man skal ikke efterlade et uroligt, borgerkrigshærgt og anarkistisk Irak, man skal præcis efterlade det Irak, som fru Helle Thorning-Schmidt har efterlyst, og det går exitstrategien også ud på.

Hr. Morten Helveg Petersen mente, at når nu den tredje bataljon er på plads, kan vi godt rykke ud. Men som forsvarsministeren vil forklare om lidt, er den tredje bataljon faktisk ikke på plads, så man er ikke i stand til at rykke ud. Men hvis den kan komme på plads efter den 1. juli, forstår jeg, at hr. Morten Helveg Petersen vil være indstillet på at vente.

Til sidst vil jeg godt sige noget om det, der blev sagt om, at vores tålmodighed er ved at være opbrugt – jeg tror, det var hr. Per Kaalunds udtryk, at pr. 1. juli vil vores tålmodighed være opbrugt. Ja, man kan da godt være utålmodig over mennesker, men mennesker er jo nogle utaknemlige nogle, der ikke altid gør lige præcis det, man gerne vil, og på det tidspunkt, man gerne vil, så man kan ikke bare sige: Nu har jeg mistet tålmodigheden med jer, så nu kan Al-Qaeda eller baathisterne få lov til at få jer. Det minder mig lidt om Bert Brecht, som i fortvivlelse over Centralkomiteen sagde i 1953: Centralkomiteen er utilfreds med folket, opløser det og vælger et nyt. Men det kan man jo ikke. Det irakiske folk er jo også et folk, som har sine vanskeligheder og sine modstående interesser, der støder sammen.

Vi har støttet FN kraftigt i FN's rolle i den politiske proces, for FN ønsker ingen anden militær rolle end den, de har givet koalitionsstyrkerne mandat til. Vi har også støttet FN i hele indsatsen for et samlet irakisk folk, nu er der også mere aktiv deltagelse fra sunniternes side, end der har været før, men vi ønsker mere, og jeg er helt sikker, at også hr. Per Kaalund og hr. Morten Helveg Petersen ønsker, at vi får fremmet det, der hedder inklusionen, dvs. inddragelsen af sunnitter, så resultatet af det valg, der har været afholdt, bliver en regering, som samler og er repræsentativ.

Men det kræver tålmodighed. Det kræver faktisk tålmodighed at have demokrati. Diktatur handler kolossalt hurtigt og får kolossalt hurtigt skabt fred, men det er dødens fred, frygtens fred. Demokratiet er meget langsommere, så lad os nu ikke blive så utålmodige, at demokratiet bukker under på grund af vores utålmodighed.

Jeg vil opfordre til, at vi udviser tålmodighed og udviser forståelse for vanskelighederne. Vi skal drøfte spørgsmålet i maj, og så kan vi se på situationen igen, men i dag vil jeg takke for, at det brede flertal stadig respekterer FN's kalden og Iraks kalden og støtter de soldater, der er dernede – ikke som korsfarere, men som hjælpere.

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Nu vil jeg ikke gå ind i en længere diskussion om det rigtige og/eller forkerte i det forslag til folketingsbeslutning, der er blevet fremsat som grundlag for Irakkrigen, men jeg undrer mig bare over, at jeg ikke hører nogen form for refleksion eller selverkendelse fra udenrigsministeren og heller ikke fra regeringen, og derfor vil jeg stille et meget enkelt spørgsmål: Vil udenrigsministeren medgive, at der er gjort noget forkert fra den danske regerings side i dens støtte til Irakkrigen og det, der er sket efterfølgende? Er der noget, som ministeren vil indrømme er en fejl?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det ville jeg meget, meget gerne indrømme, hvis jeg kunne se, vi havde begået en fejl i forbindelse med udsendelsen af de 530 mand, vi har dernede. Der kan da være sket personfejl, men med hensyn til strategien, indsatsen og målsætningen kan jeg ikke rigtig se nogen fejl, og der gøres en fremragende indsats dernede.

Kl. 15.05

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Ja, det var jo et klart svar.

Jeg må understrege, at jeg har meget stor respekt – og det tror jeg alle har, også dem, der er imod krigen – for de danske soldaters indsats i Irak, og at jeg ikke finder det reelt, men faktisk meget utilstedeligt, hvis man prøver at sige, at de, der er imod Irakkrigen, er imod det, de danske soldater udretter i Irak, og nærmest siger, at det var de danske soldater, der traf beslutningen om at gå i krig. Det er det jo ikke. De er selvfølgelig udsendt til Irak af en regering med et spinkelt folketingsflertal bag sig, og de gør sikkert en fremragende indsats. Men udenrigsministeren kan da ikke mene, at man nu skal bruge soldaternes indsats som forsvar mod de bevisligt fejlagtige argumenter for at gå i krig.

Og så vil jeg lige tilføje, at det jo er underholdende og spændende at høre udenrigsministerens læggen vægt på, hvor lang tid tingene tager i et demokrati, og at man ikke bare kan miste tålmodigheden med folk osv. Var det ikke just det, man gjorde, da man fulgte trop med Bush og gik i krig uden at tænke over, hvor lang tid det ville tage, og hvad der skal til for at skabe et virkelig demokratisk samfund?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Ja, man mistede tålmodigheden, men det var ikke med folket. Det var jo med Saddam Hussein, og SF gav jo også i sit betænkningssbidrag kraftigt udtryk for, at man var meget utålmodig med Saddam Hussein, som man ønskede bragt for en domstol. Det har man nu fået, men man er også utilfreds, for det skulle ikke være den domstol. Men det var altså det, SF ønskede.

Nu er det jo ikke krigsgrundlaget, der diskuteres her, men naturligvis er der da nogle af ting, amerikanerne sagde om krigsgrundlaget, som senere har vist sig ikke at være holdbare. Men jeg vil bare gøre hr. Hoydal opmærksom på, at det, vi dengang forelagde dette Folketing i beslutningsforslaget, gik på det manglende samarbejde med FN.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Den næste korte bemærkning er til hr. Holger K. Nielsen.? O.k., han venter til anden omgang. Så er den næste korte bemærkning til hr. Per Kaalund.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Tak for det.

Blot for at præcisere med hensyn til tålmodighed: Vi har stor tålmodighed, også i forbindelse med demokrati, og vi har ikke mistet tålmodigheden med demokratiet. Men vi har mistet tålmodigheden med regeringen, det er sådan set det, der ligger i vores bemærkninger, og det er derfor, vi har nævnt datoen den 1. juli 2006 som sidste frist.

Udenrigsministeren refererede til Berlingske Tidende fra den 12. januar angående nogle udtalelser af fru Helle Thorning-Schmidt, som ligger mere end et år tilbage. Jeg vil blot sige, at udenrigsministeren også godt kan citere det svar, samme fru Helle Thorning-Schmidt gav den 12. januar på spørgsmålet om at forlade Irak, før det

er blevet fredeligt, stabilt og demokratisk. Fru Helle Thorning-Schmidt svarede:

»Det hænger jo sammen med, at vi er nødt til at tage højde for den virkelighed, der eksisterer. Jeg er desværre efterhånden overbevist om, at koalitionsstyrkerne på trods af de danske soldaters indsats er begyndt at blive en del af problemet frem for en del af løsningen ...«.

Det gik igen i min tale, og jeg lovede jo at stille et spørgsmål til udenrigsministeren. Men jeg får jo en anden omgang, og så kan jeg gøre det.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det har jeg ingen kommentarer til.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg forstår godt det svar, der blev givet her, og så vil jeg blot sige, at med hensyn til at gå terroristernes ærinde hørte vi den konservative ordfører, fru Pia Christmas-Møller, bruge stærke udtryk. Jeg vil referere til dem, og jeg vil gerne spørge udenrigsministeren, om udenrigsministeren og den danske regering mener, at Holland går terroristernes ærinde.

Jeg så til min skræk, da jeg den 12. januar læste fru Helle Thorning-Schmidts svar, at udenrigsministeren minsandten var citeret for at sige, at ligesom statsministeren har udenrigsministeren igen og igen understreget, at regeringens mål selvfølgelig også er at få de danske soldater hjem hurtigst muligt, men at det at fastsætte en dato og en deadline vil være at gå terroristernes ærinde. Jeg forstår, at hvis man overhovedet kan tænke på at trække sig tilbage fra Irak, er det i konservativ og i regeringens optik det samme som at gå terroristernes ærinde.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det vil jeg meget gerne forklare for hr. Kaalund, for det er meget centralt:

Jeg nævnte, hvad al-Zawahiri sagde, nemlig at den amerikanske plan om at trække soldater ud af Irak betyder, at USA er blevet besejret af muslimer, og at muslimer i zawahirisk forstand er terrorister, er Al-Qaeda.

Hvad vil der ske, hvis man efterlader Irak i en situation, hvor al-Zawahiri kan sige: Nu har vi fået alle dem, der i vore øjne ikke er muslimer, smidt ud, også sydafrikanerne, også dem fra Madagaskar, altså alle fremmede, alle, der ikke er irakere – nu er han ikke selv iraker, men det

generer ham altså ikke – og nu drejer det sig altså om at få den vestlige kultur ud? Så vil de begynde at destabilisere område efter område, fordi de vil kunne pege på, at det kan lade sig gøre at tilintetgøre resultatet af de frie valg, der er blevet holdt i Irak, gennem terror.

Kl. 15.10

Vi er der for at sikre, at den irakiske befolkning frit kan få lov at vælge sit samfund og ikke blive underlagt terrorister eller diktatorer.

Hollands regering har altså truffet sin beslutning, og det må den jo så selv om, men jeg skal jo ikke gøre som Holland. Jeg vil godt sige, at man jo principielt skal handle sådan, at ens egne handlinger også kan blive brugt af andre, og hvis alle andre handlede ved at gå ud, så ville man præcis efterlade det hele til dem, der for øjeblikket prøver at skabe maksimal uro for at forhindre demokratiet i at slå rod.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Det er jo sådan set en meget, meget skarp kritik, som udenrigsministeren kommer med, af lande, som vi ellers betragter som nærtstående allierede i alle mulige andre sammenhænge.

Altså, paradokset for os andre er jo, at Norge, Holland og stribevis af andre lande kan trække soldater ud i et væsentlig større antal end det danske kontingent på 530, og så bliver vi andre beskyldt for at gå terroristernes ærinde. Det er altså store ord, må jeg sige til udenrigsministeren, i forhold til den virkelighed, som er ude i den store verden i dag. Det ville jo være glædeligt, om den form for diskussion også kunne komme ind over kongerigets grænser og finde sted i salen her. Det synes jeg måske ikke helt at regeringen har lagt op til.

Det var egentlig ikke det, der var anledningen til mit spørgsmål. Jeg hører udenrigsministeren sige, at vi stræber efter et fredeligt Irak, det gør vi jo alle, og det er jo en god målsætning. Men hvad indebærer det? Hvornår har vi et fredeligt Irak? Er det udenrigsministerens opfattelse, at Danmark skal være i Irak, indtil der er et fredeligt Irak? Det kan jo i teorien være om – hvad ved jeg? – 25 år eller noget i den retning.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Hvornår tidspunktet er inde til at trække sig tilbage? Det må jo være efter en vurdering fra FN, fra Iraks regering, når den kan sige, at nu kan de

godt klare sig selv. Det er jo det, irakiseringen går ud på.

Det er jo også en irakisering, hr. Morten Helveg Petersen foreslår i sit indlæg her, også gerne efter 1. juli, og det er jo også det, vi imødekommer i vores beslutningsforslag.

Hvornår er irakiseringen så fuldbragt? Nu tror jeg altså ikke, den irakiske regering beder nogen om at blive i 25 år. Jeg tror, den irakiske regering så hurtigt som muligt, når den har fået stillet sikkerhedsstyrkerne, ca. 300.000 mand, op, og de er uddannet, vil sige: Så er vi på plads, nu kan vi klare det selv.

Men det er nu altså en vurdering, vi selv skal foretage her i Folketinget, om vi synes, det er fredeligt nok, om demokratiet har fået tilstrækkelig fredelige vilkår, og at de nu må klare sig selv. Det er en vurdering, vi skal foretage her i dette Ting ud fra en vurdering af situationen, ud fra en vurdering af opfordringen fra Irak, ud fra en vurdering af opfordringen fra FN.

Der kan man selvfølgelig have forskellige opfattelser, men der er jo ingen af dem, der er gået ud, der har sagt, at de har løst opgaven, at den er slut. De har bare mistet tålmodigheden, men jeg synes, at fordi andre mister tålmodigheden, behøver vi jo ikke miste tålmodigheden. Det er jo ikke Holland, der skal føre dansk udenrigspolitik i Danmark.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Det blev det sidste svar i denne omgang. Så kommer den næste korte bemærkning fra hr. Morten Helveg Petersen.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Udenrigsministeren må jo forstå, at vi andre leder efter, hvad der er den konkrete strategi, og de målsætninger, som er opstillet, er generelle – og også for generelle.

Altså, jeg ville kunne forstå det og kvittere for det, hvis udenrigsministeren i dag sagde, at det er en irakisk styrke på 280.000, der er målsætningen. Når de er uddannet, så kan vi påbegynde en tilbagetrækning. Men det er bare ikke det, jeg hører.

Det, jeg hører udenrigsministeren sige, er, at det skal være et fredeligt Irak, inden man kan begynde de her overvejelser, og det er jo altså mildtest talt elastisk i metermål, må jeg sige til udenrigsministeren.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er jo ikke så enkelt. Det er jo en samlet vurdering, der må finde sted. Det ville være forkert at tage et enkelt element ud. Det element kan jo godt være i orden, men så er der en kolossal masse, der ikke er i orden. Derfor må det være en samlet vurdering.

Det er jo også derfor, jeg siger til Folketinget, at i maj måned kommer vi med en ny vurdering. Der håber jeg så på, at vi i stedet for at låse os fast på alle mulige forudindtagne standpunkter, kan se på den analyse og den vurdering.

Som jeg plejer at sige, er det jo ikke datoen, der bestemmer virkeligheden, det er jo virkeligheden, der må bestemme datoen, og vi prøver altså målrettet og sejt at fremme den virkelighed, som betyder, at der også kan komme en dato. Det er jo en exitstrategi uden en dato.

Det, der skiller os, er jo, at jeg mener, det er teoretisk at have en dato, at det ikke er virkelighedsnært.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg må medgive, at regeringen har et argument, når det fremføres, at vi har et ansvar for situationen i Irak, og at vi derfor ikke bare kan gå. Det er helt oplagt, at vi har et ansvar for situationen og må overveje, hvordan vi hjælper irakerne ud af den.

Kl. 15.15

Mit spørgsmål til ministeren er: Har den danske regering på noget tidspunkt tænkt, at der var et alternativ til den nuværende linje med fosforbomber, med napalm, med overtrædelse af menneskerettigheder, med brud på krigens love og den ulykkelige udvikling, som Forsvarets Efterretningstjeneste beskriver for os? Har regeringen overvejet, om man måske skulle gå en anden vej, altså en anden proces, hvor man i stedet for at satse på det militære, som man gør nu, prøver at sætte gang i en freds- og forsoningsproces i Irak, lidt i stil med det, jeg var inde på i mit indlæg.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt sige til Frank Aaen, at jeg beklager, at jeg ikke fik kommenteret Enhedslistens fredsplan. Jeg synes, der er mange gode elementer i den. Der er bare det ved det, at den jo ikke har

nogen mulighed her på jorden, hvis ikke den også er omgærdet af sikkerhed. Hvis man satte den i gang med det samme, ville den jo ikke komme nogen vegne.

Jeg vil godt nævne et par af elementerne: Amnesti er meget rimeligt i den betydning, som hr. Frank Aaen nævnte, og det er man jo faktisk også i gang med. Det er kun dem, som har blod på hænderne, som man for øjeblikket siger ikke kan blive reintegreret.

Forsoningsprocessen synes jeg er et meget fornuftigt kapitel. Det er også det, vi prøver at fremme ved at sige, at sunnierne må med ind. Reform af militær, bl.a. af hensyn til menneskerettighederne, forståelsen af at have et demokratisk politi, en demokratisk hær, er jeg også enig med hr. Frank Aaen i.

Jeg er også enig med hr. Frank Aaen i, at man ønsker en stærkere muslimsk fredsbevarende tilstedeværelse. Det har jeg argumenteret for og arbejdet for længe og også drøftet med Den Arabiske Liga. Den Arabiske Liga er jo også begyndt at drøfte det, så det er også et fornuftigt synspunkt. Enhedslisten har, som jeg også vil støtte og være med til at fremme. Ligaen skal mødes her i begyndelsen af februar måned, og på et eller andet tidspunkt håber jeg, at vi også vil se muslimske fredsbevarende styrker i området. Jeg er helt enig i det punkt.

Vi tænker også på de ting, hr. Frank Aaen har med, men vi kommer ingen vegne, uden at vi også har sikkerhed omkring det.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det skal jeg takke for, og jeg tror, jeg vil prøve at komme lidt videre med det i anden runde. Hvis vi er enige om, at sådan en proces er nødvendig, så er det jo en god diskussion, om den proces kan komme i gang, så længe der foregår så massiv en militær aktion i Irak, som tilfældet er i øjeblikket.

At have demokrati i et land, der er besat – ministeren prøvede at sige, at det ikke er en besættelse, men det tror jeg de fleste irakere alligevel opfatter det som – hvor der er op mod 150.000, 200.000 fremmede tropper, er svært, og det er altså også meget svært at få gang i en freds- og demokratiudvikling. Skulle man ikke overveje lidt at starte forfra, hvad angår det med at skabe sikkerhed, og så samtidig få gang i forsoningsprocessen?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg tror altså, det er et både-og og ikke et enten-eller, for den irakiske regering beder jo også om, at vi bliver der for præcis at fremme de udviklingstræk, som hr. Frank Aaen peger så fornuftigt på.

Det store flertal af irakere ønsker jo nu, at vi bliver der, fordi de præcis ikke vil have prisgivet de fremskridt, som er sket, og for at få forbedret vilkårene, hvor der ikke er fremskridt.

Derfor mener jeg faktisk, hr. Frank Aaens tanker er gode og de er inde i en både-og-sammenhæng. Som jeg også nævnte, arbejder vi jo med nogle af dem, og nogle af dem fremmes også i dag. Så det er et både-og. Det er ikke et enten-eller. Man kan ikke få hr. Frank Aaens tanker igenem, uden at der er sikkerhed, men sikkerheden skal også føre til, at de forsoningstanker, hr. Frank Aaen er inde på, bliver realiseret.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til udenrigsministeren i denne omgang. Så går vi til anden omgang. Foreløbig er det tre ordførere, der har ønsket ordet. Vi skal lige have forsvarsministeren.

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg har nogle supplerende informationer til udenrigsministerens fremlæggelse, og de går på, at man jo kunne få det indtryk, at regeringen ikke lytter til ønsker fra oppositionen eller ikke ser på situationen i Irak og bare – hvad skal vi sige? – hovedløst forlænger tilstedeværelsen i Irak uden at skele til bidragssammensætningen. Til det vil jeg gerne sige, at vi både lytter, og at vi også ser på situationen i Irak.

Det er sådan, og det fremgår af beslutningsforslaget, at vi faktisk øger antallet af soldater, der er dedikeret til genopbygningsprocessen i Irak. Med antallet af soldater i den såkaldte støtte- og samtækningsenhed vil bataljonen i den sydlige del af Irak øges med ca. 35 soldater, således at den i alt vil omfatte omkring 45, altså knap 10 pct. af styrken i den sydlige del af Irak. Nogle af disse soldater vil arbejde i dedikerede sikrings- og eskorteenheder, nogle vil være i transportenheder. Muligheden for at bevæge sig sikkert omkring i området er af stor betydning for de enkelte projekters gennemførelse, og vi styrker herved mulighederne for dels at gennemføre bataljonens egne civilprojekter, dels ikke mindst også støtte projekter iværksat af Udenrigsministeriet.

Kl. 15.20

Jeg vil gerne sige, at i bataljonens område er der til dags dato lavet mellem 500 og 600 større eller mindre projekter, alle med det formål at gøre livet en lille smule lettere for de irakere, der befinder sig i den sydlige del, altså i vores ansvarsområde.

Jeg ser denne styrkelse af enheden som et tydeligt tegn på, at vi reelt opprioriterer denne del af forsvarets indsats i Irak. Opprioriteringen er endvidere afspejlet ved, at vi har revideret retningslinjerne for soldaternes civile indsats, således at betydelig flere projekter kan godkendes lokalt enten af den danske styrkechef eller af Udenrigsministeriets styringsenhed i Basra. Hermed har vi jo gjort det endnu hurtigere og endnu nemmere at gennemføre genopbygningsprojekter i Irak.

Herudover er det også vigtigt, at vi får en stigende irakifisering af genopbygningsprocessen. Irakerne skal tage et ansvar for genopbygningen af deres land, for det er den eneste måde, hvorpå vi kan sikre, at projekterne er levedygtige, også efter at vi har forladt Irak.

I det daglige genopbygningsarbejde søger vi derfor i størst muligt omfang at inddrage lokale irakiske entreprenører. For Iraks udvikling er det langt bedre, at det er en irakisk ingeniør, der forestår et genopbygningsprojekt, end at det er danske soldater.

Uddannelsen af de irakiske sikkerhedsstyrker er et fokusområde for det danske militære bidrag til Irak. Indsatsen i forbindelse med uddannelse af de irakiske sikkerhedsstyrker er løbende blevet styrket siden vedtagelsen af beslutningsforslag nr. B 89 den 31. maj 2005.

Ni personer blev i juli 2005 udsendt til den britiske division i det sydlige Irak. De indgår i et fælles britisk og dansk uddannelsesteam, der forestår uddannelse af de højere stabe ved den irakiske hær i den sydlige del af Irak. Den danske bataljon forestår endvidere fortsat uddannelse og vejledning af den irakiske bataljon, der opererer i det danske ansvarsområde.

Briterne forestår uddannelsen og vejledningen af endnu en bataljon i Basraområdet, og de irakiske myndigheder planlægger endvidere at opstille en tredje irakisk bataljon i Basraprovinen. Denne tredje bataljon planlægges uddannet af briterne med støtte fra den danske bataljon.

Det danske bidrag til NATO's træningsmission i Irak blev i efteråret 2005 styrket med yderligere 5 personer fra 16 til 21, hvilket er over 10 pct. af det samlede antal personer ved NATO's

træningsmission. Herudover støtter militærpolitiet ved den danske bataljon fortsat det danske politis indsats med at uddanne det irakiske politi, ligesom den danske bataljon i øvrigt bidrager med logistik og sikring.

Så der er altså også i det beslutningsforslag, vi behandler i dag, en øget ændring i fokusområderne og en ændring, som går i retning af en øget irakifisering, en øget fokus på genopbygningsdelen og samtidig en fastholdelse og en forøgelse af vores engagement med hensyn til at træne irakiske soldater og irakiske politifolk.

Nu har tallet 280.000 været nævnt flere gange i dag, men tallet er altså på den anden side af 300.000, og med den hastighed, hvormed man opbygger politi og en irakisk hær, vil man højst sandsynligt engang i 2007 nå et tal mellem 300.000 og 325.000.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til forsvarsministeren. Så går vi til anden runde, og den første, der har meldt sig, er hr. Per Kaalund.

Per Kaalund (S):

Vi har jo nu hørt en første omgang og mange synspunkter, og skal jeg konkludere på mit partis vegne, må det jo være, at regeringen simpelt hen ikke forholder sig konstruktivt til muligheden for en exitstrategi fra Irak, for så vidt angår de danske bidrag.

Vi har set, at mange lande, Holland er nævnt adskillige gange, har trukket sig ud, uden at det har ændret væsentligt på situationen, og det har selvfølgelig noget at gøre med størrelsen af de kontingenter, man stiller med. Der er, som det er nævnt i debatten, 150.000 udenlandske soldater i Irak i dag, og Danmark befinder sig med sine godt 500 soldater i den sydlige del af Irak, i Basraregionen, og der har man nu udført et godt og solidt stykke arbejde gennem snart 3 år. Meget prisværdigt, en flot indsats der!

Vi har den opfattelse, at nu er det tiden til at trække det danske bidrag tilbage, og regnestykket lyder, at når Danmark trækker sig, så vil der være ikke 150.000 soldater, men 149.500 soldater tilbage i Irak.

Kl. 15.25

Som vi ser det, må hovedkonklusionen være, at den danske regering, statsminister og udenrigsminister har deponeret deres stillingtagen i denne sag hos USA, og at man kun afventer et go. Så vi må jo afvente, hvad USA siger.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Den næste er hr. Holger K. Nielsen. Jeg gør opmærksom på, at taletiden er 3 minutter i anden omgang, hvilket den første ordfører holdt sig fint inden for. Det var ingen bebrejdelse, det var en faktuel oplysning.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg syntes, det ville være rimeligt at få lov til at kommentere det sådan set meget skarpe og efter min mening usaglige angreb, som kom fra ministeren før.

Når jeg talte om korsfarermentalitet, så var det jo en beskrivelse af den amerikanske regering, den højreorienterede klike, som i høj grad har taget magten i Pentagon, som styrer en stor del af den amerikanske udenrigspolitik, og hvis synspunkter på Irakkrigen i hvert fald var meget vigtige. Det er folk som Perle, Wolfowitz, Cheney, som helt klart har formuleret et ideologisk grundlag, hvorefter USA har ret til at gå ud i verden og med krig gennemtvinge amerikanske værdier over hele verden.

Det kalder jeg korsfarermentalitet, og det er ikke kun Al-Qaeda, der gør det. Det er anerkendt i den internationale diskussion om den politik, som i øjeblikket føres af de konservative høge i Washington.

Derfor er det fuldstændig utilladeligt, når ministeren vil have mig til at give undskyldninger til de danske soldater, som er nede i Irak, fordi jeg har kaldt dem for korsfarere, og jeg ved ikke hvad.

Jeg har talt om den amerikanske udenrigspolitik, som vi har tilsluttet os fra dansk side, og som vi derfor indgår i. Hvis nogen føler sig truffet, så skal det ikke være de danske soldater, men den danske udenrigsminister og den danske statsminister, som fuldstændig ukritisk har fulgt denne dødsensfarlige amerikanske udenrigspolitik op, som i øjeblikket kører.

Så giver ministeren en beskrivelse fra en bog, som jeg ikke har læst – jeg vil gerne læse den og glæder mig til det – af, hvad de danske soldater laver, og jeg kan forstå, at det er noget med nogle civile genopbygningsprojekter, noget med noget ingenørarbejde osv.

Det er jo præcis der, hvor jeg synes det hele bliver uansvarligt fra det danske Folketingets side. Det er jo den beskrivelse, man har forsøgt at give hele tiden, nemlig at det her var en eller anden civil indsats, vi skulle gøre for at hjælpe de civile irakere, uden at fortælle, at der er tale om krig.

Vi er i krig, og der er en speciel logik i den krig. Det var jo i høj grad derfor, man fik de problemer, som Annemette Hommel kom til at stå i, hvor der var uklarhed om Genèvekonventionen og der var uklarhed over, hvad der var rutinerne, hvor det helt åbenlyst har været sådan, at man fra forsvarrets ledelse ikke fuldt ud har været opmærksom på, at det her er krig, og at man derfor er nødt til at undervise meget, meget grundigt i Genèvekonventionen, i krigens love. Når man tænker på, hvordan man har behandlet Irak i det her Folketing, så er det meget præget af, at det her ikke er krig, det er sådan noget civil genopbygning. Men det er krig, og krig er beskidt.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Det blev så det sidste ord i anden omgang fra SF's ordfører, og vi går videre til hr. Frank Aaen i anden omgang, 3 minutter.

Frank Aaen (EL):

Jeg tager ordet for at takke ministeren for de trods alle de andre uenigheder i denne sag så dog positive bemærkninger om de ting, vi drog frem i debatten, om en freds- og forsoningsproces, og jeg synes faktisk, der lød flere gode takter i det, ministeren sagde, som jeg mener vi bør drøfte efterfølgende for at se, om det kan udvikles videre.

Der, hvor der er den største uenighed, er selvfølgelig, når udenrigsministeren siger, at det er en både-og-proces, dvs. både fred og forsoning og en fortsat voldsom krigsindsats. Jeg må sige, at det tror vi ikke på virker.

Kl. 15.30

Problemet er jo, at mange grupper skal inddrages i en freds- og forsoningsproces, både baathister, oprørere, nationalistere og nogle af de religiøse grupper. Jeg tror ikke, terroristerne kan inddrages i sådan en proces, men alle de andre grupper, som er en del af oprøret mod besættelsen, skal jo inddrages i freds- og forsoningsprocessen.

Så længe der er en krig, som der er i øjeblikket, hvor det både er krig mellem disse forskellige grupper og den amerikanske besættelse og de irakiske sikkerhedsstyrker og oven i købet i et stigende omfang, som det sker, så er det jo vanskeligt at forestille sig, at man kan lave en freds- og forsoningsproces, hvor de selv samme grupper bliver inddraget, og hvor der er tillid til, at de kan tale sammen uden at slå hinanden ihjel.

Det er derfor, vi siger, at det første skridt til at få gang i sådan en freds- og forsoningsproces i virkeligheden er, at vi siger, at nu stopper vi med krigsindsatsen. Det kan være, vi så kan tænke i nogle andre baner for at sikre en form for fredsbevarende styrke i Irak, som alle parter har tillid til, i modsætning til de styrker, der er der i øjeblikket, og som det jo er klart, at ikke alle parter har tillid til, og at vi kan begynde på den vej og så få gang i en freds- og forsoningsproces. Jeg tror altså, det er nødvendigt og meget mere konstruktivt at tænke i den retning.

Mit afsluttende spørgsmål til udenrigsministeren skal bare være: Hvad kan vi gøre? Hvad vil regeringen gøre? Hvad kan vi i fællesskab gøre for at udvikle tanker i den retning, så vi også får et alternativ? Det er jo lidt korrekt, at hvis man kun siger, at tropperne skal ud, og ikke har andet svar, så har vi jo ikke givet nogen løsning på det morads, som vi har draget irakerne ind i.

Derfor skal vi selvfølgelig bruge energi på at udvikle alternativet, og det skal vi så åbenbart, hvad enten vi er tilhængere af det forslag, vi har til debat i dag, eller vi ikke er.

Vi vil selvfølgelig foreslå, at man lod være med at fortsætte den indsats, vi er en del af i øjeblikket, og fik gang i en anden, men vi vil under alle omstændigheder meget gerne være med til at drøfte, også med regeringen, hvordan vi kommer videre med at diskutere andre midler til fred og forsoning i Irak.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Så går vi til udenrigsministeren. Igen som oplysning: Udenrigsministeren har 10 minutters tale-tid, så hvis der er nogle ordførere, der føler, de får for lidt, så må de i stedet satse på at blive ministre.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg skal ikke bruge de 10 minutter, jeg skal kun sige til hr. Frank Aaen, at jeg faktisk synes, det er godt, at vi kan få en konstruktiv debat.

Jeg mener stadig væk, det er både-og – men det behøver vi ikke trampe videre i – for jeg mener ikke, man kan komme videre med fredsprocessen, Zawahirityperne vil underminere den, og Zarqawityperne vil underminere den, uden at man også har sikkerhed og stabilitet omkring det demokrati og den forsoning, man skal lave.

Når der så bliver spurgt, hvad vi vil gøre for den forsoningsproces, som hr. Frank Aaen med fuld ret efterlyser, ja, så er vores strategi jo den at

medvirke i det civile samfund. F.eks. har ngo-huset i Basra, som vi er med til at lave, 250 ngo'er. Det vil sige, at der arbejdes på basis, der undervises i menneskerettighederne, menneskerettighedscenteret er med, demokratiopbygning er vi aktivt involveret i, politi- og retsmission er vi aktivt involveret i, så vi får opbygget et rets-samfund.

Så vi er inde i alle de civile elementer, der skal til, for at et samfunds borgere kan leve civiliseret med hinanden på demokratiske, retsstatsmæssige elementer. Det er disse elementer, der skal styrkes, og det er det, jeg håber på vi hele tiden får kræfter og fred til at få styrket.

Jeg vil takke hr. Frank Aaen for den konstruktive indstilling, han har haft til problematikken og til denne debat, og den synes jeg vi skal videreføre.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Helge Adam Møller): Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 64:

Forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af det danske bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke ISAF i Afghanistan.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 12/1 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Troels Lund Poulsen (V):

Målet med dette beslutningsforslag, B 64, om den internationale sikringsstyrke i Afghanistan er at skabe stabilitet og sikkerhed for de kræfter, som er i gang med at genopbygge landet. Tale-

ban og Al-Qaeda's greb om landet er heldigvis reduceret til enkelte lommer, og terrorgrupperne har i dag rigeligt at gøre med at undgå at blive taget til fange. Det er en meget positiv udvikling, som Afghanistan har gennemgået.

2005 var et skelsættende år for afghanerne. I september var der parlamentsvalg og regionale valg i Afghanistan. Mere end 6 millioner afghanere trodsede Talebans trusselsregime for at afgive deres stemme. Det er første gang i mere end 30 år, at de fik chancen for det. En hel generation af afghanere har kun kendt til krig og blodig undertrykkelse, men alligevel var de meget villige til at deltage i afstemningen.

Kl. 15.35

Et stort lyspunkt var det høje stemmetal til en række kvindelige kandidater. På forhånd var de afghanske kvinder sikret 25 pct. af pladserne, og den danske valgchef i Afghanistan, Peter Erben, var blandt de mange, som på forhånd udtrykte håb om, at de kunne vriste yderligere et par pladser fra mændene. For mange kvinder blev det en stor personlig succes, og der var mange kvinder, der kunne træde ind i parlamentet med en kolossal selvtillid.

Enkelte kommentatorer har med vanlig arrogance udtrykt skuffelse over stemmeprocenten, der kun lige sneg sig over de 50. Men jeg vil gerne her i dag minde om, at det afghanske valg fandt sted i et uvejsomt terræn, i en sønderlemmet nation, hvor man ved det første valg i mands minde var i stand til at fremvise en stemmeprocent, som jeg bestemt mener man kan være tilfreds med.

De politiske processer ligger nu helt og holdent i hænderne på afghanerne selv, men der er fortsat brug for en omfattende international støtteindsats. Det er baggrunden for, at vi i dag diskuterer beslutningsforslag nr. B 64 om udvidelsen af det danske bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke ISAF i Afghanistan med et bidrag til det sydlige Afghanistan i 2006.

Det danske bidrag har til formål at støtte den demokratisk valgte præsident Karzai med at skabe et demokratisk og stabilt Afghanistan, som ikke længere skal være underlagt Talebans middelaldermørke eller Al-Qaeda's terrorbaser.

Venstre har længe ønsket et større engagement i Afghanistan og er derfor meget tilfreds med, at regeringen nu lægger op til at øge det samlede styrkebidrag i 2006 til at udgøre 360 personer. Bidraget til det sydlige Afghanistan vil i lighed med den øvrige danske indsats være fleksibelt sammensat og tilgodesede muligheden